

Harp vukuunda müdafaa edemiyeceğini anlıyarak İtalya 12 Adadaki HARP MALZEMESİNİ Geri çekiyor

— Yazısı 5 inci sayfada —

On iki adanın ve Anadolu sahil lerimizin vaziyetini gösteren harita...

12 Adayı Bize İngilizler değil Tarih vadediyor

İtalyanların Mısırda Türkiyenin arasını açmağa çalışmaları beyhude bir gayrettir

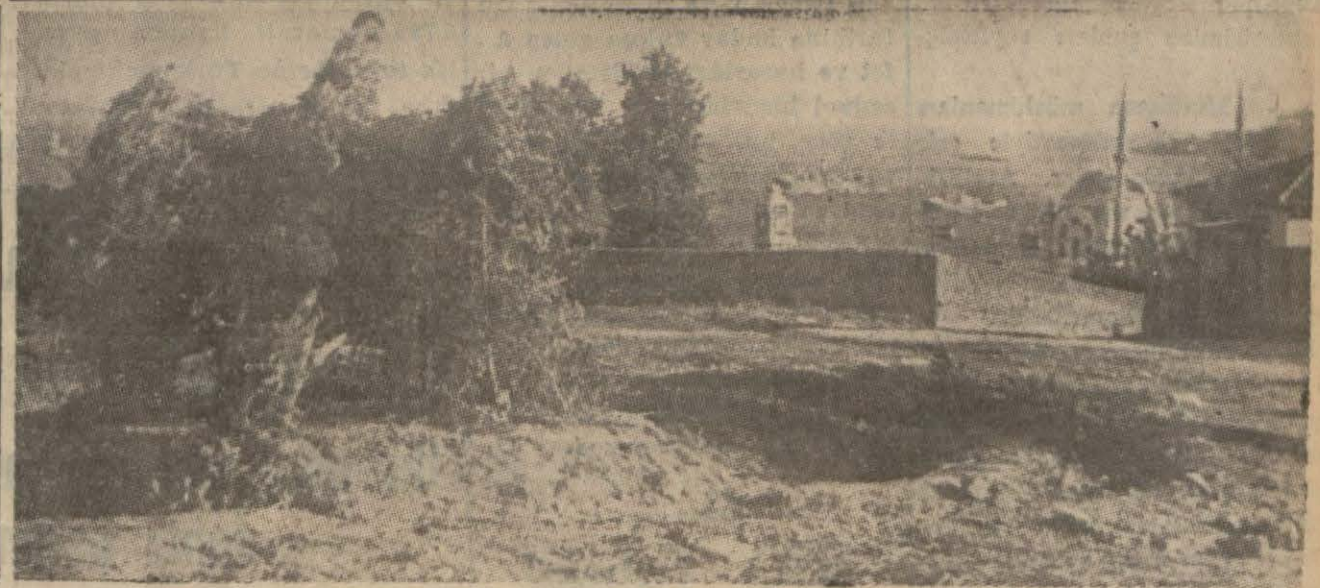
Türkiye sırf Oniki ada için harbe girip dünyayı huzurundan mahrum edecek değildir, fakat ergeç bu adaların Türk topraklarına iltihak edeceğine emin bulunuyor.

Fesat kazanı kaynamakta devam ediyor. Stampa adını taşıyan ve altında odun yerine, faşizmin cenderesi arasında ezile ezile halde görüş ve seziş kabiliyetlerini yitirmiş zavallıların tutuşturulmuş fikirler yakılan bir kazan, bir makarnası imaliyle meşgul! emin ki bu makarnayı edenler faşizmin gözlerini ağır yükünden, boyunlarından kurtulabilseler, dikkatlerinin kendilerini düşürme vaziyeti idrak ederek ağlayacaklar ve büh-

30 Günlük mütareke! İngilterenin sulh şartlarını Almanya kabul etmiyecek mi?

Almanyada
45 Yaşına kadar
olanlar askere
alındı
Asker
mevcudu
iki milyonu buldu

(Yazısı 4 üncüde)

Hava müdafası için hazırlanarak maskelenmiş bir tayyare topu...

Cumhurreisimiz manevra sahasında

Manevralara iştirak eden kıtalarımızın gösterdiği yüksek kudret ve kabiliyet bilhassa göze çarpıyor

Babaeski, 16 (A.A.) — Bu sabah saat 8,20 de İstanbuldan hareket eden Milli Şef İsmet İnönü,

Her Türk Genci,
Her Türk münevveri
ve Her Türk için

Bu haftanın en büyük milli ve edebi zevki, genç ve ateşli muharrir

RAHMI YAĞIZ'ın
İTALYA'YA AÇIK
MEKTUB'unu

okumak olacaktır.
Millî iman ve heyecanın bu yeni indifazı:

BUGÜN ÇIKTI
Bütün müvezzillerden arayınız..

İstanbuldan itibaren bütün yol boyunca biriken on binlerce halk, Milli Şefe coşkun tezahürat arasında sevgi ve saygı tezahürü göstermişlerdir. Cumhurreisimiz Trakya halkının bu candan tezahüratına sevgiyle mukabele etmekte ve bazı yerlerde halkla tem-

(Devamı 4 üncüde)

Bugün
16
Sayfadır

Hava taarruzuna karşı Hazırlığımız tamam!

Hazırlık komisyonu reisi, tecrübelerden iyi netice alınacağını söylüyor

Şehrimiz artık her dakika bir hava taarruzu (tecrübesine) maruz bulunmaktadır.

(Devamı 4 üncüde)

Yeni tefrikamız: Gizli vazifeden Hariciye Nazırlığına...

Hakiki bir sergüzeştî hikâyeleştilmiş bir şekilde anlatılan bu tefrikamıza iki güne kadar başlıyoruz. En heyecanlı casusluk romanlarından daha heyecanlı olan bu tefrikamızda Trebiç Linkoln gibi "yirminci asrın en büyük macera adamı", lâkabını kazanmış adamların maceraları anlatılacaktır. Tefrikada şimdiki Alman hariciye nazırı Ribbentrop, Nazi fırkası erkânından iken öldürülen Strasser gibi şahsiyetlerin de isimleri geçmektedir.

Sabah Gazeteleri ne diyorlar?..

YENİ SABAH

Hüseyin Cahit Yalçın, bugün, ağıstosun ikinci yarısının vahim neticeler doğuracağını salâhiyetleri devlet adamlarının teslim ettiklerini söyleyerek, bu meseleyi kendi zaviyesinden tetkik etmekte ve şu neticeye varmaktadır:

"Almanya ile İtalya bugün mağlûp olmuşlardır ve mağlûbiyetlerini anlamışlardır. Onların bu kadar atıp tutmadan, bu kadar meydan okumadan sonra bir şey yapamayıp durmaları, tedafî bir vaziyete geçmiş gibi davranmaları, Danzig'i nasıl olsa bir gün Almanya'ya iktifa edecekleri iddialarıyla iktifa etmeleri ancak ve ancak bir aciz eseriştir. Başka bir şey yapmanın imkânsızlığından doğmuş bir neticedir. Böyle ümitsiz bir vaziyette umumî bir harbe sebebiyet vermek mihiyer devletleri için bir intihar teşkil edebilir. Çünkü böyle serail altında harp çıkarıp mağlûp olacak bir devlet didik didik parçalanacağından şüphe edemez. Şimdi yapılacak iş mihiyer devletleri seferlerini kolaylaştırmak, süslemek ve yaldızlamaktır.."

CUMHURİYET

Yunus Nadi bugün Japonya'nın Avrupalıların boğuşmalarını istediğini zira bu sayede beyaz ırkı uzak şarktan atmanın kolay olacağını söylemekte ve demektedir ki:

"Japonya'nın doğrudan doğruya mihiyer devletlerle ittifakında kendisi için bir bakıma fayda olduğu halde diğer bir ihtimalde zarar ve tehlike vardır. Ya bir de Avrupada harp olmayıverirse? Yahut mihiyer devletleri Avrupada çok geçmeden mağlûbiyete uğrarlarsa? O zaman Japonya'nın vereceği hesap ağır olacaktır.."

Tetkikat için gelen bir Hintli

Müslüman Hindli münevverlerden Seyd Asad Enveri, bu sabahki semphon ekspresiyle Avrupadan gelmiştir.

Seyd Enveri, Özişpalastaki dairesinde kendisiyle görüşen bir muharririmize şunları söylemiştir:

"— Hindistan müslümanları Türkiye'nin mukadderatıyla çok yakından alakadardır. Atatürk vefat ettiği zaman bütün Hind müslümanları büyük bir teessür içinde kalmış ve bilhassa kadınlarımız günlerce ağlamışlardır.

Hind müslümanları, Atatürk'ün ne kadar mühim işler başardığını layıkıyla takdir ediyorlar ve her zaman Türkiye'ye yardıma hazır bulunuyorlar. Türkiye'nin şimdiki Cumhurreisi İsmet İnönü, Atatürk'ün en yakın mesai arkadaşları olarak Hindistanı tanımış bir şahsiyettir ve çok sevilmektedir.

İstanbulda bir kaç gün kalarak tetkiklerimi bitirdikten sonra Anadolu'ya gideceğim. Ormançılık mütehassısı olduğumdan Türkiye'nin ormanlarını gözden geçireceğim.. İzmir Fuarını da ziyaret edeceğim.. Türkiye'de iki hafta içinde dolaşmalarımı tamamlayarak Mısra gideceğim.. Irak ve İranı gezdikten sonra Hindistana döneceğim.. Ben politika işleriyle meşgul olmuyorum. Fakat şunu pek iyi biliyorum ki bir harp çıkarsa muhakkak İngiltere ve Türkiye ile beraber bütün kuvvetimizle düşmana karşı koyacağız.

Fakat böyle bir felâket olacağı henüz bizce malûm değildir. Bütün temennimiz sulhün devamıdır.."

Haydarpaşa Lisesine 750 talebe alınacak

Memleketimizin ve Balkanların bina itibarıyla en büyük mektebi olan Haydarpaşa Lisesine bu sene yeniden 750 kadar talebe alınacaktır.

Mektep kadrosu 1000 i yatılı olmak üzere 2300 kişidir. Yatılı talebe miktarının 1100 ze çıkarılması ihtimali vardır. Mektepte Anfi şeklinde büyük bir konferans salonu inşası için vekâletten tahsis istenmiştir.

VAKİT

Asım Us, bugün başmakalesini Karadenizde işliyen vapurların vaziyetine tahsis etmiş. Yük vapurları ile yolcu vapurlarının ayrılmasını lüzumunu anlatan Asım Us, Yük ile yolcunun beraber bulunmasında ki mahzurları sayarak diyor ki:

"Yolcu vapurları ile yük vapurlarının ayrılması yalnız bir zevk ve rahat meselesi değildir. Bu memleketin umumî sağlık vaziyetini de alâkadar eden bir iştir. Zira yolcu postalarına ticaret eşyası yüklenmediği gün şimdi çok acıklı şartlar içinde seyahat eden güverte yolcularının istirahatleri de temin edilecektir.."

TAN

M. Zekeriya Sertel "İtalyanlar harpten korkuyor ve kaçıyorlar. başlıklı makalesinde dünya matbuatının Musolinin son zamanlarda imanının ve enerjisinin kaybolduğunu, ihtiyarladığını, Hitlerin cesaretinden çekindiğini ve harpten kaçışını yazmalarını mevzu bahis ederek diyor ki:

"Musolini artık ne Tunustan bahsediyor, ne de Akdeniz hâkimiyetinden.. Onun şimdi iki büyük endişesi ve iki büyük meşgûliyeti vardır. Birinci endişesi harbe sürüklenmek, ikinci endişesi Hitlerin cesaretinden kurtulmak. Onu meşgul eden meselelerden biri de sihhati değeri 1942 de açılacak Roma sergisidir.."

M. Zekeriya Sertel bundan sonra, bir İngiliz muharibinin İtalyada şahit olduğu şeyleri anlatarak İtalyan milletinin katyien harp istemediğini kaydetmektedir.."

Zelzele, fırtına ve sellerde Altay içinde 63 vatandaş öldü

Ankara, 17 — Dahiliye Vekâleti, 1 kânunusani 1939 tarihinden itibaren, 21 temmuz, 1939 tarihine kadar vukua gelen âfet ve hasarları tesbit eden bir cedvel hazırlamıştır. Bu cetvele göre, bu müddet zarfında vukua gelen zelzele, kar fırtınası ve seller yüzünden 63 insan ölmüş, 362 ev tamamen ve 362 ev kısmen yıkılmış, 2862 hayvan telef olmuş, 84 köprü yıkılmıştır. Bunlardan başka 12605 şose bozulmuş, 8505 ağaç, 300 bin bağ kütüğü, 2306 dönüm bağ ve bahçe hasara uğramıştır.

850 Yahudi muhacir Bir vapurla Kuşadası açıklarında dolaşıyor

İzmir 16 (A.A.) — Yeniasır gazetesi, Panama bandıralı Torpen isminde bir vapurun içinde sekiz yüz elli musevî muhaciri olduğu halde Kuşadası sahilinde dolaştığını haber vermektedir.

Ömer Seyfeddinin mezarı naklediliyor

Hikâyeci Ömer Seyfeddinin Kadıköyde Mahmutbaba mezarlığında gömülü bulunan kemikleri önümüzdeki çarşamba günü öğleden evvel çıkarılacak. Zincirlikuyu'daki mezarlığa naklolunacaktır.

Öğleden sonra Şişli halkevinde merhum için bir ihtifal yapılacaktır. Kendisini sevenler öğle, yin Zincirlikuyu mezarlığında öğleden sonra da saat 14.30 da Şişli halkevinde bulunacaklardır.

Gazetemizin Kâğıdı

İstanbul Basın İstihlak Kooperatifi Şirketinden alınmıştır.

* Bugün yapılması ihtimali pek kuvvetli olan hava koruma manevralarında halkın vazifelerine dair afişler hazırlanarak şehrin muhtelif yerlerine asılmıştır. Resimde bunlardan birini görüyorsunuz.

Buna göre, bu eğlence yerlerinde evvelce tatbik edilen bira fiyatlarından 15 kuruş tenzili edilecektir.

Fiyatların ucuzlaması üzerine dün her taraftan müthiş bir bira satışı olmuş saat 19 dan sonra Beyoğlu ve civarında bira bulmak mümkün olamamıştır. İdare bu vaziyet karşısında An kara bira fabrikasına fazla i-malât yapması için emir vermiştir. Fakat Buna rağmen rağbet bu şekilde devam ederse ihtiyacı karşılanamayacağı anlaşılmaktadır. Bu hususta diğer sütunlarımızda malûmat vardır.

Haber Şehirden ve Memleketten

Vatandaşlığımıza geçen yabancı tâbiyyetli çocuklar

Yabancı ilk okullarını bırakarak Türk mekteplerine devam mecbur

Türk tabiiyetinde olan bazı çocukların ilk tahsillerini yabancı mekteplerde yaptıkları görüldüğünden Maarif Vekâleti bu hususta alâkadarlara şu mühim tamimi göndermiştir:

"Yabancı okullara ve orta dereceli yabancı okulların ilk kısımlarına devam eden ve yabancı tabiiyetinde bulunan talebelerden Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığına geçenlerin 1788 numaralı kanuna göre, ilk tahsillerine Türk mekteplerinde devam etmeleri icap ederken, bazılarının gene yabancı okullara devam ettikleri, bu suretle velilerinin ve yabancı okul idarelerinin, sözü geçen kanunun hükümlerine riayet etmedikleri anlaşılmıştır.

Bu gibi talebelerin Türk vatandaşlığına kabul edildikleri tarihten itibaren Türk okullarına geçmeleri mecburi olmaktadır.

Bu gibi talebelerin Türk vatandaşlığına kabul edildikleri tarihten itibaren Türk okullarına devam etmekte oldukları yabancı okul idarelerinden talebelerinden Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığına geçenleri, geçiş tarihinden itibaren Türk okullarına yazılmak üzere tasdikname ile okuldan çıkarmaları lazımdır.."

Sandalla zoraki Çanakkale yolculuğu İki genç sulara kapılarak dört gün deniz üstünde kaldı

Aynı 11 inci günü Modadan bir sandalla binerek denize açılan iki mektepli genç sulara kapılarak büyük bir macera geçirmişler, dört gün denizde dalgalarla boğuşarak güçlükle ölümden kurtulmuşlardır.

Gençlerden biri Maltepede oturan Muammer isimindedir. Diğeri de Fatih orta mektebinde okuyan Mehmet isiminde bir talebedir.

İki genç Modadan gezmek için bir sandal kiralamışlar, fakat denize açıldıktan sonra ani bir fırtına ve yağmura tutulmuşlardır.

Ne yapacaklarını şaşırarak gençler bir hayli sahile yaklaşmaya uğraşmış ve kürek çekmişlerse de sular sandalı Marmara ortasına doğru sürüklemiştir.

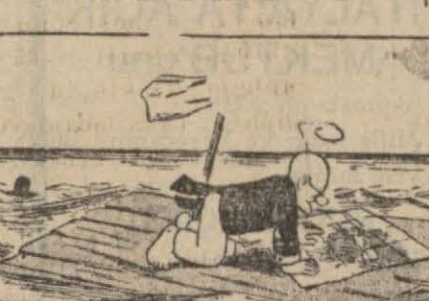
Çocukların aileleri polise müracaat etmişler, aramalardan bir netice çıkmamış ve iki gencin hayatın ümit kesilmiştir. Fakat evvelki akşam Çanakkale gümrük muhafaza teşkilâtından limanımıza gelen bir telgrafta 6445 numaralı bir sandalın denizde sularla sürüklenirken bulunduğu ve içinde de iki gencin baygın bir halde yattığı haber verilmiştir. Gençler ağıltan ve susuz luktan kendilerini kaybetmiş bir halde kurtarılmışlardır.

Dört gün denizde kalan gençler yalnız bir parça ekmek ve peynirden başka bir şey yememişlerdir. Bu yiyecekleri de denize çıkarken yanlarına almış bulunuyorlardı. İki genç tedavi edildikten sonra ilk vapurla İstanbul'a gönderilecektir.

İstanbul mebuslarının tetkikleri

İstanbul mebusları bugün Yeşilköye gidecekler ve civar köyler halkının dileklerini dinleyeceklerdir. Mebuslar cumartesi günü de Büyükdada gidip ora halkının dilekleriyle alakadar olacaklardır.

Tonton amca Kazazede

İngiltereye ismarlanacak on bir vapurun şartnameleri hazırlanıyor

Denizyolları için İngiltereye sipariş edilecek olan on bir geminin bütün inşaat proje ve şartnameleri hazırlanmıştır.

Dün Ankaradan şehrimize bir heyet gelmiş, derhal şartnameleri matbaada bastırmağa başlamıştır. Ayın 20 sinden itibaren gemilerin inşası için münakasa açılmış olacak; istiyen fabrikalar deniz yollarından şartname tedarik edebileceklerdir.

11 vapurun dört tanesi 4800 tonluk Karadeniz hattı için büyük vapurlardır. Bunlar en son sistem olarak ve bütün asrı tecizatı ve konforu havi bir halde inşa edileceklerdir.

Enebi memleketlere de seferler yapılacağından bu vapurlarda lüks kamara ve mevkiler bu unacaktır.

1800 tonluk olan diğer yedi gemi de bugün Almanlara yaptırılmış olan Trak sistemi vapurlardan daha büyüktür.

Bu gemiler, limanımızla Çanakkale arasındaki iskelelerde ve Karadenizde İneboluya kadar işliyeceklerdir. Bugün yalnız Karadeniz postalarının uğradığı bir iskele olan İnebolu yeni vapurlar geldikten sonra Bartın hattına alınacak ve büyük postalarından başka küçük vapurların her zaman uğrayacağı bir iskele olacaktır.

Hava taarruzu denemelerinde mahkemeleri

Hava taarruzu tecrübeleri sırasında adliyyede alınacak tedbirler kararlaştırılmıştır. Bu esnada muhakemeye meşgul olan mahkemeler çalışmalarına devam edecekler celseyi tatil etmeyeceklerdir.

335 Doğur'lu'ar yoklamaya çağrılıyor

Kartal askerlik şubesinden: 335 doğumlu ve tecil dolayısıyla bu doğumlarla muameleye tabi olan daha eski (yani 316:335) doğumların son yoklamalarını yapacak askerlik meclisi aşağıda yazılı günlerde toplanacak ve hizalarında yazılı kasaba, mahalle ve köylerde kayıtlı olan yerli ve yabancıların son yoklamasını yapacaktır. Alâkadar olanlar buna göre hareket edeceklerdir.

12 eylül salı: Kartal, Yakacak, Soğanlık.

14 eylül perşembe Pendik, Dolayba, Yayalar, Şişli, Kurtköy.

16 eylül cumartesi Samandıra nahiyesi köyleri

19 eylül salı Maltepe, Yeni Kariye, küçük Yalı, Başbüyük.

21 eylül perşembe Kartal

23 eylül cumartesi Kartal

26 eylül Kura çekmek

Dükânda taarruza teşebbüs

Aşçı kadın mütearrızın elinden güç kurtuldu

Tahtakalede ahçılık yapan 30 yaşlarında Fatma adında bir kadın, dün akşam yemeklerini sattıktan sonra dükkânını kapatırken kenarları inik ve yarı karanlık bir halde olan dükkâna seyyar basmacılık yapan Mustafa adında birisi girerek Fatmanın üzerine atılmış taarruz etmek istemiştir.

Fatma şiddetle karşı koyunca Mustafa sustalı çakımları sıyırmış ve kadını tehditle yola getirmeye çabalamıştır.

Fakat Mustafa maksadına eremeden ahçı kadının feryadını işiten bekçiler yetmiş, Mustafayı yakalamışlardır.

Dün cürmümeşut dördüncü asliye ceza mahkemesinde sorguya çekilen Mustafa tevkif olunmuştur.

Siihat Vekili Sivasta

Sivas 16 (A.A.) — Sihiye vekili Dr. Hulusi Alataş bugün buraya gelmiş ve merasimle karşılanmıştır. Dr. Alataş, vilâyet, partiyi, belediye tetkikte bulunmuştur.

Öğle üzeri belediye tarafından paşa fabrikasında Dr. Alataş serfine bir ziyafet, öğleden sonra da halkevi tarafından bir çay verilmiştir. Vekil, Sivasta bir çocuk bakımevi açılacağı vadetmiş ve akşam Sivastan ayrılmıştır.

Haber
AKŞAM POSTASI
Sahibi ve Neşriyat Müdürü
Hasan Rasim Us
İDARE EVİ: İstanbul Ankara caddesi
Posta kutusu: İstanbul 214. Telgraf adresi: İstanbul HABER
Yazı işleri telefonu: 23872
İdare: 24370
İlan: 20335

ABONE ŞARTLARI

	Türkiye	Yabancı
1 aylık	14.00 K.	27.00 K.
3 aylık	40.00 K.	75.00 K.
6 aylık	75.00 K.	140.00 K.
1 yıllık	140.00 K.	270.00 K.

Kayata dair:

Yunanca, Latince

MEKTEPLERİMİZDE yunanca ve latince dersleri verileceği günler bilmem yaklaşıyor mu? Herhalde Maarif Şurası'nda da açılan bu mesele son zamanlar da birçok kimsenin zihnini işgal ediyor. Henüz ekseriyetin, yunanca ve latince okutulmasına taraftar olduğunu söyleyemeyiz; daha çok kimseler o zaruretli kavrayamadılar. Fakat sevinçle kaydedeceğimiz bir nokta var: bugün herhangi bir mecliste o meseleyi açsanız, kabulü aleyhinde olanlar, bu kanaatlerini birtakım sebeblere istinat ettirmeye çalışırlar bulunuyor, fakat kimse "Sagmal", diye omuz silmiyor. Halbuki daha birkaç sene evveline gelinceye kadar, mekteplerimizde yunanca ve latince okutulmasını isteyenleri delilikle ittiham edenler vardı. Artık meselenin ciddiyeti anlaşıldı. Bu, yunanca ve latince taraftarları için büyük bir kazançtır, yakında muvaffak olacaklarının da müjdesi sayılabilir.

Medenî adam, dünyanın kendisiyle başlamadığını ve kendisiyle bitmeyeceğini gerçekten anlamış olan adamdır. Daha mektep sıralarında mazi ile temas etmeyen, geçmiş aşırların insanlarının hislerini, düşüncelerini, edebî eserler arasından kendisininmiş gibi duymaya çalışmamış adamda ise, dünyanın devamlılığı hissini gerçekten teşekkül etmesine imkân yoktur. Bu mazi ile temas etmeyen adam, zamanın adamı da olamaz; çünkü bize dünyanın ve insan oğlunun hareket-siz, değişmez varlıklar olmadığını, zamanla kıymetlerin eskiiyip yenilerinin öğrenen de mazi ile, mazi ile edebî eserleri ile temastır. Onları okumak, zihinlerimizi onlarla yoğurmak bize yeni hamleler için lazım gelen kuvveti verir. İnsan öğütünü, en samimî temayüllerini hakikat haline getirmeye çalışması için bir nevi müsaadeye ihtiyacı vardır. Bu müsaadeyi mazi, temayüllerini hakikat haline getirmiş insanlardan alır. Yunanca ve latince dersleri, o dillerde yazılmış bütün büyük eserlerle temasımızı mümkün kılacak bize yenilemek, zamanımıza benzemek ve zamanımızı kendi temayüllerimize göre kurmak müsaadesini getirecektir.

Mazinin eserleri ile temas etmek, fakat herhangi bir maziye değil, bugünkü medeniyete en çok benzeyen, onun esaslarını ihtiva eden hiç olmazsa cerhetmeyen, inkâr etmeyen bir mazi ile temas etmek. Arab, İran medeniyetlerinin, bizim de medeniyetimizin eserleri ile temas o kadar büyük bir fayda vermez. Onlarda, bugünkü hayatımız için lazım olan şeyleri bulamayız. Yunan - Latince medeniyeti ise, bugünkü düşüncemizi, yaşayışımızı hazırlamıştır; onların kaynağı olmuştur. Bunun için bizim de o kaynağa gitmemiz, ondan - bugün için lazım olan - hissi almamız zarurîdir. Bizde bugün, türlü türlü şekillerle ifade edilen derin bir arzu vardır. Avrupa'nın büyük münevverleri gibi düşünün, onlar gibi çalışan, fakat taklid etmeyen, yaratan bir zümrenin teşekkülü. Bunun, ancak mekteplerimizde yunanca ve latince dersleri girdikten sonra kabil olacaktır kanaim.

Nurullah ATAÇ

Münferit hâkim usulü İstanbul'da iyi netice verecek mi?

Münferit hâkimlik İstinaf mahkemeleri de teşkil edilirse Faydalı olacaktır

Fakat mahkemelerde sürat temini için mahkeme kalemleri kadrolarını takviye lâzımdır

İstanbul'da tatbiki istenilen "münferit hâkimlik, usulü hak - kında avukatlar arasında açtığımız ankete devam ediyoruz. Suallerimize cevap veren avukatlarımız - dan eski İstanbul müstahfı Hikmet Tekçe, bu usule ancak istinaf mahkemeleri de ihdas edildiği takdirde taraftardır. Diyor ki:

— Bence münferit hâkimliğin bilhassa İstanbul için sayılamıyacak derecede çok faydaları olacaktır.

Evvelâ sayın Adliye Vekilinin de beyanatları ve hile mahkemelerin süratle intacını temin edecek, saniyen hâkimin mevcut davaları üzerinde lâyihle tetkikat ve tettebbuat yapmasına hizmet edecektir.

Bu suretle halkımız, münferit hâkim teşkilâtı sayesinde adil ve hakka kısa bir zaman içinde kavuşacak, senelerce mahkeme kapılarında dolaşmaktan kurtulacaktır.

Maamafih tek hâkim teşkilâtı yapılırken, Avrupa'nın bir çok yerlerinde olduğu gibi istinaf mahkemeleri teşkilâtı da kurulmalıdır. Çünkü kendi görüşüne ve düşünüşüne göre haksızlığa uğradığını sanan bir kimse, temyiz yoluna müracaattan evvel bu kanun yolundan hakkını aramalıdır. Bu şekil halka, adalet noktasından daha ziyade emniyet bahşeder.

Fakat hâkimî münferidlik, kurulurken mahkeme kalemleri teşkilâtının da geniş bir kadroya kavuşturulması kat'î bir zarurettir.

Zira, binlerce dosyanın içinden çıkmağa çalışan mahkeme kalem - lerinin elemanları, bir insanın görmesine imkân olmayan bu fazla işlerden dolayı âciz bir vaziyette kalmaktadırlar..

Avukat Niyazi Kemal de şunları ileriye sürmektedir:

— İhtimâli bünyemiz için tek hâkim usulü çok muvafıktır. Çünkü bu takdirde hâkimî miktarda artacak, mahkemeler fazlalaşacak, işler bu suretle daha çabuk görülecek ve hâkime de bir dava üzerinde tetkik imkânı fazlasıyla bahşedilecektir.

Şimdiki gibi bir dava için uzun zaman uğraşmak, hem de en az olmak üzere bir aylık talika uğraşmak, listede yazılı 40 davadan saatlarca sıra beklemek sıkıntısından kurtulmuş olacaktır.

Mühtemî mahkemeler, adil kararlar vermek hususunda tek hâkime tercih edilebilir. Bir kişinin takdiri ile üç kişinin takdiri arasında çok büyük farklar vardır; her hangi muhtemel bir hataya düşülmesi imkânları daha azdır. Ancak, bu, tek hâkim usulü ile selbedilmiş olmayacaktır. Bilgili, değerli ve mesleğinin inceliğine tamamiyle nüfuz etmiş kıymetli

Avukat Hikmet Tekçe

hâkimlerimizin her hangi bir hataya düşeceklerini sanmam.

Bundan başka, tek hâkimlik usulünün mühtemî hâkimlikten üstün bir tarafı da, mes'uliyetin bir kişi üzerinde toplanarak, hâkimî ince tetkiklere mecbur etmesidir. Velhasıl, fazla mahkeme, tek hâkim... N. Ş.

Şehrimizdeki vekillerin tetkikleri

Adliye Vekili yarın İmrâliya gidiyor

Dahiliye Vekili Faik Öztürk dün öğle üzeri itfaiye müdür - lüğüne gitmiş, müdürlük binasını, efradın yatakhanelerini, müzeyi gezmiştir.

Vekil ayrılırken deftere şunları yazmıştır:

"Her icabında fedakârlıkları nı görüp işittiğim itfaiyeyi kendi yerlerinde gördüm, tetkik ettim. Temizlik ve intizam içinde fedakârlık ruhunu aksettiren bu müesseseden daima memnun ve ümitli ayrıldım.."

Münakale Vekili

Şehrimizde bulunan Münakale Vekili Ali Çetinkaya dün öğleden sonra saat 15 te liman işletmesi umum müdürlüğüne gelmiş, akşama kadar meşgul olmuştur.

Vekil, bilhassa bir türlü ilerlemiyen yolcu salonu inşaatı üzerinde umum müdür Raufi Manyastan izahat almış, planları tetkik ederek inşaatın çabuk bitirilmesi yolunda yeni direktifler vermiştir.

Vekil burada kendisini ziyaret eden posta telgraf müdürü Mazharı kabul etmiştir.

Adliye Vekili

Şehrimizde bulunan Adliye Vekili Fethi Okyar yarın İmrâli adasına giderek tetkikler yapacaktır.

Ekmeğe hücumun hikmeti..

HAVA taarruzu tecrübeleri yapı. lacağını duyan bazı kimseler fırınlara koşup ekmeğin tedarikine davranmışlar. Bu yüzden birçok semtlerde ekmeğin bulaşması oldu.

Bu kimselerin telâşu nedir, anlayan beri gelsin.

Hava hücumu tecrübeleri yapıp - cak diye neden her şeyden evvel ekmeğin tedarikine savaşıyor?

Yoksa bu kimseler İstanbul'da çıkarılan ekmeğin acıplığına bakıp onların gaz maskesi olarak kullanılabileceğine mi hükmediyorlar?!

Rasgele

Çaresi bulundu demektir..

BİR gazete Amerikada New York - tan İstanbul'daki ahbabların - dan birine mektubun 4 günde geldiğini haber veriyor. Tâ New York'tan İstanbul'a mektup 4 günde geliyor! Şüphesiz hava postalarıyla... Bir de bizde meselâ Diyarbakı'dan İstanbul'a mektubun kaç günde geldiğini düşünün...

Şu halde çare bulundu demektir: İstanbul'dan Diyarbakı'ya mektupları New York'ta tarikle göndermeli!..

Not

Sayın meslektaşlarımızdan bir yalvarma..

Yazan: M. DALKILIÇ

GÖRÜYORSUNUZ ki, en büyük düşmanlarımızın bize karşı en keskin silâh olarak kullandıkları en al - cakça iftira şu olmuştur:

— Türkler, Atatürk'ün yolundan ayrıyorlar!..

Hakikatte böyle bir şey olması ancak delilerin im - kânını düşüneceği bir imkânsızlıktır. Bir Türkün Atatürk'ün açtığı yücelme ve kendi içimizde fıskıma yolundan döneklik etmesi gibi bir kahbeliğe yuvarlanması kabil değildir: İstisnasız, Atatürk'ün yarattığı her sahada.. Çünkü Atatürk'ün açtığı çağın en büyük dimağı tarafından yoklanmış, insan takatî üstünde bir şuurla kontrol edilmiş, keşfolunmuş yegâne kurtuluş hakikatleridir.

Bu hakikatlerin yaradılışıdır ki bizim en medenî milletler arasındaki misilsiz hürmet ve itibarımızı meydana getirmişlerdir. Bizi lüzumsuz gibi görünen böyle bir söz açışa sürükleyen hâdiseler, günlük gazetelerimizdeki ukalâ - mızın Türk dilindeki inkılâbı bilmemezlikten gelir gibi davranışlarıdır.

Bir genç adam, gazetelerimizden birine dayanarak aleni şikâyet etti:

Bir kısım muharrirlerimiz son zamanlarda Türk dilindeki tekâmülü hiçe sayar gibi konuşmağa başlamışlardır. Bundan bir nesil evvelki dille, mazi diliyle konuşma - ya doğru bir davranış, hiç olmazsa bir yalpalama görülüyor. Tekrar terkipler, arapça, acemecî istilâhlar kullanı - mağa başladı.

Vakıa herkes, vicdanında bir edebiyat ve milliyet mes'uliyeti duymadıkça, isterse bu asırda Veysilerin mün - şeat diliyle konuşup yazabilir.

Fakat her gün Türk halkı ile konuşan gazetelerde bu pişekârvari dil, bu geri ve ölü zihniyetlerin terekisi o - lan dili kullanamaz. Kullanmamalıdır.

Halka, halkın modern diline, yani, sütlerimiz gibi olmaksızın hakikaten halis ve temiz, taze ve modern türk - çeye saygı gerektir.

Hiç şüphesiz bugünkü edebiyat, Türk edebiyatı bu geri üslûpları ve halk üslûbu olması gerek olan gazete dilindeki bu geri tepmeleri kendi nefretile mahkûm eder. Fakat gazeteci üstadlarımızın edebî vicdanları olmayabili - lir.

Ancak, mutlaka millî vicdanları olmalıdır.

Onun için, gencimizin ifade ettiği azabı paylaşıarak sayın meslektaşlarımızı yalvarırız:

Inkılâplardan ürkmemiş olarak konuşunuz.

Geriye doğru en ufak bir kayma bile, bir dil sürçmesi bile hepimizin tüylerini ürpertmeğe kâfidir.

Büyük Türk Lûgatı hazırlanıyor

Bu mühim ve büyük eserin seneler sonra tamamlanabileceği anlaşılmaktadır...

Büyük Türk lûgatini hazırlamak - ta olan Türk dil kurumu filoloji kolu şehrimizde tetkiklerine devam etmektedir. Azalar bir aydanberi: Türkiye enstitüsünde çalışmakta - dırlar. Kol bütün eski eserleri tetki - etmektedir.

Bu büyük Türk lûgatinin meyc - na gelmesi çok uzun senelere muhtaç olduğu için şimdiden bir kısım mühim yazmaların "fac-simile - fotoğraf kopyaları, ve o yazmalar - ın içinden çıkan mühim türkçe kelimelerden müteşekkil endeksleri teşri kararlaştırılmıştır.

İlk olarak en eski bir divan nû - hası fotoğraflandırılmıştır. Maarif Basım evinde basılmak - tadır. Buna bir mukaddeme ilâve edilecektir; Bunu Ali Canip hazırla - maktadır. Şeyhinin hayatına dai -

olan malûmatı profesör Fuat Köpr - rülü verecektir. Şeyhi divanını taramasını profesör Ali Nihat yap - mıştır.

Şeyhi divanını müteakip, yegâne nûshası Umumi Kitapsarayda bu - lunan "Camiünnezzair", adlı pek es - ki bir antoloji çıkarılacaktır. Bunu - ta Behçet Yazar taramıştır.

Büyük Türk lûgatinin ne zaman ntişar edeceği tayin edilememekte - dir. İngilizler böyle filolojik büyük lûgatlerini tam yetmiş bir senede kmal etmişlerdir. Ortaya konulan fişerin adedi üç milyon beş yüz bir - dir. Binlerce tarayıcı çalışmıştır - binlerce eser taramıştır ve galiba 1554 te işe başlayan Almanlar hâli - bu işi bitirmemişlerdir. 1954 te ik - nal edeceklerini tahmin etmektedir - dir.

Düşündüğüm gibi:

Yirminci asrın yüz karalarından biri!

Tarih yirminci asrı sayfalarına kaydederken hiç şüphesiz ki bu asrın yarısını dolduran binlerce hâdiseler arasında büyük medeniyet hamlelerini, büyük inkılâpçı ve ileri hareketlerini, ilim ve teknikteki muazzam inkişafı tebci e - decek, fakat aynı asrın aynı de - virlirini karartan harpları, millet - lerin ve insanların hürriyetine sed çeken, hayatını zindana çeviren irtica hareketlerini ve bü - yük içtimâî hâdiselerin önüne geg - mek ve bir zümrenin cemiyetteki yıkılışına mâni olmak için yapı - lan mezalimi, hür milletlerin hür - riyetleri aleyhindeki suikastleri, yirminci asrın iktisadî felâket - lerin ve buhranların müsebbibi, "düşman ve mızur unsur", diye tanıtılan biçare yahudilerin katli - amını lânetle kaydedecektir.

Evet, yirminci asır tezatların en müthişini gösteren bir asırdır. O - nur hâdisat grafiği o kadar gayri muntazamdır ki kâh en müthiş u - çurumlar gibi karanlık derinlikler - i, kâh en mürtefi ve güneş en parlak ve ışıqlı yükseklikleri işa - retlemektedir.

Ve biz bir taraftan bu asrın ba - şardığı ve başarmakta olduğu bü - yük medeniyet eserlerini hayran gözlerle seyrederken, diğer taraf - tan yirminci asrın yüzünü kızartan vahşetlerin en fecileriyle karşılaşmaktan eza duyuyoruz.

İşte yirminci asrın yüz karala - larından biri diye anılacak yahudi mezalimi önünden kaçıp dünya ü - zerinde bir avuç toprak bulmak için aylardır deniz üzerinde dola - ran mazlûm ve bigünah yahudi kabilelerinin feryatları sahillerimiz - ze çarptığı zaman bu fecâyie bir - nihayet vermeyen insanlığın bir u - zvu bulunmaktan utanırdı. Yir - minci medeniyet asrında, insa - nın insana, sebepsiz yere reva gör - düğü bu haksız işkence, bu zulüm belki tarihte ebediyen bütün yirminci asırlar için bir yüz kara - sı olarak anılacaktır diye kork - tuk.

Suat DERVİŞ

Çarşıkapı dükkâncı - larının şikâyeti

Son zamanlarda muhtelif yer - lerde kurulan pazarların vaziyeti etrafında belediyyeye şikâ - yetler vaki olmaktadır.

Bu şikâyetler arasında bil - hassa Çarşıkapı Makasçılar cad - desinde ticaret yapan dükkân sahipleri ekseriyeti teşkil etmek - tedir.

Dükkâncıların iddialarına gö - re: Haftanın hemen her günün - de caddenin iki tarafındaki yaya kaldırımlarını seyyar esnaf kapamakta, kü felerini üstüs - te yığarak dükkânların ö - nüne birer set çekmektedirler.

Dükkâncılar 200 imzalı bir dilekçe tanzim ederek alâka - darlara şikâyetle bulunmuşlar - dır.

— Dün akşam ne yaptığını bir türlü hatırlayamıyorum..

— Sana on lira borç verdiğimi farzet, mesele kalmazın.

Eşegin ucanı da bulundu!

S ON zamanlarda Osmaniyede e - şekarları fena halde çoğalmış. Etleri, yemikleri, yemekleri yemiye halkı sokup durmağa başlamışlar.

Osmaniye belediyesi tutmuş, eşka - ralarının tanesini 10 paraya alacağını ilân etmiş ve bu sayede 50.000 eşka - rısı toplanmış!..

Acaba bu kadar arı ne yapılacak?

Basit:

Mademki bu arılar eşekarısıdır, de - mek bundan böyle de balı pastırma - lar yiyeceğiz!.. Mim.

**Dün harcanan bira, evvelce
bir haftada sarfedilen
miktarı geçti**

Bazı mıntakalarda bira buhranı başgösterdi

**Inhisarlar Umum Müdürü ne
diyor? - Biranın fazla istihlâki
karşısında alınacak tedbirler
nelerdir?**

Dün sabahdan itibaren bira fiyatları ucuzlatıldı.

Yarım litrelik şişeler 16, 62,5 santilitrelik şişeler 20 kuruştur. Fırçı biralının litresi de 37 kuruştan 24 kuruşa indirilmiş bulunuyor.

Bununla beraber, dün yeni fiyatların her tarafta tatbiki temin edilememiştir. Bundan başka biranın ucuzlamasını günlerdenberi büyük bir sabırsızlıkla bekleyenlerin ihtiyacı karşılanamamış, birkaç saat içinde satılan bira evvelce bir hafta da sarfedilen miktarı geçmiştir. Bunun tesiriyle akşam üzeri bilhassa Beyoğlu ve civarile Beyazıt mıntakasinda bir bira buhranı başgöstermiş, birçok dükkânlarda halkın müracaatlarına bira kalmadığı cevabı verilmiştir. Maamafih inhisarlar idaresi geç vakit kamyonlarla bütün ihtiyaç mıntakalarına bira yetiştirmeğe çalışmıştır.

Bir muharririmizin tetkiklerine göre, dün bira alanlar arasında evvelce bira içmek ihtiyadında olmayan, fakat ucuzluktan istifade etmek isteyen bir çok kimseler de vardır.

Inhisarlar idaresi buhranı önlemek için Ankara bira fabrikasına imalatı arttırması hususunda tebligat yapmıştır. Bugünden itibaren biranın bollanacağı temin ediliyor.

Bazı dükkâncılar vaziyetten istifade ederek 16 kuruşluk şişeleri 17,5 kuruşa satmışlardır.

Şehir dışındaki yerler ve bilhassa sayfiyelerdeki birçok gazino ve diğer eğlence yerleri, sanki ortalıkta hiçbir değişiklik olmamış gibi eski tarifeleri tatbika devam ediyorlar. Bu yolda şikâyetler yapılmıştır.

Belediye şikâyetler üzerine, bütün bira satılan yerlerde eski fiyatlardan 15 kuruş indirilmesini alâkadarlara bildirmiştir. Maamafih bice bu tebligat kâfi değildir. Yeni satış fiyatları liste halinde tesbit edilecek bira bulunan yerlerde göze çarpacak şkilde asılmalı ve böylece ortalıkta halkın zararına olarak devam eden fiyat karışıklığı kaldırılmalıdır.

Nitekim Ankara belediyesi bu hususta derhal faaliyete geçmiş ve perakende bira satış fiyatlarını aşağıdaki miktarlar üzerinden tesbit etmiştir.

30 santilitrelik bardak çalgılı yerde 10, çalgısız yerde 9, ayakta 8 kuruştur. 25 santilitrelik bardak: Çalgıda 9, çalgısızda 8, ayakta 7, 20 santilitrelik bardak: Çalgıda 7, çalgısızda 6, ayakta 6 kuruştur.

50 santilitrelik şişe çalgılı yerde 22,5, çalgısızda 18, 62 santilitrelik şişe: çalgılıda 28, çalgısızda 22 kuruştur.

Halbuki İstanbulda duble bira 10 kuruştan aşağı satılmıyor ve gazinolar kendi arzularına göre fiyat tatbik edip duruyorlar.

Evvelce şişesini 50 kuruşa satan eğlence müesseseleri şimdi 35-40 kuruşa, 35 kuruşa satanlar 25,5 - 25 kuruşa satıyorlar. Tenzilatı sadece beş kuruştan ibaret kalan yerler de var.

Biranın dublesini 22,5 kuruşa veren müesseseler 18,20 kuruştan aşağı inmemişlerdir. Halbuki Ankara belediyesinin listeleri İstanbul için de pek iyi bir örnek olabilir. Belediyeimizin nazarı dikkatini celbederiz.

Rağbet şimdiki şekilde devam et-

derse Ankara fabrikası ihtiyacı karşılamayacağından inhisarlar idaresi, elindeki stok tükenmeden yeni tedbirler alacaktır. Bira ucuzlamasının en mühim tesiri diğer içki sarfiyatının azalması olmuştur. Bilhassa rakı gibi kuvvetli içkilerin sarfiyatı hiss olunacak derecede azalmış bulunuyor. Bu itibarla kuvvetli içkilerde de azalma görünüyor. Ancak halkı biraz bırakmamak lazımdır.

Inhisarlar umum müdürü Adnan Taşpınar bu sabah bir muharririmize şunları söylemiştir..

— Bira fiyatlarının ucuzlaması üzerine sarfiyat, ümidin çok fevkinde olarak artmıştır. Hâlâ artış devam ediyor. Düündenberi istihlâk edilen bira, normal zamanlara nisbetle dört misli derecesindedir. Bu vaziyete göre fiyatların indirilmesi inhisarlar varidatının azalması şöyle dursun, bilâkis artacağı anlaşıyor. Elimizde ihtiyaca kâfi mal vardır. Bazı yerlerde bira bulunamaması, bayilerin, bu kadar rağbet olacağı tahmin etmiyerek kâfi miktarda mal almamalarından ileri gelmiştir.

Bugünden itibaren vaziyet düzelecektir. İstihlâk böyle devam ederse Ankara bira fabrikası genişletilmesile ihtiyacı karşılanacaktır. İstanbuldaki eski Bomonti fabrikasını açmağa lüzum yoktur.

Biranın ucuzlamasının diğer içkiler üzerine ne tesir yapacağını tetkik ediyoruz. Yakında neticesi tesbit edilecektir..

Cumhurreisimiz manevralarda

(Baştarafı 1 incide)

mas ederek dileklerini büyük bir alâka ile dinlemektedir.

Millî Şef manevra sahasında

Edirne, 16 (A.A.) — Bu sabah manevra sahasını giden Mareşal Fevzi Çakmak ve yüksek kumanda heyeti huzurunda başlayan harekâtta kırmızı ve mavi taraflar mukabil harekete geçmişlerdir. Kırklareli mıntakasinda kıtaat arasında başlayan şiddetli muharebeler akşama kadar devam etmiştir. Görünüşe nazaran bu muharebeler daha uzun müddet devam edecektir. Diğer taraftan Edirnenin şimali şarkı mıntakasındaki muharebeler de inkişaf etmektedir.

Bugünkü harekâtta kıtaların zösterdiği yüksek kudret ve kabiliyet bilhassa kayda şayandır. Bu harekâtta iştirak eden hava kuvvetlerimizin uçuş, keşif, ve saire gibi faaliyetleri de her türlü takdirin fevkindedir.

Muharebelerin devamı esnasında Millî Şef İnönü de manevra sahasını teftiş buyurmuşlardır.

Edirne bayram yapıyor
Edirne, 16 (A.A.) — Millî Şef, öğle yemeginden sonra, yalvarım, da Bağvekil ve Vekiller olduğu balde, yüksek huzurlarıyla, manevra sahasını teftiş etmişlerdir.

Millî Şefin bugün Edirneyi sefrendirmeyeceği anlaşılmıştır.

Cumhurreisimizi karşılamak için saat 12 denberi şehir methaline devam eden halk akını bu haber üzerine durmuştur.

Şehrin bütün sokakları ve eğlence yerleri halk ile doludur. E-

30 günlük mütareke

Paris, 17 — Almanyanın talepleri yüzünden Avrupada beliren gerginlik yeni bir safhaya girmiştir. Brükselde çıkan "Nation Belge", gazetesini, Londradan şu haberi vermektedir:

Emin bir menbadan öğrenildiğine göre, Papa, Alman ve İtalyan elçilerinden iki nota almıştır.

Bu notalarda Almanların Polonyada ve İtalyanların da Tunusta gördükleri tazyikler üzerinde ısrar edilmektedir.

Alman ve İtalyan hükümetleri, Avrupayı karıştıran meselelerin sulh yolu ile hallini istediklerini göstermek kaygısında olduklarını bildiriyorlar ve nihai teklif olmak üzere şunu telkin ediyorlar:

1 — Otuz günlük bir mühlet konulacak ve bu müddet içinde her iki taraf da her türlü askeri hareketten içtinap edilecek ve İtalya, Almanya, İngiltere ve Fransa arasında toplantılar yapılacaktır.

2 — Dört memleket nazırları Danzig meselesinin hallinde uyumağa çalışacaklardır. Eğer mutabık kârlırlarsa, bulunan tesviye tarzını İngiltere Polonyaya hükûmetine bildirecek ve bu tesviye tarzının Polonyanın istiklâlini tehdit edip etmediğini bildirmeğe davet edilecektir. Polonyanın tehdit etmediği yolunda vereceği cevap muvafakatini tazammun edilecektir.

Danzig meselesi bu suretle halledilebilirse, dört nazırın diğer meseleleri de tetkik etmelerine imkân vermek üzere bu otuz günlük mühlet uzatılacaktır.

Bu Alman - İtalyan teşebbüsüne Berchtesgaden mülâkâtında karar verildiği söylenilmektedir.

Diğer taraftan Amerikanın Osloda toplanan parlâmentolar birliği konferansındaki muharrifası da konferansa bir karar sureti vermiştir. Muharrifas bu hususta diyor ki:

— Salsburgda 14 Ağustosta Alman hariciye nazırı Von

Ribbentrop'la görüştim. Kendisine, bir mütareke akti suretiyle enternasyonal gerginliğin izalesi yolunda bir teklif yapmak fikrinde olduğumu söyledim. Fakat Ribbentrop bu hususta bedbinlik gösterdi. En vahim meseleleri mevzuu bahsettik. Fakat mülâkatımız gayet samimi olduğundan fazla hiç bir şey söyleyemiyecem.

Bununla beraber, Avrupaya 30 günlük bir mütareke teklif edeceğim. Bu müddet içinde Fransa, İngiltere, Almanya ve İtalya hariciye nazırları toplanacaktır. Eğer esaslı noktalarda mutabık kalamazlarsa bu meseleleri halletmek üzere, Belçika ve Norveç krallarıyla, İsviçre ve İrlanda reisicumhurlarından mürekkep bir hakem heyeti teşkil edilir..

Fakat İngilterenin ileri süreceği anlaşılabilir sulh şartlarını Almanyanın kabul edeceği şüphelidir. Tahminlere göre bu şartlar şunlardır:

1 — Kuvvetli bir garanti altında silâhların tahdidı.
2 — Çek istiklâlinin idadesi.
3 — "Hayat sahası", nazariyesinden vazgeçilmesi.

Almanyanın yarı resmi ajanı Çeklere istiklâl verilmesi için bir konferans toplanması teklifine "apdacea bir teklif", demektedir.

Diğer taraftan Taymis gazetesinin Berlin muhabiri şu malûmatı vermektedir:

"Almanyadaki askeri hazır-lıklar hiçbir tevakkufa uğramış değildir. Bundan daha birkaç gün evvel silâh altında bir milyon yedi yüz bin asker varken bugün bu mevce 2.000.000 ne geçmiştir.

Talim için silâh altına çağırılan ihtiyatlar, terhis vakitleri geldiği halde terhis edilmemişlerdir. Bazı mıntakalarda 40 - 45 ve hattâ daha yaşlı sınıflar silâha çağırılmışlardır..

Hududda ve Danzigde hâdiseler de devam ediyor. Dün Danzig topraklarına girdiği iddia olunan Bir Leh askeri öldürülmüştür.

12 Ada

(Baştarafı 1 incide)

yorlar. Bunu diyen ve makalesine "Araplar Türklerin aleyhinde.. başlığını koyan Stampanın bu iddiasına, değil yalnız Türkiye, bütün dünya, hattâ, bu fesat kaza nının başında bulunanların bile güleceklerinden eminiz.

"Türkiye emperyalist bir zihniyet güdüyor!.., Diyojen asrımızda yaşamış bulunsu feneriyle adam arar gibi, emperyalist devlet aramıya kalkışsaydı, en son çalacağı kapı Türkiye; yüzüne kapacak kapı, gene Türkiye olurdu.

Biz emperyalistliğin ne demek olduğunu biliriz. Başkalarının hayat haklarını "hayat sahası", potansi içinde eritmiye çalışanlar, Türkiye'nin elinde de böyle bir potanın mevcut olmayacağını, olamayacağını pek iyi takdir ederler.

Hayat hakkı için çarpıştığı ve düşmanlarının bütün arzularına rağmen buna hak kazandığı gün denberidir ki Türkiye böyle bir fikir ve zihniyet taşıyor.

Hatayın, anavatana ilhakından sonra Türkiyeye yapıştirılmak istenen bu damganın yeri, bu Türk topraklarında gözleri olduğunu söylemekten âretmiyenlerin alınır.

Türkiye, bugün, Türk topraklarından başka hiçbir yere sahip ve hâkim olmak arzusuna da değildir. Onun hudutları çerçevesi kendisine yetebilir. Ancak bir nokta müstesna: Topraklarımızda gözü olanların elindeki gasbedilmiş hakiki Türk topraklarına kavuşmayı istemeyecek bir tek Türk mevcuttur.

Stampanın fesat kazanında pişirilen tezvir makarnası, Arap âlemini Türkiye aleyhine çevirebilecek bir ilâç olmaktan uzaktır. "Araplar Türkiye'nin esiri olduğu günleri unutmuşlardır", gibi cümlelerle tarihin bir daha açılmamak üzere kapanan fasıllarından gösterilen sakat misaller Arap efkârı umumiyesini sulh cephesinden uzaklaştırmaktan çok kendi başlarında patlayacak Arnavutluk ve Çek bombalarının patlamasını kolaylaştıracaktır.

Türk - Arap âlemi arasında boş yere bir münâferet havası yaratmaya çalışan gafıl muharririn makalesinde şu satırlar da var:

"Sırf bir faraziye olarak, Türkiye'nin eğer umumi bir harp neticesinde ortadan kalıncı devlet olmaktan yani rakip olmaktan çıkmadığı takdirde, Yakın Şarkta yeniden, vahim bir Türk - Arap tekabetinin zuhur edeceği bir çok âlâmetten anlaşılmaktadır..

Görülüyor ki, diktatörlükle, bütün hedefi, Türkiyeyi umumi bir harp neticesinde ortadan kaldırmak, rakip bir devlet olmaktan çıkarmaktır.

Şimdi haber verelim ki, hadi zatinde hiçbir devletin ve ideolojinin rakibi olmayan Türkiyeyi ortadan kaldırmak ancak faraziye ile kabil olabilmektedir. Arap âlemi, biz de farze dersek söylersek Türkiye ortadan kalkmış bulunsu, bugünkü vaziyetlerini mumla arayacakları bir hale düşeceklerinden emindir. O zaman Almanya, güttüğü "Drang Nach Osten", veciyesiyle anlattıkları Berlin - Bizans - Bağdat üç B mihrverile eski dünyaya hâkim olacak. İtalyanlar da fırsat ve imkân bulabilirler. Alman hâkimiyetinden kurtulmuş olurlarsa Roma meydanlarını süsleyen imparatorluk haritalarının gösterdiği hudutlara sahip olacaklardır. Dünyanın iki devlet arasında taksimi hulyasile yaşadıkları müddetçe, Araplar tehlikenin Türklerden değil, mihrverden geleceğini, Türklerin boğazları,

da kendilerinin gönüllü bir çileri olduğunu bilmez değildir.

Stampanın, ölümdür duran esinin her satırına cevap vermesine bir zahmet olacaktır. Çiniyoruz ki, bu cevapları okuyarak kate kavuşmaları istenmesi İtalyan efkârı umumiyesini yurmak imkânsızdır. Onlara, eri altında bulundukları diğer ülkelerin fikirlerini yayanlardan ve kitaplardan başkalarını kumaları yasak edilmiş, haklı söylenen seslere kulaklarını tıkamaları emredilmiştir.

İngiliz dostluğundan sonra, kiye - Mısır dostluğunun Akde kendisini kısıktırak bağladığını gören İtalyan gazetesi, şunları yazıyor:

"İngilizler, diplomatları ve lary vasıtasile durmadan çağırıyor, tabii, istinat etmiyen suni Arap - Türk dostluğu tesimeye ve Türkiye ve Mısırı verdimmeye gayret etmektedir.

Ve bu suretle Türkleri müstakbir harpte muzaferiyet inraz etmiş gibi takdire şaykî adanın büyük kısmını ve Mısırlılara da, daimi giliz emperyalizminin menfaati olmak üzere garbi kısmını emmedemek olan Tobruku vaadettirler. Bizim reyimize kalırsa, kiye ile Mısır, Toroslarla kanalı arasındaki memleketler içinde nüfuz dairelerini genişletme teşebbüsleri neticesinde bir gün hemehal karşılaşacaklardır..

Türkiye ve Mısırın, sulh cephe ne ihtihak ve diktatörlüklerin imkânlarını karşılamak için dafer bir cepheye dostça yer almasının ne Türkiyeye Oniki adanın mühim bir kısmının, ne de Mısırın Tobrukun vaadinden ileri gitmesini, bunun sırf yurtlarında bulunan bayraklarının gölgeleri altında müsterih ve rahat bir hava de yaşama zevkından geçip, istihlâk çizmeleri altında inlemesi esir olmamak kendilerini korumak hakkında doğduğunu bilmiyen mamakla beraber, işitmiyen lara belki iştirirler ümidile şunları girmek istiyoruz:

Oniki adayı, bize İngilizler tarih vaadediyor. Arnavutlukta döke, zıvım işliyen, kanlı çinin asil Türkiye'nin ta burnu damarına kadar sokulmuşması bizi senelerdir rahatsız ediyor. Türkiye, sırf adalar için harp dünyayı huzurundan mahrumcek bir yaradılıştan olmamakla beraber, ergeç bu Oniki adanın topraklarına ihtihak edeceğinin bulunuyor.

Mısır - Türkiye vaad yolları birbiriyle dost görünecek görgüsüz ve düşüncesiz değildi. İki ülkeyi, birbirine tarih bağları Tarihden aldıkları dersler, ne kiye'nin cenuba, ne de Suriye'nin male uzanma arzusu beslememle imkân vermez. Her iki let esir olanların hümayrine kavuşmalarını candan Ancak esir olmamak için cephe

Cemal

Ticaret Vekili
Tetkiklerde bulunma
üzere şerrim ze ge

Ticaret Vekili Cezmi Erçin raberinde iç ticaret dairesi Vehbi Cemal Ziya olduğu bu sabah Ankaradan şehre gelmiştir. Ticaret Vekili Hap paşa garında Vekâ'ete bağlı ler erkânı ve bir çok dostları rafından karşılanmış ve denge vapurla İstanbula geçmiştir. Cumartesi gününe kadar rimizde kalacak, tetkiklerde lunacaktır.

Vekil cumartesi günü Ege puriyle sergiyi açmak üzere mire hareket edecektir.

Tiyatro ve sinemalar- da duhuliye ücretleri Vergi ve resimlerin indirilmesine dair kanun meriyet mevkiine girdi

Tiyatro ve sinemalarla kon- serlerden devlet ve belediye- lerde alınmakta olan damga, tayyare ve belediye resimleri, le Darülaceze hisselerinin mik- tarına ve alınma şekline dair o- lan yeni kanun, meriyete gir- miştir. Bu yeni kanunla, bu müesseselerin mükellefiyetleri azaltılmaktadır. Maliye Vekâ- leti bu hususta bir nizamname hazırlayarak alâkalılara tebliğ etmiştir.

Yeni hükümlere göre tiyatro ve sinemalarla konserlerin bi- let bedelleri üzerinden damga, tayyare ve belediye resimleri le Darülaceze hisseleri olarak bir kuruştan aşağı olmamak üzere yüzde on resim alınacaktır. Res- min hesabında yirmi paradan aşağı kesirler yirmi paraya ib- lağ olunacaktır.

Bilet bedelinden maksat, bu vergi haricinde duhuliye ücreti olarak bu mahalleri işletenler tarafından alınan paranın ta- marıdır.

Orduevlerinde yalnızca su- baylar ve askerî memurlarla aileleri fertlerine gösterilen si- nemalardan resim alınmayacak- tır. Bu sinemalara dışardan üre- retle sivillerin girmesi memnu- dur. Hayır cemiyetleriyle, spor kulüpleri, mektepler ve halkev- leri tarafından tamamen para- sız olarak halka verilen konser ve temsiller ve gösterilen film- ler resme tâbi olmayacaktır. Bu resim biletler üzerine Mali- ye Vekâletince bastırılacak hu- susî pulların yapıştirılması su- retile alınacaktır.

Pullar damga resmi kanun- ulla hükmi dairesinde iptal edil- mektir. Maliye Vekâletince ta- yin olacak yerlerde resmin biletlere matbu damga vazi su- retiyle istifası mecburidir. Res- min tahsil ve kontrolü maliye memurları tarafından icra edil- mektedir.

İnzibat ve kontrol için alâ- kadar makamlarca memur edil- lenler hariç olmak üzere yukarı- rıdaki yerlere parasız olarak veya tanzilâtli ücretle girenle- re, oturdıkları mevkiin bilet bedeline göre alınması lâzımgel- den vergi miktarından pul veya matbu damgayı havi bilet ve- rilmesi mecburî olacaktır.

Yeni kanun mucibince alı- nacak resim, bilet bedeline dah- il edilemeyecek ve biletler ü- zerinde gösterilemeyecektir. Buna riayet edilmemesi ve- ya yukarıdaki eğlence yerleri- ne parasız veya tanzilâtli ücretle- re girenlere oturdıkları mev- kie göre pul veya matbu dam- gayı havi bilet verilmemesi ha- linde 6 nci maddede yazılı ce- zalar tatbik olunacaktır.

Tiyatro, sinema ve konser- lerden mevki itibarıyla alına- cak duhuliye ücreti belediyeler- de daimî encümenince tayin olu- nacaktır. Köylerde sinema üc- retleri bütün resimlerden mu- aftır. Maliye veya Dahiliye Vekâletlerince yaptırılacak tet- kikat neticesinde, bu ücretlerin yüksek tayin edildiği anlaşılır sa ücretlerin münasip hadde indirilmesi Dahiliye Vekâletin- ce belediyelere tebliğ oluna- caktır. Tetkikta istinat ettiği hesap unsurlarına belediyelerin itirazı bulunduğu takdirde ikn- ci bir tetkik icrası için müraca- atta bulunabilecektir. Bu ikn- ci tetkik neticesine göre bulu- nacak miktarlara belediyeler- ce ittibâ mecburî olacaktır.

Belediyelerce tayin olunan bedelden fazla duhuliye ücreti alanlardan birinci defası için 100 lira ceza alı- nacaktır. Te- kerrüründe bu ceza beş misline çıkarılacaktır.

Bu resim tahsilâtından: yüz- de yirmisi damga resmi, yüzde otuzu tayyare resmi, yüzde yir- misi belediye hissesi, yüzde o- tuzu Darülaceze hisseleri olarak tefrik ve damga ve tayyare re- simleri ait olduğu fazla ırat kaydolunacaktır.

Darülaceze bulunan yerlerde Darülaceze hisseleri bu müessese ye ve belediye hisseleri de beledi- yelere, tahsil edildiği ayı takip eden ayın on beşinci günü akşa- mına kadar tediye edilecektir.

Darülaceze bulunmayan yer- lerde belediye bakiından fakir ve yardıma muhtaç olanlara sarfedilmek üzere Darülaceze hisseleri dahi belediyelere veri- lecektir.

Bu resmin tahsil ve kontro- lünden dolayı belediye Darüla- ceze ve köylerden hiçbir mas- raf alınmayacaktır.

Yeni kanun mucibince alına- cak cezaların takip ve tahsil- inde damga resmi kanununun 11 ve 12 inci fâsıllarında yazılı hükümler tatbik olunacaktır.

Memleketimize dışardan it- hal edilecek olan filmlerin güm- rük resminde, icabında tadilat yapmaya İcra Vekilleri heyeti salâhiyetli bulunmaktadır. Ya- pılan tadilat bir ay içinde Bü- yük Millet Meclisinin tasdikine arz olunacaktır.

Dahiliye Vekili bugün mezbahayı gezdi

Dahiliye Vekili Faik Öztürk bu sabah saat onda Vali ve Be- lediye Reisi Lütfi Kırdar ile bir- likte Karaağaç mezbahasına gitmiştir.

Vekil, mezbahanın her tara- fını gezmiş, esaslı tetkikatta bulunmuş, alâkadarlardan iza- hat almıştır. Dahiliye Vekilinin dünkü tetkiklerine dair malû- mat 3 üncü sayfadadır.

İtalya ve Almanya Gümrüklerimizdeki mallarını çekmeğe devam ediyorlar

İtalya ve Almanya gümrük- lerimize kadar gönderdikleri birçok mallarını seri bir surette geri çekmektedir.

Son iki gün içinde 1800 san- dık pamuk ipliği gümrüklerden geldiği yer olan İtalyaya geri gönderilmiştir.

Bu malların geri çekilmesine sebep olarak harp hazırlıkları gösterilmektedir. Gene 1 ağus- tostan 15 Ağustos'a kadar 150 sandık muhtelif eşya Almanya ve İtalyaya geri gönderilmiştir. Bu eşya arasında bilhassa men- ucât bulunmaktadır.

Bulgaristana karşı...

Yunanistan ve Romanya ile Yeni bir askerî ittifak, yapıldığı yalandır

Atina, 16 (A.A.) — Atina a- jansı bildiriyor:

Yunanistan, Romanya ve Tür- kiye arasında Bulgaristana karşı askerî bir ittifak akdedileceğine dair bir yabancı gazetesinde çı- kan haber hakkında Salâhiyettar

Mısırdaki kabine buhranı

Ali Mahir paşa müşki- lâtla karşılaşti

Kahire, 16 (A.A.) — Yeni ka- bineyi teşkil eden Ali Mahir Paşa, buhranı hal için istişarele- rine devam etmektedir.

İyi malûmat alan mahafil, bu- ranın bu kadar uzun sürmesini ekseriyeti teşkil eden Sadi ve li- beral partilerine dayanan bir ka- bine teşkilinin zorluklarına atfey- lemektedir. Asıl güçlük kabineye alacak adamların ve bunlara ve- rilecek nezaretlerin taksimin- dedir. Ali Mahir Paşa, mühim nezaretleri kendi noktaî nazarm- da olanlara ve bilhassa hariciye nezaretini eski nazır Yahya Pa- şaya vermek arzusundadır. Hal- buki iki ekseriyet partisi bu şer- ait altında kabineye giremiye- ceklerine karar vermiştir.

Sovyet Rusya'da 150 Çeşit dilin tarihçesi yapılıyor

Sovyetler birliği ilim akademisine merbut dil ve fikir enstitüsü, halen, Sovyetler birliğinde yaşayan millet- lerin dillerinin tam bir monografisi üzerinde çalışmaktadır. Bu monog- rafi, daha hâlâ yazısı olmayan dil- ler de dahil olmak üzere, 150 kadar dilin esas karakteristikleri ile ta- rihiçesini gösterecektir.

Kafkasyada yeni bir maden suyu

Kafkasyada Esentukide çalışmak- ta olan bir kuyudan kuvvetli bir maden suyu fışkırmıştır. Bu suyun tazyiki, iki atmosferdir ve su, 17 metreye kadar fışkırmaktadır. Kim- ya bakımından bu yeni maden suyu meşhur Narzen suyunun terkininin aynıdır.

Bu yeni maden suyu kaynağı, günde 100 bin litre vermektedir. Fakat çok çabuk fazıllaştığı içi- pek yakında günde 500 bin. litreye çıkacağı tahmin edilmektedir.

Bugün gelen Alman seyyahları

Bu sabah Çar Aleksandr va- puru ile Bulgaristan yolu ile şeh- rimize 250 Alman seyahat gel- miştir.

mahfiller, Balkan antantı azası a- rasında tedafii bir askerî ittifak esasen mevcut olduğunu ve bu sebepten yeni bir askerî anlaşma- ya ihtiyac bulunmadığını kaydet- mektedir.

kan haber hakkında Salâhiyettar

TELGRAF TELEFON RADYO

“Almanya çılgınlık yapmaktan menedilmelidir,,

Parlâmentolar Birliği Konferansında Lehistan murahhası bu fikri ileri sürdü Belçika murahhasına göre dünya vaziyeti 1914 arefesindeki vaziyetin aynı...

Ooslo, 16 (A.A.) — Parlamento- lar birliği konferansı, enternasyonal anlaşmazlıkların sulh yoluyla halli meselesini müzakere etmiştir.

Bu bahis üzerinde söz alan İngi- liz delegesi Evans, İngiliz hükûme- tinin ve İngilterenin kuvvetle yapı- lacak her türlü hal sureti teşebbüs- lerine şiddetle mukavemet edeceği- ni bildirmiştir.

Fransız delegesi, Pol Bastidt de aynı tarzda fikirleri ihtiva eden bir nutuk söylemiştir.

Bir nutuk söyleyen Belçika dele- gesi, Huysmans, bugünkü vaziyetin 1914 de harbin başlamasından bir iki hafta evvelki vaziyetin tamami- le aynı olduğunu bildirmiştir: “Bü- tün milletler, mühim hâdiselere in-

tizar etmektedir. Fakat kimse, bu hâdiselerin vahim mi yoksa mesut mu olacağını bilmemektedir. Çün- kü bu, demokrasilere değil fakat diktatörlere bağlıdır..”

Söz alan hatipler arasında, Le- histan delegesi Almanyayı çılgınlık yapmaktan menedecek bir müdafaa zarureti ileri sürmüştür.

Parlâmentolar birliği konferan- sında, Amerika heyeti reisi Hamil- ton Fish, bugün Konferansa bir kar- suri tevdi edeceğini resmen bildirmiştir.

Bu karar suretinde, Avrupa dev- letleri, ihtilâflı meseleleri uzlaşma ve hakem yolu ile halletmeleri için, otuz günlük bir siyasi müzakere ak- dine davet olunmaktadır.

İtalya 12 Adadaki harp malzemesini geri çekmeğe başladı

Muhtelif menbalardan gelen ha- berler, vaktile İtalyanların tahak- kümü altına giren Türk adalarında tahkimat yaptıkları, buralara, hâva müdafii Alman topları yerleştirildi- ğini, harp levazımile doldurulduğu- nu anlatmaktaydı. Hele bu hazırlık ların Türk - İngiliz anlaşmasından sonra artırıldığı yolunda sızan şa- yiaların şu birkaç gün içinde tama- men başka bir şekil aldığını öğren- mekteyiz. Türk - İngiliz anlaşma- sından sonra, Akdenizdeki üstün- lüğün tamamen demokrasi cep- hesine geçtiğini gören, İngiliz deniz kuvvetleri karşısında, bir harp vu-

kuunda adaları müdafaa etmek im- kânının bulunamayacağını anlayan İtalyan askerî makamları, adalara yığdıkları harp levazımını şimdi de geri çekmekte, büyük bir sürat- le İtalyaya taşımaktadırlar. Buna dair muhtelif menbalardan sızan haberleri, şehrimizde de tevsik im- kânı — güç olmakla beraber — el- de edilmiş bulunmaktadır.

Adalara İtalyadan yapılan sefer- ler sıklaştırılmış, fazla olarak İstan- buldan dönen ve boş yerleri olan İ- talyan vapurlarının da bu adalara uğrıyarak İtalyaya gitmeleri husu- sunda tedbirler alınmıştır.

Yarın akşam tertip ettiğimiz sünnet düğünü münasebetile

TAKSİM PANORAMA bahçesinde

HAMİYET YÜCESES ve Mısır Yıldızı KIKI

Bestekâr TANBURİ

SELÂHADDİN PINAR

melmeğimizde fevkalâde

rağbet kazanan rakkase

KIKI her akşam sahne-

imizde yeni şarkı ve oyun-

larını gösterecektir.

İlaveten muhtelif eğ-

lenceler, hokkabaz, orta oyunu ve saire saat 2 ye kadar devam

edecektir. Duhuliye yoktur. Fiatlar ucuz % 15 tanzilâtıtarifedir

İst. Levazım âmirliğinden varilen: Harici
Askeri kıtaları ilânları

Erzincan garnizonunun 360.000 kilo arpa kapalı zarfla eksilt- meye konulmuştur. Tahmin bedeli 21600 lira ilk teminat 1620 lira. dr. Eksiltmesi 18 Ağustos 939 cuma günü saat 16 da Erzincanda Satın Alma Ko. da yapılacaktır. Şartnamesi ve evsafı kolordunun tekmiil garnizonlarında mevcuttur. Ve aynıdır. Her yerde, her gün görülebilir. İstekliiler teklif mektuplarını eksiltme saatinden bir saat evvel Ko. başkanlığına vermiş veya posta ile de aynı Ko. da bu- lunmuş olacaktır.

Erzincan garnizonu için 360.000 kilo kuru yonca kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur. Tahmin bedeli 171.000 lira ilk teminatı 1282 lira 50 kuruştur. Eksiltmesi 18 Ağustos 939 cuma günü saat 16.30 da Erzincanda Satın Alma Ko. da yapılacaktır. Şartnamesi ve evsafı kolordunun tekmiil garnizonlarında mevcuttur. Ve aynı- dir. Her yerde, her gün görülebilir. İstekliiler teklif mektuplarını eksiltme saatinden bir saat evvel Ko. Başkanlığına verilmiş veya posta ile aynı saatte Ko. da bulundurulmuş olacaktır. (214) (5830)

Küçük Haberler

İÇERDE:

* Dün şehrimizden Halebe git- mekte olan iki otomobili İngiliz seyyahı geçmiştir. Bunlar yollarına devam etmek üzere Mudanyaya git- mişlerdir.

* İstanbul adliyesine askerliğini yapmış ve orta tahsili bulunan kim- selerden zabıt kâtibi alınacaktır.

* Nüfus kâğıdını tahrif eden Ke- falo adında bir Rum adliyyeye veril- miştir.

* Şehir civarındaki mezarlıklara- da bulunan maruf kimselere ait me- zarlar tesbit edilmektedir. Bunlar asrı mezarlığa nakledilecektir.

* İstanbul belediyesinde bir şikâ- yet kalemi tesis edilecektir.

* Dün Basra vapurundan Ahr- kapı açıklarında bir adam denize düşmüş kurtarılarak Moda iskelesi- ne çıkarılarak teslim edilmiştir. Bu şahsın hüviyeti anlaşılamamıştır.

* Mısırdan gelecek olan askerî heyet cumartesi günü şehrimizde o- lacaktır.

* Kasaplar belediyyeye müracaat ederek berberler gibi kendilerinin de pazar tatili yapabilmelerini iste- mişlerdir.

* Yeni barem hazırlıkları dolayr- sile belediyyeye 20 lira maaşlı eli memur ve 10 lira maaşlı on kâtip alınması lâzımgelmektedir.

* Şehir meclisine verilen bir maz- bataya göre 12,5 milyon liralık ba- kaya kalmış ve tahsil edilememiş vergi bulunduğu bildirilmiştir.

* Vilâyet memurları valiye müracaat ederek belediye memurlarına yapıldığı gibi yeni barem cetvelle- rinde kendi derecelerinin de yüksel- tilmesini istemişlerdir.

* Ebüzziyade Velid bir gazete- nin hakkında ‘cavûzkâr ve tahki- ramiz neşriyatta bulunduğu’ nu iddia ederek mezkûr gazete sahibi ve mu- harriiri aleyhinde dava ikame et- miştir.

DIŞARDA:

* Memelin 18 kilometre şarkında bulunan Lituanyaya ait küçük Gardsen şehri ateşler içindedir. Şeh- hir tamamen mahvolmak tehlikesin dedir.

* Moskovadaki Fransa büyük el- çisi Naggiar dün akşam İngiliz ve Fransız heyetleri şerefine bir ziya- fet vermiş ve bu ziyafette ezcümle Molotof, mareşal Vorosilof, Potem- kin, Seeds, amiral Peunket, gene- ral Deumenc ve bir çok Sovyet yük- sek subayları hazır bulunmştur.

* Fransada binbaşı Rissi “Ami- ot,, tipinde iki motörlü bir tayyare ile saatte vasatî 311.621 kilometre katederek kapalı daire dahilinde 10 bin kilometrelik dünya rekorunu kırmıştır. Eski rekor, üç motörlü bir İtalyan tayyaresi tarafından 1 gıustos 1939 tarihinde tesis edilmiş- ti ve saatte 236.970 kilometre idi.

* Fransa hariciye nazırı Bone dün Amerikanın Paris büyük elçisi Bul- liti kabul etmiş ve müteakiben baş- vekil Daladyeyi ziyaret ederek gö- rüşmüştür.

Uskûdar İkinci Sulh Hukuk
Hâkimliğinden:

939/171

Uskûdarda Bağlarbaşında
Yeniolda 42 numarada doktor
Vehap Abdüssamet :

Müddel Hatice tarafından a - leyhinize ikame olunan nafaka davası üzerine ilânen yapılan daveti kanuniye icabet etmediğ- inizden hakkınızda gıyap ka- rarı verilmiş ve davacının şa- hitleri dinleneceğinden bahsile 20 yirmi gün müddetle ilânen muameleli gıyap kararı tebliğ edilmek üzere muhakeme 11- 9—939 tarihine müsadif pazar- tesî günü saat 10 na talik kılın- mış olduğundan tarihi ilândan itibaren 20 yirmi gün zarfında itiraz etmediğiniz surette mah- kemeye kabul olunmayacağınız ilânen tebliğ olunur.

Radyoda Dinlediklerimiz
Dinliyeceklerimiz

"Alman Bülbülü," ismi verilen meşhur şantöz Erna Sack Holan-
daya gitmiş ve salı akşamı Hil-
versum istasyonundaki konsere
iştirak etmiştir.

Meşhur şantözlerden Zinka Mila-
nov Amerikada büyük rağbet gö-
ren konserler verdikten sonra
Avrupaya gelmiş ve çarşamba
akşamı Lucernedeki musiki festi-
valinde, Toscanini'nin idaresi al-
tındaki orkestrada yer almıştır.

Prağ radyo orkestrasının çarşam-
ba akşamki konserini idare etmiş
olan genç Çek orkestra şefi
Otakar Parik

Biliyor musunuz?

- 1 — Radyolara tesir eden şimal magnetik kutbu hangi memlekettedir?
- 2 — En cennetli radyo istasyonu hangisidir?
- 3 — Hangi memlekette bir kısa dalga radyo istasyonu da, ma komşu memleketteki bir istasyondan nakil yapar ve bu suretle ikisini farketmek kabil olamaz?
- 4 — Aynı dalga üzerinden çalışan iki istasyon biliyor musunuz?
- 5 — Ankara ile Radio Paris kaç metre üzerinden çalışıyorlar?

Cevapları
1 — Kanadada.
2 — Şilideki Valdivia istasyonu.
3 — Uruguay kısa dalga istasyonu Buenos Airesin Belg-rano istasyonundan nakil yapar.
4 — Uzun dalgada Luksemburgla Moskova 1442 metre üzerinden, orta dalgada Brüksel 1 ile Kahire 483,9 metre üzerinden çalışır ve bunlardan Moskova ile Kahire daha yakın olduğu için bizden duyulur.
5 — Son bir tadilatla Radio Parisde tamamen Ankara radyosunun dalgası olan 1648 metreyi kullanmaktadır.

Dinlediğimiz
Dinliyeceğimiz

Klâsik parçalar

Verdi'nin otello'su

Shakespeare'in eserlerinden alınan mevzular üzerine yapılmış operalardan Otello ile Falstaff, İngiliz edibinin yazdığı piyeslerin aslına en uygun olanlardır. İki operanın da bestekârı olan Verdi bunları arkadaşı Boitonun tercüme edip hazırladığı librettolar üzerine yazmıştır. Boito, Shakespeare'in eserlerini bir opera mevzuu haline getirirken, opera şartlarının müsaade ettiği nisbette aslına mutabık kalmaya çalışmıştır.

Halbuki Shakspearin edebiyatta birer ebedî âbide gibi duran şaheserlerini opera şekline sokmak için muhtelif bestekârlar teşebbüs etmişler, fakat hepsi bu piyeslerin mevzuu içinde kendilerine büyük bir serbesti vermişlerdir. Birçoklarında piyesin aslındaki mevzuu hemen hemen tamamiyle değiştirilmiş, hele ince noktalar hiç kalmamıştır.

Bu itibarla, Verdinin Otello'su ile Falstaffı Shakespeare aslına mutabık kalmayarak operaya çevrilmiş piyesleri sayılır.

Otello salı akşamı İtalyanın Torino grubu radyoları tarafından, Sforzesco şatosundan naklen neşredildi.

Musiki çeşmesine benzetilen bestekâr

Boccherini devrinin en iyi viyolonçelistlerinden biri olarak sayıldığı gibi, en fazla eser vermiş bir bestekârdır. Kendisini musiki çeşmesine benzetenler ve "musluğunu çevirince büyük bir musiki suyu akar," diyenler olmuştur.

Hakikaten, Boccherini musiki tarihinde pek az tesadüf edilen velûd bir bestekârdır. Şimdiye kadar bestelediği eserler dört yüz altmış yedi tanedir ki, bunun içinde yirmi senfoni vardır. Bunun hepsi de aşağı kıymette eserler değildir ve basit olmalarına rağmen bilhassa tabii melodiler itibarıyla zengin sayılır.

Boccherininin de, birçok sanatkarlar gibi, sefil ve fakir bir halde ölmüştür. Bilhassa, son günlerinde gerek talebeleri, gerek hocaları kendisini terketmişlerdi.

Pazar günü İstokholm radyosundaki hafif musiki konserinde Boccherininin Si Maroj viyolonçello konçertosu programın en güzel parçalarından birini teşkil ediyordu.

"Beyaz kadın" operası

Mevzuu Walter Scott'un eserinden alınmış olan "Beyaz Kadın," Boieldieu'nün en güzel operası sayılır. Fransız bestekârının bu operası ilk defa olarak 1811 de temsil edilmiş ve sanatkarın şöretesi bütün Avrupaya bu eserle yayılmıştır. Bununla beraber, "Beyaz Kadın," dan evvel de Boieldieu memleketinde şöreteli bir bestekârdı. Yirmi iki yaşında iken yazdığı bir operada arka arkaya otuz defa temsil edilmişti.

"Beyaz Kadın," bütün musiki dünyasında en zengin ve sevilen operalardan biridir. Operanın hususiyetini bilhassa, eserin mevzuunda da olduğu gibi, neşe ile hüznün karışık olması teşkil etmektedir. Boieldieu mevzuadaki bu hususiyete dikkat etmiş, musikişine de bu hususiyeti vermiştir. Opera basit melodilerden ağır melodilere geçer ve nihayet büyük ve renkli bir orkestrasyonla nihayet bulur.

"Beyaz Kadın," dün akşam (çarşamba) Radio Paris istasyonu ile neşredildi.

Portre

Holanda radyolarının meşhur konferansçısı

Sahne hayatı ile edebiyat daima yanyana yürümüştür ve sıkı bir münasebettedir. Holanda radyolarının meşhur artist ve konferansçısı olan Anny Schuitema da küçük yaşından beri sahneye, hem edebiyata heves etmiştir. Rotterdam lisesinden mezun olduktan sonra tiyatroya başlamak istedi.

Fakat anası, babası onun aktris olmasına razı değillerdi. Anny onları hiç olmazsa konservatuvar-
dan inşa ve ders almasına müsaade etmeye razı etti. Sonra müsamerelerde şiir okumak üzere sahneye çıktı. Bu suretle sahne hayatına ilk adımını atmış oluyordu.

Bunda kazandığı şöret ve muvaffakiyet üzerine artık onun önünde açılan tiyatro hayatına ailesi tarafından da müsaade verildi.

Bir müddet iyi söz söyleme ve inşa ve muallimliği eden Anny Schuitema meşhur bir Holandalı

Anny Schuitema

sahne vaznı olan Kommer Kleynle tanışmış, onun tertip ettiği temsillerde rol almış ve o radyoda temsil müdürü olduğu zaman istasyonun stüdyosunda çalışmaya başlamıştır.

Bugün Bayan Anny Schuitema Holandanın en sevilen radyo artistidir. Herkes onun radyodaki temsillerini veya konferanslarını zevkle dinler.

Haftada bir

Ankara radyosunda birkaç yanlış...

Bugün caz sade bir dans çalgısı olmaktan çıkmış, toplu musiki âletleri arasında bir nevi band halini almıştır. Bir çigan "orkestrası," gibi bize bir cazband da Straussun valslerini çalabilir. Fakat, çigan sanatkarlarının çaldığı bir Mavi Tuna, Straussun bu eserinin herhangi bir hafif orkestra tarafından çalınan şeklinden çok başka olacaktır. Onların keman sesini bir inletsileri, yayı titretme titrete bir çekişleri, notaların zamanını kısaltmaları var ki, çigan bandının hususiyetini de bu teşkil eder: Beste yine o bestedir, fakat çalgı usulü değişince hava da değişir.

Cazda, böyle bir hafif havayı veya bir dans havasını çalarken başka bir çalgı usulü kullanır. Bunun cazdaki musiki âletleri kadar, sanatkarların, çalarken, "kendilerinden de bir şey koymaları," temin ediyor.

Caza bu mahiyeti ile, sadece bir oyun çalgısı değil, aynı zamanda bir dinleme çalgısı da sayılabilir.

Bunun için İngilizler bugün caz musikişini biri dance music, diğeri swing music olmak üzere ikiye ayırıyorlar. Dans musikişi daha derli toplu ve muntazam bir musiki olarak yerleşirken swing irticale ve tuluata daha müsait bir şekli alıyor. Çünkü caz, bir dans havası çalarken temposunu, dansedenlerin ayaklarını şaşırtmamak için, saniye falso yapmıyacak kadar ölçülü tutmaya mecbur dur. Halbuki aynı havayı sade dinletmek için çalarken, caz çalgıcıları heyecanlarına kapılabilirler ve caz musikişini, esasen ilk şekli olan, irticali şekle daha yaklaştıracaklardır. Burada cazband şefi arkadaşlarını sihirli değneği ile harekete getirebilir. Caz çalıyor, notalar sırasından fırlar, yay kemandan sızır - çiganda olduğu gibi.

Ankara radyosunda İbrahim Delideniz ve Ateşböcekleri bize pazar akşamları yarım saat kadar güzel bir swing music dinletiyorlar. Çaldıkları parçalar hemen hemen - belki de hep - aynı parçalar olmasına rağmen caz gayet güzel; hattâ Avrupa istasyonlarından çoğunda bulunmayan bir caz heyeti diyebiliriz: hot jazz (sıcak caz) denilen, tok sesli; yaygaradan ziyade dolgun ses ve tempolu güzel bir caz. Bükreş istasyonunun cazını istisna edersek Balkanların en güzel radyo caz heyeti diyebiliriz.

Fakat, İbrahim Delideniz ve arkadaşlarının bu programını Ankara radyosu bize "Şen oda müziği," diye takdim ediyor.

Bir kere şu müzik kelimesine işaret etmek isteriz. Ankara radyosunun programlarında daima kullandığı bu kelime, dilimizdeki musikinin atılıp, hiç lüzumu yokken, fransızcadaki şeklinin talâf-fuzu ile alınan bir başka şeklidir ki, umumiyetle, tutmuş bir kelime sayılmaz. Gazetelerimizin birçoğunda, Ankara radyosunun programını neşrederken bu kelimeyi muhafaza etmekle beraber, Avrupa radyolarının programını verirken kelimenin türkçe şekli ile musikiyi

Çelik neden lüzumludur?

Yazan: Dr. G. A.

Medeniyette sanayi için lüzumunu söylemek bana düşmez. Burada söylemek istediğim çeliğin vücudumuza ve hayatımıza lüzumudur.

Onun vücudumuzun içinde ne işe yaradığı şimdiki gibi bilinmeden pek çok önce faydası bilinirdi. Çelik hapları pek eskidenberi yalnız kansız denilen kimselere değil, bir çok hastalıklara karşı ilaç olarak yutturulurdu. Bir zaman,

Amerikalıların Pink hapları diye sattıkları çelik haplarını çikarınların yaptıkları reklâmlar üzerine dünyanın her tarafında olduğu gibi, bizim memleketimizde de hekime danışmaya lüzum görmeden kendi kendine yutanlar çoktu. Şimdi Pink haplarının modası geçmişse de onun yerine çelikli şuruplar ya hut çelikli şarapları gene hekimlere sormadan kendi kendilerine içenler hâlâ çoktur.

İnsanın vücudu çelik kadar dayanıklı olmamakla beraber, çelik vücudumuzun devamlı ve mutlaka lüzumlu unsurlarından biridir. Normal bir adamın vücudunda vasatı hesapla 7 gram çelik bulunur. Bu da maden bakımından ehemmiyetli bir miktardır. Bunun 2.70 gram kadari kanın içinde, üst tarafı da başka başka uzuvlarda. En çoğu karaciğerde, sonra sırasıyla akciğerde, dalakta, pankreasta, böbreklerde, yürekte, adalelerde, en azı da beyinde. Demek ki adaleleri şişkin sporculara çelik pazulu, fikirleriyle hükmedenlere de, çelikten iradeli demek pek te doğru söz değildir. İnsanın kanına ve karaciğeriyle akciğeri çelikten demek daha doğru olur.

Kanda en çok miktarda bulunmasına sebep kırmızı küreciklerdeki hemoglobinin maddesinin terkinde çelik bulunmasıdır. Ondan sonra Karaciğerde çokça bulunması da bu küreciklerin karaciğerde ve dalakta hasıl olmalarından ileri gelir. Onun için Akciğerden sonra da en çok dalakta bulunur.

Akciğerde çokça bulunması da çeliğin vücudumuzdaki mühim işini gösterir. Çelik teneffüs için mutlaka lüzumlu maddedir. Sadece akciğerlerimizin havadan aldığı oksijen için değil bu maddenin kanla bütün nesicler arasına girerek bütün küreciklerin oksijen alıp teneffüs edebilmeleri için. Vücutta çelik olmayınca teneffüs etmek, yaşamak kabil olmaz. Çeliğin vücudumuzda başka işler için lüzumu olsa da onları tabii sormağa lüzum görmezsiniz: Top için barutun lüzumu gibi.

Vücudun her gün çeliğe ihtiyacını temin için yemeklerde iki, üç santigram çelik bulunması şarttır. Yemeklerle gelen çelik günde bir santigrama düşünce, bilhassa gençlerde - derhal kansızlık başlar. Kansızlık ta insana türlü türlü hastalık getirir: En başta verem hastalığı.

Günde iki, üç santigram kadar çeliği hangi yemeklerde bulmalı?

İlkin et yemeklerinde: Fakat en çok sığır etinde, yüzde 3 miligram, koyun etinde yarım miligram bile değil, kuzu etinde bir buçuk miligram. Karaciğerde daha çok, fakat gene sığır karaciğerinde yüzde 9 miligram, konunun ve kuzunun karaciğerinde nafi ararsınız. Farenin karaciğerini yemek mümkün olsaydı, onun yüz gramında 12,6 miligram, yani en büyük nisbette bulunurdu. Etlerin kanı içilirse tabii onlar da pek çok, yüzde 52 miligram. - balıklarda ehemmiyetsiz, fakat istiridye de çok yüzde 24 miligram.

Sütlerde pek az. Çocuklar anne sütünde lüzumu kadar çelik bulamadıkları için doğarken karaciğerlerinde toplanmış olarak getirirler. Tabii, annelerinin çeliğini çekip biriktirerek Buğdayda çelik varsa da un olunca kepekte kalır. Ekmekte az bulunur.

Yumurtaının sarısında, yüzde ancak 8 miligram. - plâvın pirincinde onu boşuna aramış olursunuz. - Kuru sebzelere fasulye ile mercimek yüzde sekiz miligram verirler. Patates ancak yüzde bir..

Yeşil sebzelerden yalnız ıspanak yüzde 5,5 miligram verir. Şalgam severseniz onun da yüz gramında 3,5 miligram çelik bulursunuz. Bir de maydanozdan yüz gram yeyebilirsiniz, yüz bin ölçü A vitamini kaynağı olan o mübarek ot 19,20 miligram da çelik verir. Onun için yemeklerinize mümkün olduğu kadar çok maydanoz koydurmayı ihmal etmemelisiniz.

Yemilere gelince, onlarda çelik aramıyacağınız tabiidir. Yalnız, kuru incirin yüz gramında 3, 4 miligram bulursunuz. Bir de fındıkla, ceviz ve kuru bademde 2, 3, 4 miligram.

kullanıyorlar.

Fakat asıl işaret etmek istediğimiz nokta şudur:

Ateşböceklerinin, bahsettiğimiz programları hiçbir suretle oda musikişisi değildir. Buna şen sıfatını ilâve ederek bile oda musikişisi diyemeyiz. "oda musikişisi," denilen parçalar klâsik musiki parçalarıdır, yalnız, büyük orkestralar yerine küçük gruplarla - triolar,

kuartetler, kuintetler... le - veya birbirine refakat eden piyano, hut kemanla, viyolonçello ile çalınır. Şen oda musikişisi, olsa olsa hafif orkestra parçalarına denilebilir.

Bu küçük dil ve musiki istahları yanlışları olmasa her halde İbrahim Delideniz ve Ateşböceklerinin "sıcak," cazını daha zevkle dinleyeceğiz. — V. G.

Pera ve Şişli klüpleri Dünden itibaren resmen teşkilâta girmiş bulunuyorlar

Eski gayrifedere klüplerin tescil muameleleri devam etmektedir. Bunların en kuvvetli teşekküllerinden olan Pera ve Şişli muamelelerini bitirmişler elişer sporcu tescil ettirmiş ve dünden itibaren resmen teşkilâta dahil klüpler arasına karışmışlardır.

Pera ve Şişlinin millî kümeye alınması ihtimali de vardır.

Bir futbol komitesi

İstanbul futbol ajanı Kemal Hamam, futbol işlerinde yapılacak işlemler için eski ve kıymetli sporcuları müteşkil bir komite kurma karar vermiştir.

Bu komitede Ali Sami, Hamdi Emin, Fethi Tahsin, Abdullah ve Zeki Rıza bulunacaktır.

em olması ve yaşayış tarzının değişmesi dolayısıyla mektep sıralarındaki gibi futbolle meşgul olamamaktayım. Binnette zevk için yaptığım futbol benim için üzüntü olmaktadır. Bu sene daha hafif sporlarla meşgul olmak istiyorum. Bu seneki Fenerbahçe takımının şalesi ruhiyesinin ve oyun tarzının değiştirilmesi için çok sene birinci akımda oynamanın verdiği ruhu, ihtiyarlığa katılmamış atılan ateşli gençlerden teşkiline taraftarım. Ben de en iyi Fener takımı:

Trfan, (Cihat) — Gazi, Bülent — Ali Rıza, Aytan, Esat — Fikret, Yağı, Melih, Basri, Ekrin, ekinde olmalıdır.

— Bu sene ortada kalan şampiyonluk için ne dersiniz. Galatasaray mı, Demirspor mu şampiyon olmalıdır?

— Gösterdiği muvaffakiyetlere binaen bu seneki şampiyonluk Galatasarayındır. Buna halen kavuşmamış bulunması bir şanssızlıktır. Böyle olmakla beraber Demirspor takımı da bütün rakiplerine takımla tesanüdü, enerjinin ne demek olduğunu göstermiş ve muhakkak Ankara sporunu temsil etmiştir. Son maçlarında seyahatte idim. Göremedim. Duyunca çok üzülüm. Avereaj işi dedikodusu olduğu için onun hakkında bir şey söyleyememişim. Spor dedikodusunu hiç sevmem.

Yaşar seyircilerin küfür etmelerine çok kızıyor ve diyor ki:

— Biz onların babalarının tuttukları at canbazları değiliz. Nihayet bizim de içtimai bir seviyemiz var. Seyirci, futbolcu ve hakemlerimiz tamamen normalleştiği gün yani spor seviyeleri yükseldiği gün düzelecektir.

Yaşarın spor hakkında söyledikleri hakikaten çok doğrudur. Futbolcu ve hakemin spor seviyesinin yükseldiği gün seyirci de düzelecektir.

Kadri Kayabal

Galatasaray atlama müsabakaları

Maarif Vekâleti garip bir kararla talebeleri müsabakalara iştiraktan men ederek bilhassa yüzme sporunu öldürürken memlekete bu sporu sokmuş, itilâsı ve yapılması için senelerdenberi canla başla çalışmış olan Galatasaray klübü bu ana kadar sonsuz himmet ve büyük gayretlerle meydana gelmiş olan ve Türk yüzücülüğüne en büyü kistidatları yetiştirmiş olan yüzme şubesinin sönmemesi için cidden sarsılmaz bir enerji ile çalışmaktadır. Memleketin en mühim yüzücülerini Galatasaray yetiştirmiştir ve bu gün elinde beynelmilel derecede birçok gençler vardır. Fakat bunların kâffesi talebe olduğundan müsabakalara girememektedirler.

Bundan dolayı Galatasaray yüzme şubesi bu sene kendi arasında müsabakalar tertip etmeğe ve bu sayede bu temiz ve elzem sporu ölümden kurtarmağa azmetmiştir.

Bu müsabakalardan ilki geçen hafta muvaffakiyetle ve 35 yüzücünün iştirakiyle icra edilen Boğaziçi geçme yarışı olmuştur. Şimdi bunu 3 eylül pazar günü Bebekte Galatasaray klübünde yapılacak olan atlama müsabakaları tkip edecektir.

Atlama su sporlarının en güzel tezahürlerinden biridir. Ancak bu spor memleketimizde bugün dahi tam mânasiyle tanınmamıştır. Maamafih bu sporu da memlekete ilk sokan Galatasaraylılardır. Galatasaray Suad, Kâzım, Ahmet ve Sadi gibi bugüne kadar Türkiyede yetişen en iyi atlayıcıları meydana getirmiştir. Maamafih şurasın ikaydetmelidir ki bu atletlerden hiç birisi beynelmilel bir seviyeye yükselmemiştir. Bunun sebebini de antrenörsüzlükte aramak icap eder.

Galatasaraylılar 3 eylülde çok mütelevvi bir program tatbik edeceklerdir. Evvelâ müsabakalar trampelen ve kule atlama olarak iki çeşit icra edilecek ve derece alan müsabakalar birlikte ikili ve üçlü atlayışlar yapacaklardır.

Neticede birinciden üçüncüye kadar mükâfat verilecektir. Bu müsabakalara Galatasarayın yeni ve genç elemanları da iştirak edecek ve ağabeylerinin yanında yer alacaktır. Müsabakalar mecburi ve ihtiyari olarak, fakat beynelmilel nizamnameye uygun hareketler üzerinde yapılacaktır.

Atlama müsabakaları tamamiyle göze kalmış bir hareket olduğundan hakemliği son derecede güçtür. Memleketimizde su topunda olduğu gibi atlamada da hakem yetişmemiştir. Bir atlama hakeminde aranan evsaf, ya eski bir jimnastikçi veya atlayıcı olmak, atlanan hareketlerin zarafet ve güçlüğüne vâkıf bulunmak ve aynı zamanda vücudun muhtelif kısımlarının atlayış esnasında kusur veya meziyetlerini görebilmek ve neticede hiç bir tesire kapılmadan not vermektir.

Memleketin en çok sevilen ve eski sporcularından olan ve klüpçülük gözetmeden Türk sporu için en büyük muhabbetle çalışan İlhami bu sene Galatasaray yüzücülerıyla meşgul olmakta ve bu gençlere kendi tecrübesinden istifade fırsatları vermektedir.

İlhami, Galatasaray atlama müsabakalarında başhakemliği üzerine almıştır. Binaenaleyh bu müsabakaların atletik tarafının olduğu gibi idari cihetinin de Türk sporuna bir örnek olacağını şimdiden söylemek bir hata olmaz.

Suat ERLER

Bu hafta yapılacak Kürek yarışları programı

Beden terbiyesi İstanbul bölgesi su sporları ajanlığından :

- 1 — İstanbul kürek şampiyonluğu müsabakaları 20—8—939 tarihinde Yenikapı — Ahırkapı arasındaki 2000 metre düz hat üzerinde yapılacaktır.
- 2 — Müsabakalara tam saat 10 da başlanacaktır.
- 3 — Lisansı olmayan hiç bir sporcu müsabakalara giremeyeceği gibi lisanslarındaki talebe kayıtlarını genel direktörlükten sildirmeyen sporcular da müsabakalara alınmayacaktır.

4 — Bayanlar arasında yapılacak müsabakalar neticesinde puan hesabı birinciliği alan klübe bir kupa verilecektir.

5 — Jüri heyeti: Ahmet Fetgeri, Abdurrahman Benlioğlu, Rıza Sueri.

Hakem heyeti: Nedim Ulba-tur, İsmail Dilyaner, Sıtkı Er-yar, Hikmet Üstündağ, Bekir Ma-cur, Nedim Özgen, Nuri Bosut, Ali Rıza Sözeralp, Adnan Akın, İhsan Belor, Bedri, Behzat Baydar. Saha komiseri: İbrahim Kelle.

Yüzücüleri davet

2 ve 3 eylül tarihlerinde Beşiktaş havuzunda yapılması tekar-rür eden Türkiye yüzme birinci-

liklerine bölgemiz namına iştirak edecek aşağıda isimleri yazılı yüzücülerin 19—8—1939 cumartesi günü saat 12 de Çağaloğlundaki bölge merkezinde ajanlığımıza müracaatları rica olunur.

Saffan, İsmail, Tekin, Ali, Fahri, Mahmut.

Su topu maçı Galatasaray'a Kuleli karşılaşıyor

Galatasaray genç takımı, Kuleli lisesi genç takımı arasında cumartesi akşamı Bebekte bir su topu müsabakası yapılacaktır.

Su topu müsabakası akşam beşte başlayacaktır.

Galatasaray denizcilik şubesi 3 eylülde Bebekteki deniz lokalinde kendi azalarına mahsus olmak üzere bir atlama birinciliği yapacaktır.

Amerikalı atletlerin İsviçredeki dereceleri

İsviçre federasyonunun daveti üzerine Zürihe giden Amerikalı atletlerle yapılan müsabakalara İngiliz, İtalyan ve İsviçre atletleri de girmiştir.

100 metrede; Amerikalı Joffrey 10,5 saniye ile birinci, İngiliz Holmes ikinci olmuştur.

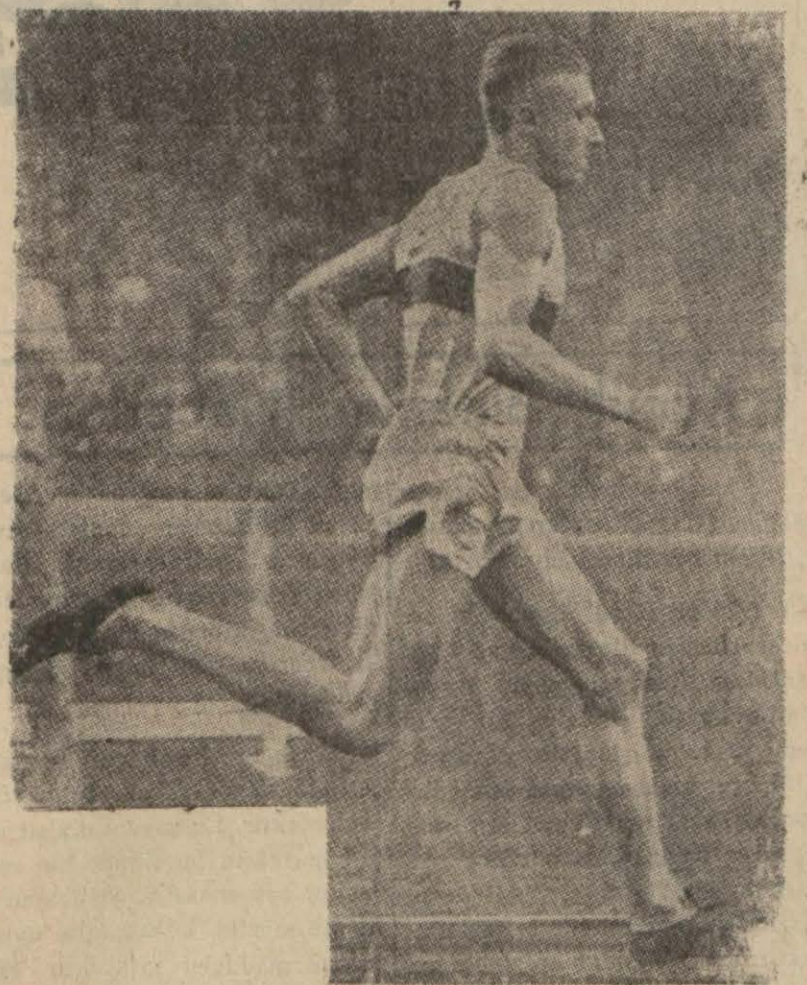
400 maniaada; Amerikalı Cocharr 52,7 saniye ile birinci, İsviçreli Hristen ikinci olmuştur.

Gülle atmada; Amerikalı Vatson 5,96 metre ile birinci, İsviçreli Hanler ikinci olmuştur.

800 metre koşuda; Amerikalı Beetham 1,537 dakika ile birinci, İngiliz Brovn ikinci olmuştur.

110 maniaada; Amerikalı Batiste 14,2 saniyede birinci, İsviçreli Anet ikinci olmuştur.

Yüksek atlamada; Amerikalı Steers 1,97 metre ile birinci, Ame-

Frankfurtta yapılan bir atletizm müsabakasında 800 metre dünya rekorunu Alman Harbig, 400 metre koşuda yeni bir dünya rekoru yapmıştır.

İtalyan atleti Lanzinin iştirak ettiği bu yarışta Harbig bu müsabakayı 46 saniye gibi fevkalâde bir zamanda koşmuştur.

400 metre dünya rekoru Amerikalı Villiamsa ait olup 46,1 saniye idi. Harbig bu yarışta her 100 metre-yi vasatı 11,5 saniyede koşmuş olmaktadır.

Halbuki yarışın son 200 metresini Alman atleti 21,2 saniye gibi fevkalâde bir zamanda koşmağa muvaffak olmuştur.

Resmimizde Harbigi dünya rekorunu kırarken görüyorsunuz.

Fenerbahçeli Yaşar “Artık yerimi gençlere bırakacağım..” diyor

Fenerin bu emekli müdafii takımındaki enerjinin d. tamamen gençleşmesine tarailar

Yaşarla konuşmak o kadar kolay değildir. Lâman işletmesi umum mü-lâhuzunun büyük binası içindeyim. Kâpıcıya soruyorum: Mühentis Yaşar nerede bulunur?
— İkinci katta, diyor.
İkinci kata çıkıyorum. Oranın kapıcıları da:
— Beşinci katta diyorlar.
Beşinci kat, beni üçüncü kata, üçüncü kat birinci kata, nihayet birinci kat ta dördüncü kata navaile ediyor. Burada Yaşarın odasını buluyorum; buluyorum ama bu sefer de kendisi yok. Tam yarım saat Yaşarı bekledim. Yarım saat sonra Yaşar geldi. Fakat işi pek çok olduğundan bu konuşmayı bir gün sonraya bıraktı. Ben bir gün sonra tekrar gittim. Ne ise bu sefer röportajı yapmak kabil oldu.

Oyle zannediyorum ki bu kadar yorulup, zahmet çektikten sonra Amerika Reisicumhuru ile bile konuşabiliyordum.

Yaşara sordum:
— Yaz tatilini nasıl geçiriyorsunuz?

— İşte, dedi. gördüğünüz gibi burada bir sürü işler arasında. Melek işi yaz bizim için iş zamanı olduğundan, yazla tatili birleştiriyoruz. Mesai harici zamanlarda, mesai buldukça deniz sporları yapıyorum. Yanımda ama sonra her yere giderim. Yalnız kış aylarında hiç hoşlanmam. Bu yüzüne ki Boğaziçi bınassa çok severim. Hele bir ağacın altında uzanıp, beyaz bayılırım.

— Hâzinde romantik olma istiyorsunuz ki çok zor. Çünkü bu halde başınızdan çok enteresane vakalar geçmiştir?

— Ah... Bu sualde ki maksadımı anlıyorum, anlıyorum ama böyle bir çok güldürür serbestim. Heyecan verim. İşte hayatta serbest olmak, olmadan evvel ve sonra yaşantı olmakta. Bunun en mühimmi olanı anlıyorsunuz ki çok zor. Çünkü bu enteresan olması lâzım ki bunu nasıl seçeyim? Bu gibi şeyler ne kadar gizli kalırsa o kadar kıymetli olur.

Fakat başımdan geçen heyecanlı vakayı anlatayım. Bunun ben için gizli kalmaması müsaade etmem, evet ötekiler... bir takım bende kalsın.

Çanakkale hava inde avcı Sait banyo banyo çok heyecanlı dakikala yapıyordu.

Patalistlardaki sazlığın etrafını barmak ve domuzların kaçacağı işi dolulu tutmak için göğsüme kadav ve sazlığa giren grupun acelesi ile birlişizliği yüzünden acele ateş ettiler. Domuzların evvelden yara almaları ve canavarların üzerime gelmesi çok korkunçtu. Ben ne yaptım? Meafe 30 metre.. Kaçmak değil ya bataktan yürüyemiyorum bile.

Yaşar

Belki dönerler ümidi ile en öndekine ateş ettim. Domuz sıradı ve çamura saplandı. Fakat geri dönme ileri. Korkudan kendimi kanalırdı. Kenarına attım ve suya atıldım. Domuzlar üzerinden atlıyorlardı. Hele birisinin tırnaklarını sırtımda duyduğum ve çamura saplandım.

Havasızlıktan az kalsın boğula çaktım. Bağımlı çıkardığım vahit de domuzlar on metre ötemde korkunç ırmaklar ve homurtularla gidiyorlardı. Gerimdeki domuz ise burnu ile apan gibi sazları uyuyordu. Dışarı çıktığı vakit titriyordum.

— Geçen sene en heyecanlandığı yaz kaç hangisidir?

— Geçen sene en heyecanlandığım maç tabii Galatasarayla yaptığımız. Kam maçıdır. Çok iyi hazırlanmıştık. Bildiğiniz bir karar bizim kalecimiz hem de son forsu vardı. Büyük bir azimle oynadık. Faka, emildik. Bu arada size şunu söyleyeyim ki son zamanlarda bazı futbolcuların galibiyet için karşı takımın oyuncularını kızdırmak baha nesile hayriye ve ailevi duyguları yınamaları spor namına bir hâdisedir. Gençliğin mevcudiyeti iştirak ettiği müesseselerin bu hususta çok bitiz davranmaları icap etmektedir.

Yaşar bu sene futbolu bırakma niyetinde. Kendisine en kuvvetli Fenerbahçe takımının nasıl teşkil edilmesini istediğini sorduğum zaman:

— Vârifemin, dedi, çok yorucu olduğu kadar mesuliyeti de müstel-

Sessizliği pek seven Yaşar bir kıy gezmesinde

Bu kapıda. Sinema durur, saadet başlar!

Bir yamaca dayanmış, çam ağaçları arasında gömülü Katari villası bir sü-
vahasıdır. Bu villanın kapısında sinema durur, saadet başlar. Burada telsiz tel-
gürültüsü işidilmez, içerisinden sıra sıra otomobiller çıkmaz. Gecenin geç
de giren çıkan olmaz. İşte Tino Rossi ve eşi Mirey Bolin her ikisi için çok yor-
luk veren bu mevsimden sonra burada dinleniyorlar. Villanın sükûnetinden, dah-
yade Tino istifade ediyor. Çünkü bütün gün burada kalmak imkânlarına mal-
Mirey hemen hergün "Kumar cehennemi, Monako, filmini çevirmek için Viki-
stüdyosuna gitmek mecburiyetindedir. Mirey akşama yakın stüdyodan çık-
bizzat idare ettiği otomobille evine döner. Ertesi günkü rolüne
işir. Sonra civcivleri, ördekleri, tavşanları ve beyaz güvercin-
hiyle meşgul olur.

Mirey okumağı çok sever. İş olmadığı zamanlarda divan-
uzanır ve bol bol okur. Okurken bile çok sevdiği köpeği K-
yıldızın yanından hiç ayırmaz. Bu kocaman bir köpektir. İki a-
ğı üzerine kaltığı vakit boyu Mireyin boyu kadardır.

Tino ile eşi Katari villasında en fazla sevdikleri ver-
kün balkonudur. Buradan uzak dağlara, alçak vadilere bak-
sabah kahvaltısını etmekten hoşlanırlar.

Sonra bahçeye inerler. Mireyin çok hoşlandığı bir şey-
tulumba ile çiçeklerini sulamaktır. Karı koca bahçede top oym-
lar. Güneşten yorulunca odalarına çekilirler.

Geçenlerde bir Fransız gazetecisi Mireye neleri sevdiği
sormuş ve yıldızdan şu cevabı almıştı:

"Top oynamayı, bahçı, öğlen uykusunu, okumağı, gü-
çamkokusunu, salatayı, aşkı, bilhassa hiç bir iş yapmamağı."

"Bağdat Hırsızı" renkli ve sesli olarak yeniden çevriliyor

1926 nın en muvaffakiyetli filmi
şüphe yok ki büyük Duglasın çev-
virdiği Bağdat hırsızdır. İngilizler
o vakit sessiz olarak çevrilen bu
film şimdi sesli olarak yeniden
çeviriyorlar. Bağdat hırsızının
sesli ve renkli olarak çevrilmesi
bütün dünyada bir alâka uyandır-
mış ve filmin çevrilisin görmek
üzere dünyanın her tarafından
bir çok gazeteciler akın etmiştir!

Bir Fransız gazetecisinin bu
filme dair yazdığı bir yazıyı hülâ-
sa ediyoruz:

Bilmme mucizelere inanır mısır-
nız? Ben stüdyoları sık sık ziya-
ret eden birisi olduğum halde da-
hi İngilterede Denhans stüdyola-
rında gördüğüm muhteşem man-
zara karşısında şaşırıp kaldım.
İngiliz sinemacılığının iftihar et-
tiği bu geniş stüdyoları tasvire
haceti yok. Bunlar Londranın yir-
mi beş kilometre mesafesinde yüz
lerce hektarlık arazi üzerinde ku-
lmuş kocaman müesseselerdir.

Bundan beş sene evvel "Üçüncü
Henrin" hususî hayatı, filmini
idare eden Aleksandr Korda İn-
gilterede, Holivut stüdyolarından
daha mükemmel bir stüdyo yap-

tmak fikrini ileri sürdüğü vakit
sinema âlemi ile alâkadar bir çok
kimse Kordayı büyüklük cinneti-
ne tutulmuş müvazenesiz bir a-
dam yerine koymuşlardı.

Korda, aleyhinde söylenlere
kıymet vermedi ve işine devam
etti.

1935 sonbaharında bu stüdyola-
rı yapılırken de görmüştüm.

Kordanın stüdyo yapmak için
satın aldığı topraklar Denhan is-
tasyonuna beş dakikalık mesafe-
dedir. İçerisinden etrafı ağaçlıklı
güzel bir ırmağ geçiyor.

Bir sene sonra buraya tekrar
gittiğim vakit manzara tamamiyle
değişmiş, muazzam binalar yapı-
lmıştır. Stüdyo işe başlamış bulu-
nuyor, Röne Klerin (Satılık ha-
yalet) filmi çevriliyordu.

Geçen gün tekrar bu stüdyola-
ra uğradım. Kordanın "Bağdat
hırsızı, filmini çevirdiğini biliyor-
dum. Stüdyoya girdiğim vakit ba-
na "Bağdat hırsızı, filminin çevri-
liğini görmeden evvel gene aynı
stüdyonun başka bir kısmında de-
korları görmeği tavsiye ettiler.

(Devamı 14 üncüde)

Küçük Sinema Haberleri

* Cihan harbine ait bir faciayı
anlatan (Kazma sapları) isminde-
ki filmin çevrilmesi bitmiştir.

* (Andre Hardi Kovboy) fil-
mi çevrilirken filmde baş rolü ya-
pan Mike Ronez, bir genç kız ro-
lünü oynayan Virjiniya Mildgy'in
uzun saçlarını şiddetle çekmiştir.
Yıldız bu saçları takma zannedi-
yordu. Fakat genç kızın can acı-
sından bağırıldığını görünce şu
özlerle itiraz etmişti: "Affedersin-
siz, bu asırda Holivut ta saçlarını
kestirmeyecek kadar aptal bir kız
bulunduğunu sanmıyordum!.."

* Norma Şererin son çevirdiği
filmde taktığı kıymetli mücevher-
leri muhafaza etmek için şirket
dört polis hafiyesi tutmuştur.

* Balalayka filmini çevirmekte
olan İyona Masey, şirketle olan
mukavelesini yenilenmiştir.

* Meri Okron Fransada Antip
gösterisinde bulunuyor. Burada A-
leksandr Kordo ile (bu zat zengin
bir sinema stüdyosu sahibidir)

tanıştı. Orya genç aktör David
Nivan ile beraber gelmişti, sevi-
şiyorlardı., evleneceklerdi. Fakat
yıldız yeni tanıştığı Kordoyu ter-
cih etti. Aktörden ayrıldı. Kordo
ile Oberonun düğünleri yakında
yapılacaktır.

* Erih fon Ştrohaym "Paris ü-
zerinde fırtına, isimli yeni bir film
çevirecektir. En şayanı dikkat nok-
ta sanatkarın bu filmde bir zenci
rolünü oynamasıdır. Ştrohaym bu
filmde morfin, kokain gibi uyus-
turucu maddeler satacaktır. Fil-
min çevrilmesine başlanmıştır.

* Korkunç babalar isminde
Jan Kokh'nun piyesinden alınmış
bir filmin bu hafta içersinde çev-
rilmesine başlanacaktır. Şair fil-
min alınmasına bizzat nezaret ede-
cek ve rejisör Jak Manuel yalnız
teknik işlere karışacaktır.

* Bir oğlu doğduğu için altı ay-
dır çalışmıyan dilber yıldız Marla
Şelton, Balalayka filminde bir rol
almak üzere bir konturat imzala-
mıştır.

Romen parlamentosunda bütün mebuslar ma-
vi veya beyaz üniforma giymek mecburiyetindedir.
Yalnız, köylü mebusların elbiseleri bunlardan ayrı-
dır.

Dahiliye nazırlığı zamanında Demir Muhafız-
larla mücadele eden ve nihayet bu teşkilâtı kal-
dıran Armand Kalinesku 40 yaşındadır ve beyaz
üniforma ile mavi bir tek gözlük taşır.

20 milyon nüfusluk bir memleket olan Roman-
ya 28 muhtelif parti vardı ve bu partiler memle-
kette daimi bir kargaşalığa sebep olurdu. İntihab-
larda halk reyini hangi partiye vereceğini şaşırı-
dı. Bugün bu partilerin hepsi dağıtılmış ve yalnız,
hükümet partisi olan "Milli yeni doğuş" partisi
kalmıştır.

Romen parlamentosunda 252 âzâ vardır ve
bunların 88 i köylüdür, biri de kadındır. Köylü
mebuslara dahil olan bu kadın mebus bayan Ma-
riâ'nın kendine mahsus bir elbisesi vardır ve üni-
forma onda daha sık bir şekil almaktadır.

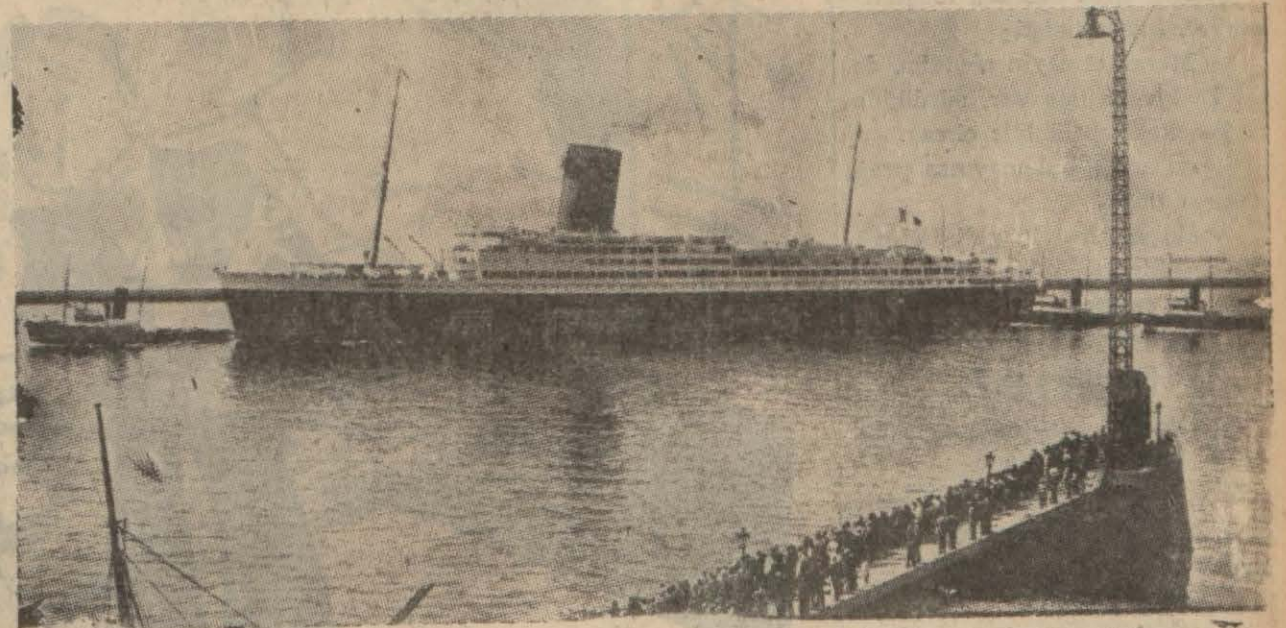
Romen millet meclisinin arasında köylü me-
busları milli kıyafetleriyle üniformayı telif eden
bir şekilde giyinirler.

Objektif karşısında

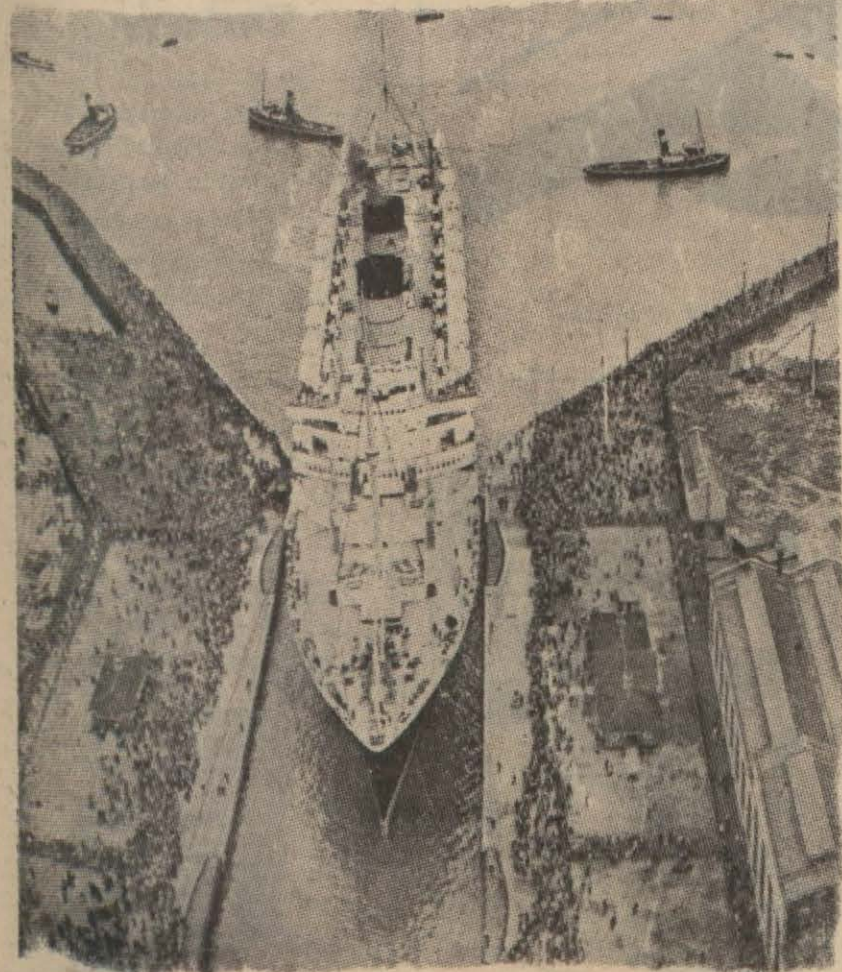

İngilterede yeni yapılan ve saatte yüz kilometre bir süratle ilerleyen hücum botları, bir anda iki tor-
pil atmak gibi mühim bir hususiyet de göstermektedir. Manş denizinde son yapılan manevralarda bu
botlardan biri görülüyor.

Gittikçe tekemmül eden hücum botları, günün birinde denizaltı gemilerini bile yıldırarak bir harb
silâhı olmak istidadındadır.

Fransanın yeni transatlantigi Pasteur denize indirilmiş ve ilk tecrübe seferleri yapılmıştır. Gemi
bilhassa Fransa ile cennubi Amerika arasında işleyecektir ve ilk seferine önümüzdeki ay çıkacaktır.
Birçok yeni transatlantiklerde olduğu gibi Pasteur'un de bir bacası vardır. Fakat birçok kişi bacanın
pek ön tarafına konulduğunu, biraz daha arkada olması lâzımgeldiğini söylemektedir..

Yeni yapılan "Mauretania," Transatlantigi Nevyorkla Londra
arasındaki seferlerine başlamıştır. Bugüne kadar Thames nehri kı-
rılarında Londra Rıhtımına yanaşan en büyük vapur olduğu için,
"Mauretania," nm bu ilk seferi halk tarafından merakla takip edil-
miştir.

Yeni Transatlantik ilk seferinde Amerikadan Avrupaya 1206
yolcu ile gelmiş, aynı zamanda külliyyetli miktarda Kaliforniya mey-
vaları getirmiştir.

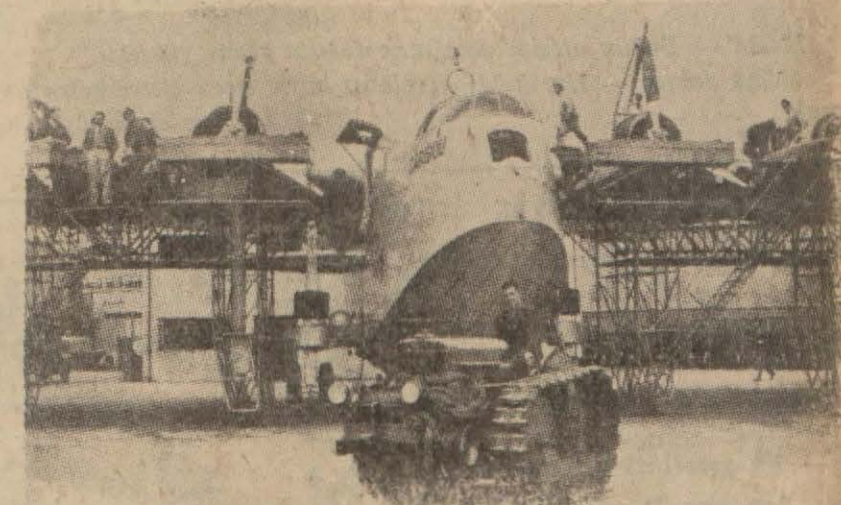
Avrupada bütün plâjlarda daima bir çok tahlisiye bekçileri
dolaşır ve her an denizden gelecek bir imdat çağlığına koşmak için
hazır bulunur.

Amerikada, İngilterede ve Avustralyada daha evvel, deniz ka-
kazalarına koşmak için hazır bulundurulmuş bu teşkilât oralarında bir
çok gönüllü toplamıştır. Çünkü birdenbire çıkan fırtınalarla, küçük
gemilerin, kayıkların daima tehlikeye maruz bulundukları oralarda
böyle bir teşkilâta her an lüzum vardır.

Bugün bu teşkilât, bilhassa İngilterede, yüzerken, deniz
banyosu yaparken boğulmak tehlikesi ile karşılaşanlara yardım
çin çalışmaktadır. 1932 de kurulan bu teşekküle bir sene zarfında
300 gönüllü kaydolunmuştu. Bugün teşkilâta mensup olanların sa-
yısı 14.739 yı bulmuştur. Teşkilâta yeni girenlere muntazam ta-
limlerle, boğulanlara nasıl yardım edileceği, denizden kurtarılan
şirinin nasıl karaya getirileceği öğretilmektedir.

İngiliz ordusuna yeni yazılan gençlerden bir grup makine-
tüfek başında atış talimi yapıyor. Hava, bugünlerde İngilterede çok
yağışlı ve fırtınalı gittmektedir. Bu şerait yeni askerlerin talimlerde
bir çok müşkülâta alışmalarına yaradığı için bilâkis memnuniyetle
karşılanmıştır.

İngiliz havayollarının Caribou deniz tayyaresi İngiltere ile A-
merika arasında muntazam hava postalarına başlamış bulunuyor.
Geçen cumartesi günü öğleden sonra saat 2,13 de Southamptondan
kalkan tayyare Amerikaya 70 bin mektup götürmüştü. Bu ilk
Avrupa - Amerika muntazam hava seferinin hatırasını saklamak
isteyenler Amerikadaki dostlarına tayyare ile ile mektup veya ka-
diye göndermişlerdir.

Otobüs ve otomobil rekabeti karşısında şimendiferler halkı
kendilerine celbetmek için artık onlara her hususta kolaylık gös-
termeye karar vermiş bulunuyorlar. Meselâ, İngilterede ressam-
ların gezintisi için trenler hususi seferler yapmayı kabul etmişle-
dir. Bir reklâm ressamının teşebbüsü üzerine girilen bu tren ge-
zintileri az zamanda büyük bir rağbet görmüştür. Hemen İngil-
terenin her tarafında resamlara mahsus tren seferleri tertip edil-
mektedir. Ressamlar bu trenlerle istedikleri yerlere gidiyorlar ve
istedikleri yerde durarak oturup resim yapıyorlar. Gene canları ne
zaman isterse treni hareket ettiriyorlar.

Resimde hususi tren gezintilerine iştirak eden resamlardan
bir kaçını kırlarda resim yaparken görüyorsunuz.

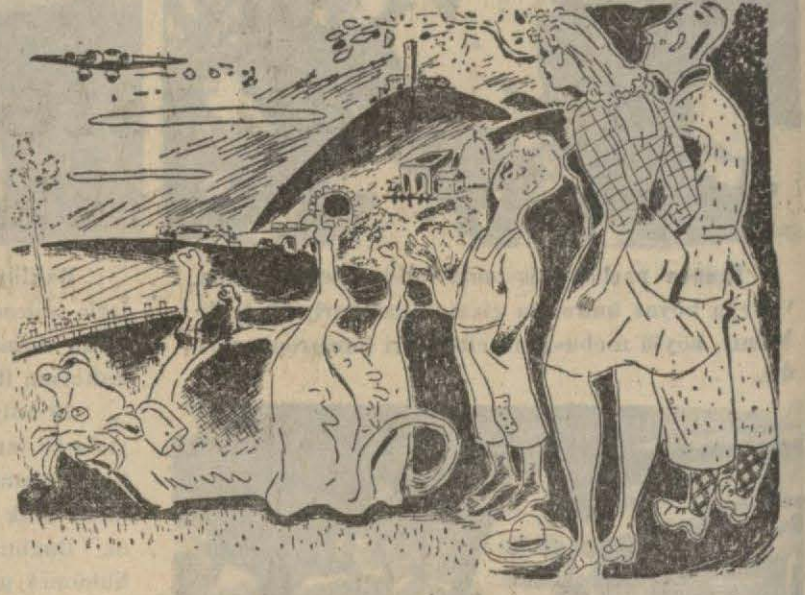
— Sen portakal dondurması sevmediğin halde ne diye ondan is marladın?
— Portakal rengi mavi elbiseme çok yakışıyor da ondan...
— Fransız karikatürü —

Geberendir katil

"Türk adliyesinde jüri teşkiline lüzum var mıdır?," anketimize şad Hüseyin Rifat şu kıtasile cevap vermiştir:

*Düşünün ey jüriyi istemiyen doktorlar
Hiç de mi cinlınıza gelmedi Habil, Kabil?
İşletirler adama öyle cinayetler, ki
Öldüren kimse zavallı, geberendir katil!*

Hüseyin Rifat

— Ne o, ineğine bir şey mi oldu?
— Hayır. O da, asrileşti. Artık geçen trenlere değil tayyareleri bakıyor.
— Fransız karikatürü —

Berberde

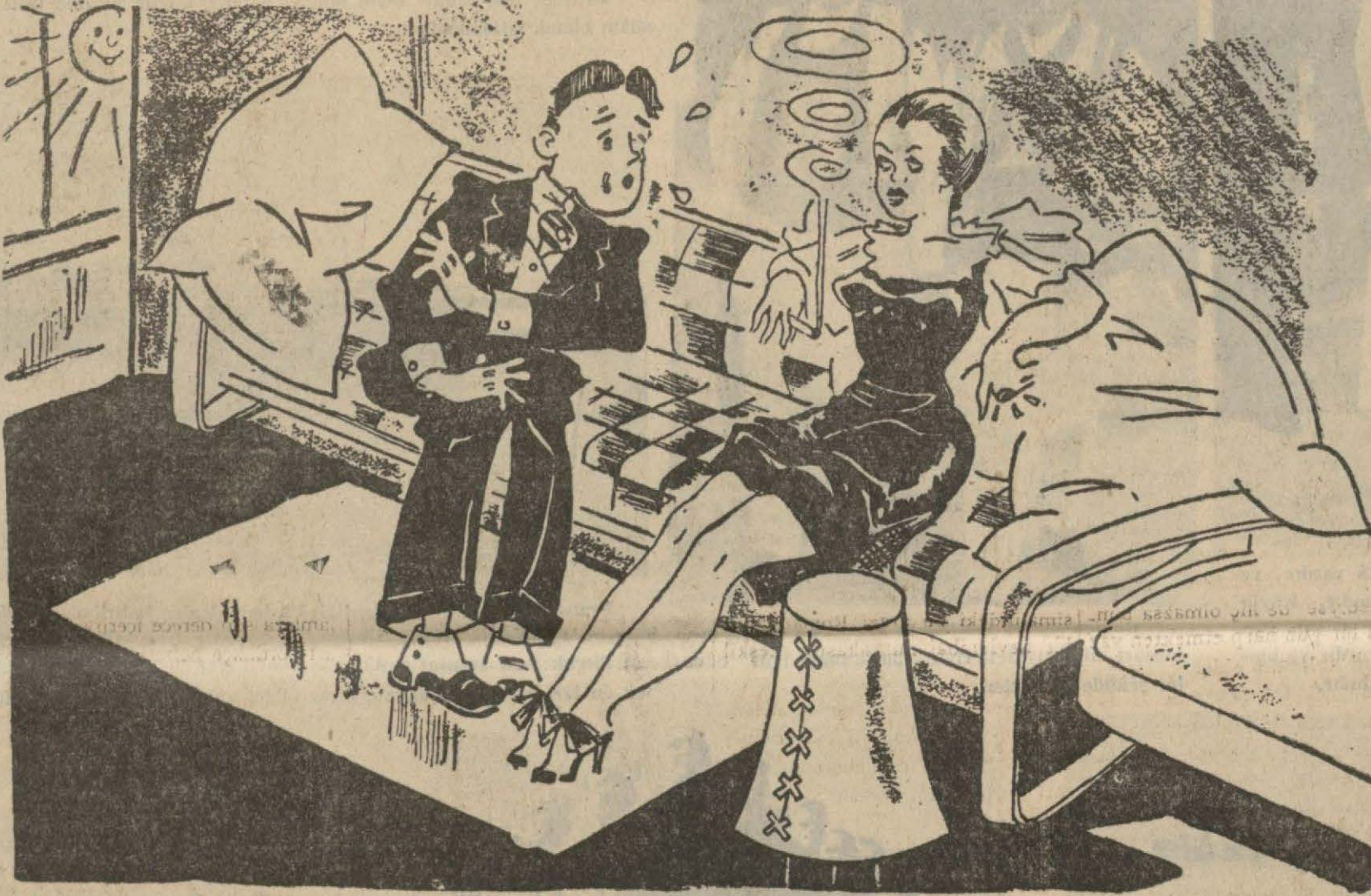
Berber, tıraş ederken müşteri -nin yüzünü kesmişti:
— Merak etmeyin efendim, dedi. Bende bir ilaç var, sürdüğüm zaman kesik belli bile olmaz.
Şişeyi aradı, bulamayınca çırağı na seslendi:
— Bu sabah dolu getirdiğim ilaç ne oldu?
Çıracak cevap verdi:
— Öğleyin bitti.

Pahalı

Otel kâtibî müşterilere izahat verdi:
— Birinci katta beş, ikinci katta dört, üçüncü katta üç liraya odalarımız var.
— Başka yok mu?
— Fiyatlarımızı çok mu yüksek buldunuz efendim?
— Otelinizi kâfi derecede yüksek bulmadım!

Fransız fıkrası

Tenor, herbat bir sesle teganni ediyordu:
— Luiz... Seni görmek ve sonra ölmek isterim.
Salondaki dinleyicilerden biri ayağa kalkıp bağırdı:
— Luiz salonda ise lütfen tenora görünsün!

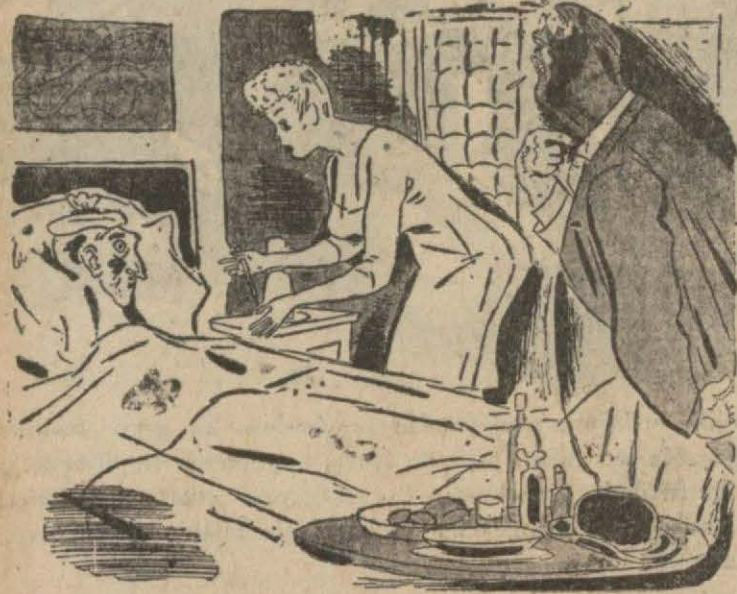
— Neden böyle soğuk duruyorsun şekerim?
— Senin sıcaktan müteessir olduğumu bilirim. Daha çok hoşuna gideyim diye bu havalarda soğuk durmağa karar vermiştim.

İstirahat

Mağaza sahibi, iş istemek üzere, gazetede ilanı görüp gelen adamda:
— Sanırım ki dedi. Sizi hizmetimize alabileceğiz. Çünkü gehreniz müsait, bize daima duygulu görünen biri lâzım...
Muhatabı merakla sordu:
— Vazifem ne olacak?
— Gayet basit. Karyola ve şilte satıyoruz. Yataklarımızın rahatlığını göstermek üzere vitrinin tanıtımını ettik. Oradaki karyolada yatıp rahat rahat uyuyacaksınız.
— Pena değil. İşim saat kaçtan kaç kadar sürecek?
— Saat dokuzdan bir ve iki den beşe kadar...
Talip itiraz etti:
— Üç saat hiç istirahat etmeden mi çalışacağım! Ben bu kadar işe dayanamam.

Takım

Muallim sordu:
— Dünyanın en meşhur adamlarından on biri nedir? Sana bir liste yap demiştim, hazırladın mı?
Sporcu talebe cevap verdi:
— On isim tesbit ettim efendim, yalnız kalecide henüz müte reddidim.

Hasta — Bugün ateşim gene otuz dokuza kadar yükseldi.
Hâzık doktor — Her halde havaların böyle sıcak gitmesinden olacaktır!..
— İtalyan karikatürü —

Düşünüşler

Aşkta erkeğin güldüğü kadar kadının ağladığı azdır. Fakat kadının güldüğü kadar erkeğin ağladığı çoktur.

Aşk sessiz ve gizlice gelirse gürültü ile gideceği muhakkak gibidir.

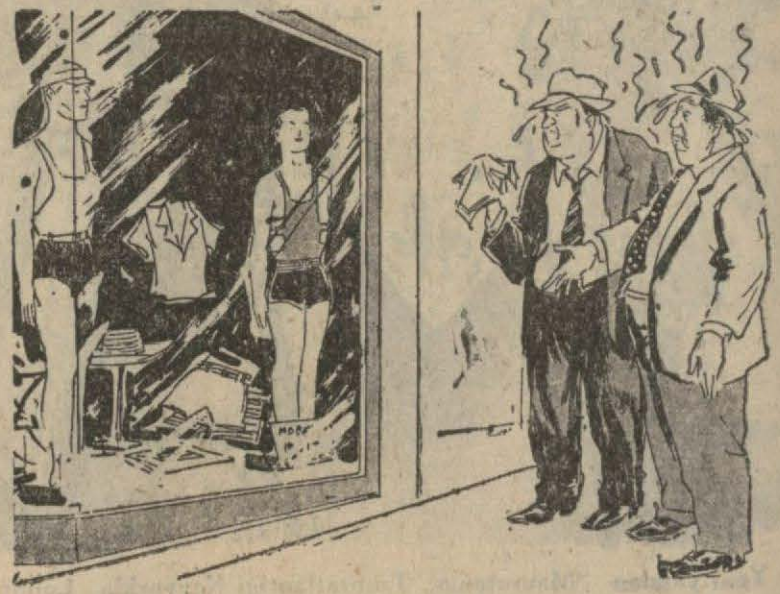
Karı olarak intihab edeceğiniz kadın, bir dost olarak intihab edebileceğiniz biri olsun.

Güzel bir kadına kendini sevdirmek çirkin bir kadını sevmekten daha güçtür.

Kadın sevildikten sonra sevdiğini irtif eder, erkek sevildikten sonra sevilir.

Hayat doğumdan başlayarak ölüme kadar uzanan tehlikeli bir geçittir. Saadet bu geçidin birer lâhzalık dinlenme noktalarıdır.

İbrahim TAYLAN

— İnsan denizde ve plajda ne kadar olsa serinlik hisseder. Böyle olduğu halde orada yarı çıplak gezilmesine rağmen şehrin bu sıcak caddelerinde boyunbağı ve cekette gezmek manasız değil mi?

Kurnazlık

Adam yatakta karısını uyanırdı:
— Kalk karıcığım, çocuk ağlıyor.
Kadın, uykusu arasında söylenirdi:
— Bu gece belki on defa kalktım. Ara sıra da sen kalk bari... Nihayet çocuk yalnız benim değil, yarı yarıya hem senin hem benim demektir.
Kocası cevap verdi:
— İyi ya işte, şimdi çocuğun sana alt olan kısmı ağlıyor!

YAZISIZ HİKAYE: işçileri seyreden işsizler..

Kinaye

Pansiyon işleten kadın telaşla mutfaktan fırladı:
— Mutfakta fare var! Şimdi ben en yapayım?
Pansiyonerlerden biri atıldı:
— Yakalayıp kilâra kapatın, ağıktan ölüp, kurtulursunuz.

Yumurta

— Taze yumurta ses güzelliği için çok iyi iimş.
— Tabii. Tavuklara baksana ki, taze bir yumurta yumurtlar vurur murtlamaz nasıl bağırmağa başlıyorlar!

MESELELER

DOBRICA

İkinci bir Danzig yapılmak isteniyor

Dobrica meselesinin Balkan devletlerinin anlaşmasına aşılmaz bir mania yapılmasındaki gizli maksat

Balkan Yarımadası muhakkak ki Harpten evvel Avrupanın karışık parçası idi. "Balkanlar", harp demekti, kanlı kargaşalık, avarş demekti. Durup dinlenmek yoktu. Harbin biri biter biri başlardı. Çünkü dostlar, bakarsınız bugün birbirine düşman kesilmiş.

Balkan birliğinin üç devleti, yani Sırbistan, Bulgaristan ve Yunanistan hep bu hal içindeydiler. 1912 de bu üç memleket, kuvvetlerini bir araya toplayıp Osmanlı imparatorluğuna harp açtılar.

1912 martındaki muahede Varna gizli askeri anlaşması ve 1912 eylülünde Sırp ve Bulgar erkanharbiyesi arasında imzalanan anlaşmalar iki komşu memleketi, yani Sırbistanla Bulgaristanı bağlayan sıkı rabatları vazih bir şekilde ve daha fazla kuvvetlendirmişti.

Diğer taraftan 29 Mayıs 1912 muahedesini ile, bunun arkasından yapılan askeri anlaşma Yunanistanla Bulgaristan arasındaki bağları da takviye etmiştir.

Nihayet, Yunanlıların, Sırp ve Bulgarların, Osmanlı kuvvetlerine karşı yanyana harbettiklerini görüyoruz.

Altı ay sonra, fethettikleri toprakları, şehirleri paylaşamadıkları için, Türklerle karşı yaptıkları harpten ağırlı kalmıyan bir şiddetle birbirlerinin boynuna sarılmışlardı.

Halk şaşırıp kalmıştı. Hükümetlerinin, birbirleri, bu gün nasıl "can düşmanı", haline getirdiğini anlayamıyorlardı.

Daha sonraki vesikalardan öğrendik ki Bulgarları taleplerinde bu kadar müşkülpeş olmağa Orta Avrupa imparatorlukları teşvik etmiş.

Avusturya - Macaristanla Almanya, Bulgarların gözleri önünde parlak hayaller canlandırmışlar. Halbuki Bulgarlar bunları ondan sonra asla aldedemediler.

Bulgarların, Alman teşviki ile taleplerinde ısrar etmelerinin neticesi olarak Bükreş sulh muahedesini imzaladı ki, bunda Bulgaristan zararlı çıktı. Bulgaristan Dobruca'nın cenubunu, Edirne ve Kavajayı kaybetti ve bu suretle, Bulgaristanın Makedonyada ve Trakya'da evvelce kazandığı elinden çıktı.

Bulgar gazetecisi Ulpiya: "Rusyanın, Fransanın ve İngilterenin itidal tavsiye etmesine kimsce kulak asmadı...", der.

Büyük Harpten sonra Balkan memleketlerinin devlet adamları yabancı tesirlerin kendilerine yaptığı fenalığın farkına vardılar. "Balkanlar, Balkanlılarıdır..." parolasını tatbika karar verdiler ve Yarımada'da, müşterek emniyet esasları üzerinde geniş bir sulh temin etmek için büyük bir gayretle çalışmaya başladılar.

Bu çalışmanın en mühim neticelerinden biri kendisinden çok şeyler ümit edilen ve faal milletlerarası bir teşekkül olan Balkan Antantıdır.

Bu suretle, pek alışık olmadığımız bir şey karşısında Milletler Cemiyetinin doğmasına sebep olan bir harp meydana olan bir yerde en iyi semerelerini vermiştir.

Yalnız, Bulgaristan şimdiye kadar, diğer Balkan devletleriyle beraber, Balkanlarda sulhü takviye için işbirliği etmeye razı olmadı.

Bununla beraber, Balkan antantının istinat ettiği Atina misakında Bulgaristana, bu müsterek esene iştirak imkânı bırakıldı.

Filhakika, bu misakın 3 üncü maddesinde anlaşmanın "bütün Balkan memleketlerine açık", olduğu söyleniyor ki bu, Bulgaristan da girebilir demektir, çünkü 1934 te Balkan Antantına girmeyen bir Bulgaristandır.

Fakat Bulgaristanın Yugoslavyadan, Yunanistandan ve Romanyadan, bilhassa Romanyadan istedikleri var.

Bununla beraber, Bulgaristanın Yugoslavyadan istedikleri onun Belgrad hükümeti ile 24 Kânunusani 1937 de, "Ebedi dostluk, anlaşması yapmasına mâni olmadı.

Bu anlaşmanın bir tek maddesi var ki, onda da "iki memleket arasında bundan sonra sarsılmaz bir sulh, samimi ve ebedi bir dostluk hüküm sürecektir...", deniliyor.

Bu misakı imzalarken Bulgar Başvekil M. Köseivanof, Bulgar taleplerinin üzerinden sünger geçirmediyse de hiç olmazsa bunlar için bir gün harp etmekten vazgeçtiğini anlatmış oldu.

Şurası, dikkate şayandır ki, iki memleket için de hayati ehemmiyette olan arazi üzerindeki bu talepler - bazılarına göre - Bulgar Yugoslav münasebatında bir kördüğüm teşkil etmekle beraber, misakı imzalayanların birbirlerine "Komşu ve kardeş milletler", demelerine ve ebedi bir surette birleşmelerine mâni olmamıştır.

Onun için Dobruca meselesinin Bulgaristanın Balkan Antantına girmesine, Bulgar devletinin Balkanlarda meydana getirilen bu

şayanı takdir esere iştirakine niçin bir mani teşkil ettiğini insan pek anlamıyor.

Vakıta Bulgaristanda eski toprakları istiyen bir parti var ki Dobruca meselesini mütemediyen kurcalayıp durur. Fakat bu gibi bir hareketin bulunması, Bulgaristanın Balkan Antantından dışarda kalmakta ısrar edişini izaha kâfi midir? Sofya hükümeti Yugoslavya ile her hangi bir anlaşmaya muarız davranan Bulgar-Makedonya ihtilâlcı teşekküllerini lâğva muvaffak olmadı mı?

Niçin müfrit cereyanlar diğer teşekküllere karşı da aynı şekilde hareket edip bütün komşuları ile daha sıkı bir işbirliği temin için bir adım ileri atmıyor?

İkinci bir Danzig yapılmak istenilen Dobruca

Fakat evvelâ bakalım, bazıların ikinci bir Danzig yapmak istedikleri şu Dobruca neresidir? Dobruca diye Tuna ile Karadeniz arasındaki araziye derler. Cenubundan geniş bir alçak dağ silsilesi geçer ki Türkler buraya vaktiyle Deliorman ismini vermişlerdir. Bubuacanın tam bir coğrafi bütünlüğü vardır. ve insana Romanyanın arazisinin devamı hissini verir. Hakikaten, Tunanın şimalindeki bu arazi Romanyanın bir nevi nihai mıntakasını teşkil eder.

Esasen, çok eski zamanlardan beri Dobruca şimali Tuna arazisinin bir parçası olagelmıştır. Coğrafi vaziyeti de siyasi vaziyetini doğurmuştur.

Muhtelif devirlerde şimali Tuna topraklarını işgal etmiş olan muhtelif milletler için - bugün de Romanya için - Dobruca, Karpatların millî bir parçası, toprak mahsullerinin uzak limanlara doğru yola çıkarılmasını temin için elzem bir parça olmuştur.

(Devamı 14 üncüde)

Orman insanları arasında: 84

Yazan: L. Busch (36 Yılıni vahşiler arasında geçirmiş bir Alman seyyah)

18 Yaşında bir Hana kızı, bizim arkadaşı aşk tuzağına düşürüp zehirlemek istedi

Öylece cümlesi birden, yani kadının ruhu kuşların ruhlarla birlikte uçarak, cesetleri kendi kendilerine çürüyüp giderler. Bu sebeptendir ki bu mukaddes kayalıklarda çıkan nebatların çoğu müthiş zehirli olurlar. Ondan dolayı bu mukaddes kayalıklarda ne hayvan, ne insan görünmez.

Ancak Hana sihirbazları onları toplayıp panzehiri olmağan müthiş zehirler vücuda getirirler. İşte Hanaların kargılarına ve oklarına süzdükleri zehirlerin çoğu buradan çıkarılmış zehirlerdir. Yani Hanalar bu suretle reis karlılarından çıkmış zehirlerle bir nevi zehir ziraatı yapmaktadırlar! Hana reislerinin kadınlarında diğer müthiş ve zalim bir âdet daha vardır:

Bu kadınlar çocuk doğurdıkları zaman eğer doğan çocuk erkek çocuğu ise büyük merasim yapılır. Fakat kız çocuğu ise onu doğuran ana kızını derhal zehirlemeye mecburdur.

Zira Hana reisinin kızı olamaz. Bu kız reisin kendisi alamıyacağı için kiminle evlendirebilirler? Bir Hana reisinin kızı Hana kalibesinin erkeklerle evlenemez.

Hanalarından bir genç erkek (saçları na dikkat edilirse âdeta Avrupa genç kızları gibi bigudi ile lülelenmiş olduğu görülür! Onların bigudileri de deniz istiridyele kabuklarıdır!)

Afrika maden eritme ocakları (Afrikalılar madenleri böyle delinmiş kayaların içinde ateş yakarak eritmektedirler).

Onun için reisin karlıları için kız çocuğu doğurmak bir felâkettir. Fakat diğer Hanalar kız çocuğu da doğurabilirler, onlar için böyle bir mecburiyet yoktur.

Hanaların reislerine olan itaat ve bağlılıkları şaşılacak derecededir. Yani yalnız reisin karlıları değil, erkekli dişili bütün Hanalar reislerine kayıtsız şartsız ve körü körüne mütidirler. Bu itaattir ki beyaz bir adam olmama rağmen bana dehşetli bir bağlılık göstermelerine sebep olmuştur.

Bütün Hanalar tarafından haklarında gösterilen hürmet ve itibar on derece idi.

Yalnız, garibi nerede, beyaz insana en ziyade düşmanlık gösteren, hatta kin besleyen Hana kadımlarıydı. Hana kadımları bilhassa benim mayetimde bulunan beyaz aamlara son derece içeriyorlar, onları gördükçe nefretlerini gizlemiyorlardı.

Fakat ne gariptir ki bu şiddetli musumet kısa bir zaman zarfında Hananın bu garip zehirler ülkesinde atıplı ve ihtirastı bir aşk macerası geçirmesine sebep olmuştur.

Ancak 18-19 yaşlarında olarak umran bir genç kız bizim Hansı görmüş. Ondan son derece korkmuş. Onu rüyalarında da görerek, büsbütün tedebbüs etmiş, Hansı karşı ölesiye bir kin bağamıştı. Hansı böyle bir Hana kızının kendisine karşı bu kadar gayz ve kin

Mazailerde garip bir saç tuvaleti Mazai kadınları saçlarını domuz kuyruğu şekline koymayı en büyük zarafet sayarlar.

beslediğinden katiyen haberi olmamıştı.

Fakat bu vahşi kızın kini gittikçe o kadar artar ki bu kız nihayet Hansı öldürmeğe karar verir.

Evvelâ kadınca ve kahbece hileye müracaat eder. Kendi aklınca Hana kadımlarının en sıkı, en zarifi olduğu için Hansın ikide birde yolu üzerine çıkarak ona kaba kaba cilveler yapar. Fakat Hans hiç oralarda olmadı için bütün bu cilvelerin farkında bile olmaz.

O vakit kızın nefret ve kini büsbütün alevlenir. Aşkla tuzağa düşürüp bizim koca Hansı zehirliymiyeceğini anlayınca bu sefer başka bir çareye başvurur.

Hansı sık sık ve belli etmeden takibe başlar.

Nihayet bir gün Hansı derede yıkanırken görür. Yerden büyük bir taş alıp beline bağlar ve derenin üstüne sarkan büyük ve sık ağaçlardan birine tırmanır.

Tam Hans banyosunu bitirip de derenin sahile çıkacağı sırada bu taşı yitirir. Sek ağacın üzerinden Hansın kafasına bırakır.

Fakat de bir tesadüf olarak Hans o sırada başını biraz oynatmış olsaydı ağacın üzerinden düşen bu koca taşla beyni patlayıp o acıkta ölüvereceği muhakkaktı. Fakat kızın ağaçtan bıraktığı taş tesadüfen Hansın sırtına düşmüş, Hans bu ağır taşın sademesile oracıkta derhal bayılıp kalmıştı. Hansı azlıkların arasına yıkılıverdiğini gören genç kız derhal ağaçtan aşağı inmiş ve Hansın cesedini, ölüp ölmediğini görmek istemiş. İşte burada iptidai ve vahşi insanlarda da hi insan ruhunun pek garip bir tezahürü vukua geliyor: Genç kız Hansın yuvarlandığını görünce onun öldüğünü zannetmiş, fakat o anda kendisini uzun günlerden beri mustarip eden bu müthiş kin biter bitmez yerine şiddetli bir aşk uyanırmış!

(Devamı var)

MIKI FİLM ARTİSTİ

YAZAN VE ÇİZEN WALT DISNEY &

CEPHEDE MEVLİ TABURU

HABER'in Tarihi Romanı: 11

Yazan: RAHMİ YAĞIZ

Dede: "benim polisle alâkam, polislik işim yok!," dedi

— İki polis mi arıyor? Yanış olmasın dem. Benim polisle alâkam, polislik işim yok. Öteki boynunu büktü:

— İki ters memur, derd anlatamadım. Çağır Resid efendiyi buraya diyorlar.

Resid efendi neyni bir tarafa, meyini öte tarafa bıraktı, sikkeli başını iki tarafa sallaya sallaya lâhavlâ okuyarak aşağı, kapının önüne indi. Memurlara selâm verdi.

— Merhaba erenler!..

Polis sordu:

— İsmi Resid efendi mi?

— Evet erenler!

— Al şu evrakı oku... Şuraya da evrakı al. dım diye yaz, imzala, bana ver!

Resid efendi, memurun uzattığı kâğıdı aldı, şöyle bir göz geçirdi. Merkezlerin birbirlerine havaleleriyle, mevlîhanelerin şerhleri, dede mühürleri dopdolu kâğıttan ilk bakışta bir şey anlamadı. Memurun beklediği parçayı imzaladı, verdi. İçeriye çekildi.

İki gün içinde bir tomar halini alan evrak, sadaret mektubî kaleminden ısdar edilmiş bir kâğıttı. Üzerinde dahiliye nezaretine hitaben şöyle yazılmıştı:

Dahiliye nezareti cellesine

"Bidayeti meşrutiyette Selânik vilâyeti mevlîhanesinde mukim İken blâhare Dersaadet mevlîhanelerinden birisine naklettiği bittahkik anlaşılan dervişanı tarikatı mevlîyeden Resid efendinin serian buldurularak makamı valayı sadareti uzmaya müracaatının temini ile inbâsı hakkında a. lâhâf sadaret mektubî kalemi müdîri

20 Nisan 1331

Sadaret mektubî kalemi müdîri

Fazl

Buna dahiliyenin bir kâğıdı eklenmiş, şu cümlelerle evrak polis müdürlüğüne havale edilmiştir.

Dersaadet Polis müdürlüğü aliyecine

(Fevkalâde müstaceldir)

Mellâf sadaret mektubî kalemi tezkereyle malî sadareti uzmaya müracaatının temini emir buyrulan dervişanı tarikatı mevlîyeden Resid efendinin hangi dergâhta bulunduğu bittahkik işbu haberi sadareti meşrin tebliğiyle müracaatının temini ve inbâsı mercurdur.

20 Nisan 1331

Dahiliye nazırı namına müsteşar

Refik

Aynı gün bir şimşek hızıyla merkezden merkeze ve İstanbul yedi semtindeki mevlîhaneleri dolaşan evrak her merkezin ve mevlîhanenin şerhleriyle tomarlaşa tomarlaşa büyümüş, akşam üzeri, kerahat vaktinde Yedikuleden gelmiş, işin müstaceliyetine binaen hemen yola çıkarılarak muhatabı Resid efendinin eline varmıştı.

Nakib, evrakı baştan başa okuduktan sonra hafif bir gülümseyişle başını salladı. Karşısında merakla hâdisenin iç yüzünü anlamak için bekleyen ayakçı dedeye kısaca izah etti:

— Fakiri sadareten arıyorlar. Talât paşa dostumuzu bu eski refiklerini görmek arzusunun izharı buyurmuş olacaktı.

Bu izah tekkenin içinde süratle yayıldı. Dede, ye kadar aksetti. Ağırbaşlılığı ve mevkîi ile tekke

halkının hürmetini celbetmiş bulunan Resid efendinin sadrazamla olan dostluğu bu mevkîi dedenin kinden de yüksek bir dereceye bir anda çıkardı.

Resid efendi, evraktaki müstacel kaydına tam bir lâkaydı ile mukabele etmiş, hafif bir tebessümle işi mühimsemediğini göstermiş, ertesi günü de sadarete gitmemekle bu lâkaydıyı devam ettirmişti.

Fakat, Talât paşanın böyle senelerden sonra kendisini hatırlayışında bir fevkalâdelik de sezen, mahiyetini kestiremediği fevkalâdeliği türlü ihtimallerle tavsif eden nükteci mevlî üç gün sonra sadrazamın evine gitmek, paşayı konağında ziyaret etmek kararını vermişti.

Bu aralık Resid efendi, eşyaları arasında bulunan Talât paşanın bir emanetini, vaktiyle Selânikte saklattığı bir cismi tahattur etti.

Hareket orduşunun İstanbul'a yürüyeceği sıralarda hazırlıklar ilâztilirken bir akşam Talât paşası Selânik tekkesine gelmiş, Resid efendiyi bulmuş, ona kâğıda sarılı ağır bir cisim uzatmış ve rica etmişti:

— Kuzum dedem, şu kâğıda sarılı fitili çıkmış Rus bombasını bir tarafa sakla. Bana lâzım olacak. Sen bunu muhafaza edersin. Lâzım olduğunda zaman gelir senden alırım!

Tekkede silâh namma bir şey bulundurulmazdı. Fakat dostu Talât beyin bu ricasını reddedemiyen Resid efendi bombayı almış, ancak sandığına saklayabilmişti.

Bomba Selânikte Talât paşaya lâzım olmadı. Sonradan da İstanbul'a gelip dahiliye nezaretini işgal edince bu emaneti büsbütün unuttu. Sadrazam olunca da elindeki kudret bir anda böyle binlerce bombayı sadaret avlusuna yığacak kadar yük olduğu için ne onu ne de Resid efendiyi hatırlanabile getirdi.

Mevlî taburunun kuruluşunda bunların başında kendilerinden bir teşkilâtçının bulunması fikri ortaya atıldığı zaman ilk aklına gelen Selânikteki dostu Resid efendi oldu. Lâkin bombayı yine düşünmedi.

Resid efendi, yıllarca ihmal edilen dostluğunun bir serzeniş olmak, günün otoriter şahsiyeti sadrazama Selânikteki maziyi hatırlatmak için iki gün sonra Talât paşanın konağına giderek bombayı sandığından çıkardı. Bir boğçaya sardı, kotluğunun altına kısırdı. Yedikuleden tramvaya binip Sultanahmette indi. Şimdi dispanser olan ev o zamanki sadaret konağının kenarından içeri daldı.

Konağın avlusunda iki polis nöbet bekliyor, iç kısıya çıkan merdivenin başında diğer bir çift polis bulunuyor. Konağın içinde de 3 polis vazife halinde duruyordu.

Konağın avlusunda böyle ufak bir karakol vaziyetinin ihdasına mühim bir sebep vardı: Hema-yak Aremyan isminde eski Taşnak komitesi âzâsından bir adam sadarete müracaat etmiş, mühim bir ihbarda bulunmuştu.

İhbar guydı:

Tomanyada birleşen Tasnak komitesi mebusları, Ermeni tehciri hâdisesini etkileran itihaf ve terakki düşüncesi idama mehkûm etmiş, bunun için komitenin İstanbuldaki âzâlarına emir göndermişti.

(Devamı var)

— 54 —

Çeviren: Fethi Kardeş

Bundan başka, madam Lökör, şimdiye kadar kendisine tavsiye ettiğim çekingen hareketi bırakarak kont fon Niderstoidan malûmat alabilir. Ne şekilde hareket etmek âzımladığını tayin etmek size âtî aziz madam. Fakat Langdan çekinişiniz. Evimize gökten düşer gibi ve avsiye ile gelen bu emirlerden ne üşheliyim.

Genç kadın:

— Pekî efendim, dedi.

— Aziz dostlarım, söyleyeceklerim bundan ibaret. Bir tavsiye daha: "İsteyenizdekilerin taşkınlık yapmalarına mani olunuz. İyice düşünmeden, lüzumunu ve doğuracağı neticeleri hesaplamadan düşmanlarımızdan kimseyi öldürmemeli. Papaz Gayyard bilir: Sersemin bir şühtel başlı papazın evindeki taşkınlık teknesinde biraz fazla tutulduğu günden itibaren ki Sen Kontentende rahatınız kaçtı.

Epey süren bir süattan sonra madam, neycedan titiyen bir sesle devam etti:

— Hepinize teşekkürü kendime borç bilirim. Burada yalnız başıma büyük iş göremezdim. Ancak sizin sayenizce ki, Fransız casusu Al-sash Haym, Fransaya iki bölük teşkil edecek adete asker göndermiş ve düşmanın mühim eserlerini bildirerek böylece ihtimal hayatını boş yere lea etmemiştir. Tekrar teşekkür ederim.

Mahzendekilerin hepsi ayağa kalkmıştı. Madam Lökör, hıçkırıyor, papaz Gayyard ikide bir burnunu siliyordu. Yüzbaşı Loran ellerini Haymın omuzlarına koyarak:

— Lüzumsuz heyecan yok. Daha her şey kaybolmadı.

Kompars haykırdı:

— Her şey kayboldu!

Konrad dönünceye, kadar Fransızların dağılmasından korkarak müdahaleye karar vermişti. Fransızlar başlarını kaldırdılar, Komparsın üzerlerine çevrilmiş tabancasını gördüler ve şaşkın kala kaldılar. Kompars alay etti:

— Aziz arkadaşım Haym. Eğer vasiyetiniz bittiye lütfen ellerinizi havaya kaldırmayın. Diğerleri de kaldırımlar, hattâ papaz ve kadın. Tamam, işte böyle. Birbirinizden ayrılın ve geri geri yürüyerek duvara dayanın. Güzel, aferin.. sabredin, birkaç dakikalık iş kaldı.

IX

(Son on beş dakika)

Fransızlar, Komparsın emirlerine düşünmeden itaat etmişlerdi. Esasen yapılacak başka bir şey de yoktu.

Sırtını duvara vermiş olan Kompars, karşındakilerin ve bilhassa Haymın hareketini gözden kaçırmıyordu. Sahte Alman zabitanın silâhlı olduğu ve ilk fırsatta hareket geçeceği muhakkaktı. Komparsın gözlerinde bir ümit şulesi seker gibi oldu ve meçhûl bir tehlike üşhale titredi.

Homurdandı:

— Haym, devriye birkaç dakika kadar burada olacak. O gelmeden önce kımıldanacak olursan sen bir köpek gibi geberirim. Anlaşılmı mı?

— Bunu söylemeye neden lüzum gördün?

Haym bunu istihzalı bir eda ile söylemişti. Kompars bunu hissetti. Bu ara madam Lökör duvara iyice yaslandı, yavaş yavaş kaydı ve yaygın bir halde yere yıkıldı. Yüzbaşı Loran ona yardım etmeye davrandı.

Kompars haykırdı:

— Dur! bırakın onu. Sen de gürelim, bana bir oyun oynamaya harlanıyorsan bil ki ilk hareketinde ateş ederim.

Haym müdahale etti:

— Pek sinirlisin; iyi âlâmet değil. Üstelik nazik de değilsiniz, a yapıp şey!

Alman zabiti bağırdı:

— Sen sus!

Bir dakika geçti. Kompars soğuk kanlılığını kaybetmekteydi. Bu bekleyiş onun sinirlerini bozuyordu. Garip bir tedeile mazisinden böyle tehlikeli bir sahneyi hatırladı: 1914 eylülünde Maranda bölüğünün başında terk edilmiş bir Fransız köyüne girmişti. Köyde kimseler yoktu, ortalık sessizdi. Zafer mi? hayır.

Bütün hisleri zici bir mukabil tarzı arruzun gelmek üzere olduğunu haber veriyordu. Gözlerini bir seyyar hastanede açmıştı.

Karşındaki dört Fransız ne kadar fedakâr ve ölümlü ne kadar göze almış olurlarsa olsunlar yeis âlâmetleri gösterebilirler, bu yeisle kendilerini kurtarmak üzere bir teşebbüse geçebilirlerdi. Halbuki yalnız Haym değil, diğer üçü de Komparsca meçhûl fakat muhakkak bir yardımı sakın emin bekler görüyorlardı.

Kompars yaklaşan bir fırtınanın tevlit ettiği asabi hali hissetti. Zaman mefhumunu kaybetmişti. Ne kadar zamandır bekliyordu; Konrad neden hâlâ gelmemişti? Heyecanını yenmek için bir meşguliyet, aradı ve bunu konuşmakta buldu:

— Haym. Bu üçüncü kat mahze-

nin mevcudiyetini nasıl gizli tutmuşun anlayamadım.

— Bunun sebebin malûmatı yoktur. Acelesi tabiatın arayın.

— Haym, belki tahsilim az değil, aceleci değilimdir.

— Haydi canım! 16 haziran belediye dairesinde memur, senlerin derinliğinin, iki yüz evvel yazılmış bir esere atfen "perche, olduğunu söylemişti. Bu tırnağa başladım. Siz hemen aize geçen ilk fransızca lûgate tırnız ve bir "perche, 5 metre milimetre olduğunu gördünüz. Kat bu İngiliz ölçüsüdür. Acele den ve malûmat noksanımız yüzünden Fransız ölçüsü "perche, 7 metre 7 metredir.

— Zarar yok. Hatamı tamim. Verdiğim izahata teşekkür edim. Burası şehrin dışına çıkan nur galeri değil mi?

— Evet..

— Çok güzel maskelmişsiniz. Febrik ederim.

— Tebrik bize raci değil. Bu mezhep muharebeleri zamanın eski "Premontre, tarikatının paraları, karışıklıklar zamanında nak maksadile yapılmış. Bunun için beş yüz metre ötede olan kapısı büyük kilisenin altındaki çıkış kapısını da kapatmışlardı. Zaman geçen yedi sekiz asır zamanla bu yeraltı yolunun unutulmuş, bu suretle izah edilebilir.

Bu yolu keşfeden papaz Gayyard oldu. Biz, birkaç yerde mahzen yapmak üzere yol açmaktan başka şey yapmadık. Sizin aceleci talebinizi uyarak tek başınıza girmenizi istiyorduk. Bulduğunuz da bunlardan biridir.

Kompars bir kahkaha attı. Emniyeti geçmişti. Demek Fransızların sakın ve cesur görünmeleri onun sanmalarından ileri geliyordu. Düşmanları yalnız ve yardım lediğini söylediği zaman da yapıyor zannediyorlardı. Bu binlik ne kadar çocukça idi?

— Sizin hesabınıza çok mütefimm Haym, dedi. Ben yalnız dedim, yanımda bir arkadaş vardı. Oyle olmasaydı sizi tek başıma kalamaya teşebbüs etmeyip de yaptığım gibi gevezelik ederdim?

— Demek yalnız değil iki kişisiniz? Umarım ki arkadaşınızın sonuna kadar biliyor.

— Evet.. biliyor tabii. Ben beraber bu mahzene inen merdivenin üst başına kadar geldi.

(Devamı var)

MASAL ÇOCUKLARI

HABERİN AŞK VE HİS ROMANI: 61

Nakleden: MUZAFFER ESEN

Necâ bugün Behirenin çok değişmiş olduğunu tamamiyle farkındaydı. Genç kızın iri elâ gözlerinde hafif bir ışık koyuyor, yüzünün sedeften şeffaf derisi altındaki kan dolaşması bir hayat rûzgârı ile süratlenmiş gibi. Gözlerini Necâyâ dikmiş. Necdin ne söylediğini bilme istiyor.

— Yok canım. Necdet bey endişe edecek bir şey söylemedi, birçok defalar seni sevdiğini tekrar etti ve senin bir başkası ile evlenmene razı olamayacağını anlattı.

— Hassas ve ince ruhlu delikanlı!

Necâ gene işi alaya boğdu:

— Demek seni beğenirler hemen hassas ve ince ruhlu oluyorsun.

Behire gülerken omuzlarını silktili:

— Necdin anlattıkları bu kadar mı?

— Hayır.. Nihatta evleninceye kadar sana kendisini sevdirmek için çalışacağını ve seni bu kararından vazgeçirtmek için birçok fedakârlıklara katlanacağını da söyleyecek kadar işi ileri götürdü. Ve bu işte haklı olduğuna beni de inandırmak için çabaladı. drudu. Çok tatlı bir ışık, Behirenin yüzünü

penbeleştirdi. Başları arasında düşünüyordu:

"Necdet hiç değişmemiş.."

Necdete evinin kapısını kaparken vazifesini yaptığını sanmıştı. Fakat düşüncelerinde yaşayan genç doktora kalbinin kapısını kapayamıyordu.

Her iki kapı Necdete karşı aralıktır. Behire bu kapıları ne ardına kadar açabiliyor, ne de tamamıyla kapayabiliyor.

Manmâfih şimdi Behirenin içinde tatlı bir sevinç hissi var. Bir erkek tarafından sevilmek sevinci, bir erkek kendisine bağayabilmiş olmak zevki.

Behire düşünüyor: "Nihat beni sevmiyor. Her iki erkeğin hisleri başka başka.. Fakat muhakkak ki Necdin hisleri daha derin ve daha samimi. Fakat Nihadın aşkı da kendisine mahsus cazibelerle dolu.."

Şimdi Behire, kendisine karşı bile samimi değil. Aklıyla, nişanlısına bağlı kalıyor; fakat Necdin hayali, kalbinin en derin köşelerinde yaşıyor. Eğer günün birinde Necdin kendisinden ayrılmış ve ya başka bir kadımla beraber uzak ufuklara giderken görürse muhakkak kederinden ölü.

Kadın hissi bu.. Belki mantıksızdır. Fakat çok insanca olduğu muhakkak. Hislerimiz hiçbir vakit tam bir bütün halinde değildir. Ayrı ayrı bir çok parçalarından yapılmıştır.

Bu sırada iki genç kız koruda ayak sesleri işittiler. Tatlı cıvıldaşmaları andıran sözler kulaklarına kadar geldi. Yolun döneminde bir çift göründü. Bunlar iki âşkikti.

Erkek uzun boylu, ince ve esme di. Arkadaşını sıkı sıkıya kolundan tutuyor-

du; kadın güzel ve kumraldı, ancak on sekiz yaşında görünüyordu, çekme l rnuu yukarıya doğru kaldırarak gülen gözlerle sevgilisine bakıyordu.

İki âşk birbirile o kadar meşguldü ki Necâ ile Behirenin orada olduğunu fark bile etmediler. Etrafını görmeyen hayaller gibi uzaklaşıp gittiler.

Necâ ile Behire bu çifti kayboluncaya kadar başırsarıle takip ettiler. Sonra artık üzerinde kimse görünmeyen tozlu yola baktılar, sustular. Bu aşk sahnesi onlara yeni bir heyecan vermişti.

Sütlüt hâle devam ediyor.

Necâ ile Behire sessizliği bozdu:

— Karanlıkta çıkan ve karanlığa dönen iki göğüs.. İşte aşkın manası.

Behire kahkahayla güldü:

— Fakat herhalde ikisi de kararlarını vermiş bu unuyorlar. Kalbleri benim gibi

tereddütle dolu değil.

— Evet birbirile iyi anlaşmış görüyorlar.

— Herkes onlar gibi olabilirdi. Oluyorlarsa kabahat kendilerinin Behire dalgın bir gülüşle:

— Evet.. dedi. Fakat bu çifti kırkan doğrusu.

Durdu. Söyleyeceği kelimeleri arıyordu. Sonra yavaş yavaş izah etti.

— Bilmezsin Necâ.. İnsan bazan dar aldanıyor. Yani başından geçenleri kaçırıyor. Daha çocuk denecek bir yaşta iken bir gün Necdetle bir kır geyi yapmıştık. O bana tatlı tatlı aşkı anlatmıştı. Fakat bu hisleri çocukça bir le saydığım için aldırmamış, anlamamıştım.

Behire son kelimele-i bir daha, ağır ağır fakat daha çok ihtiraslı olarak tek ladi:

— Aldırmamış, anlamamış görünmüştüm. İşte bugünkü talisizliğim o dandan başlıyor.

— Ne biçim sözler söylüyorsun Behire! Talisizlik kelimesi ağzına hiç yakışmaz. Necânın sağlam iradesi Behirenin yacı ruhu karşısında bir kaya gibi leşmişti.

(Devamı var)

MAL HATUN E/RARENGİZ IMPARATORİCE

HABERİN TARİHİ ROMANİ: 77 Yazan: Muzaffer Muhittin

Miray: "Dediğimi yapamazsam boynum kıldan incedir!," dedi

Köse Mihale tunc bir sesle dedi ki:

— Sizin sanır nammızı ve kahramanlıklarınızı bilmiyen yotur. Bu köleniz de namaset ve kahramanlıklarımızın meftunlarındın. Fakat İznige bir sefer yapacağımızı öğrendiğim zaman derhal bu işte faydalı olacağımı düşünerek huzurunuzda geldim!.. Müsaade buyurun. Sanız İznige yapılacak aleni bir sefere hiçbir lüzum olmadığını arzetmek isterim!..

Çubuğunu üfliyerek karşısında harekette konuşan bu delikanlıya sert nazariyle bakmakta olan Köse Mihale Mirayın bu damdan düşme sözü üzerine hayretle yerinde doğruldu:

— Sen neler söylersin delikanlı? Dedi. Vakti buraya iyi uyiyle geldiğin belli. Ve İkin devlet umu runda akıl vermiş gibi bir şeyler söylersin?..

İznik üzerine sefere lüzum olmadığına nereden hükmedersin?

Miray, Köse Mihale'nin bu dobra dobra hitabı karşısında birdenbire kızarmıştı. Fakat gayet azimli ve hürmetkâr bir tavırla:

— Yanlış anladınız, efendimiz!.. Dedi. Maksadım akıl öğretmek değil. Fakat İznik üzerine aleni ve büyük bir sefere ve böyle seferin haydana getireceği akibetlere görsün!.. Vakti bunu takdir sizlere atıyordum. Vakti de ne hükümler ne devletli şahısların işlerine karışmak hadimim değilse de vemmimelerime hizmet uğrunda dediğimi söylemek vazifemdir.

Köse Mihale canı sıkılmış bir tavırla:

— Kısa söyle delikanlı!.. Diye ihtar etti.

Miray sesini biraz daha yükselterek:

— Devletli beyim, dedi İznik üzerine şu sıralarda yapılacak sefer Bizansla harb etmek demektir. Çünkü bu hain Bizans hükümdarile mütefikler.

Köse Mihale güldü:

— Oğlum, bunu biz de biliyoruz!.. Dedi.

— Evet, malumunuzdur. İşte malumunuz olan böyle bir neticeye sebebiyet vermek niçin? Maksad İznik tekfurunu Gregoriusu tedir eylemek ve şahsını izale eylemekse bendeleri bunun en basit çaresini biliyorum!..

Köse Mihale Mirayın yüzüne daha büyük bir dikkatle bakıyordu. Genç delikanlının ateşlenen yüzündeki heyecanı takip ediyor, onun böyle garib söylemeğe cesaret edeceğinden aklında herhangi bir muvazenerizlik olması ihtimaline atfetmek istiyordu.

Fakat Miray daha metin bir sesle:

— Bendeleri, dedi, İznik kalelerine gizli girilecek methali bilirim!.. Eğer yanına bir nihtar asker verirsiniz hem on gider, oradan şehre girerek geceleyin İznik tekfurunu derdest eder ve diri olarak huzurunuzda teslim ederim!..

Köse Mihale verinde bütünü doğruldu.

— Sen neler söylersin oğul!.. dedi. Biz İznik tekfurunu ele geçir-mek için adetâ büyük bir sefer hazırlığı yaparız!

Sense, birkaç adamla ben bu işi hallederim, diyorsun!..

Miray başını eğdi:

— Devletli beyim!.. Eğer sözümlü ispat etmemi dilerseñiz yanına birkaç atlı verirsiniz!.. Hemen bu sabah harekete anadeyim. Bir gece zarfında dediğimi yapamazsam boynum kıldan incedir!

Köse Mihale sert bakışlarıyla hâlâ Mirayı süzüyor ve düşünüyordu.

Sonra Kızılca Mustafanın da o rada olduğunu hatırladı:

— Sen bir şey söylemezsin, niçin sükût edersin Mustafa?.. Söyle ne dersin? Bu olağan mıdır?

Kızılca Mustafa:

— Belki, velinimetim!.. Efendim Mirayın arzettiği seye köleniz de ştirak ederim!.. Keza köleniz de boynun kıldan incedir!..

Köse Mihale sadırının üstünde tek var bağdaş kurdu ve çubuğunu bir afees daha çektikten sonra:

— Pekî bre evlât!.. Dedi. Ma-femki iş senin dediğin kadar kolay ve sen bu işin hakkından üç beş adamla geleceğini iddia edersin!.. İyle yapalım. Bunda bir zorluk yok!.. Yanına kaç kişi vermeme is-iyorsun?..

Miray başını sallayıp dudakları- nı büktü:

— Vallahi, efendim, dilâverleri- lizden 15 kişi âfâ!..

— 15 kişi mi?.. Ama yaptın ha? Bu kadarcık adanla bu iş olur mu?

— Elbette devletli!.. Çok bile!.. — Ya?..

— Evet, devletli!..

Köse Mihale-eliyle dudaklarını tu- tup kısa bir müddet düşündükten sonra:

— Dilediğin bundan mı ibaret oğlum?

Diye sordu.

— Devletli beyim, sağlığınızdan sonra bu kadardır!..

— Pek âlâ!.. Hemen yanına 15 atlı versinler!.. Sabahleyin hareke- et!.. Fakat muvafık olamazsan bu teğbbüsünü aynen hud'a ve hile addederek böylece cezayı görürsün!.. Yine sen bilirsin, iyi düşün!..

— Ben düşündüm, devletli!.. be- nim, ben düşündüm!.. Hemen iş si- nin himmetinize kalmıştır!..

Bunun üzerine Köse Mihale el- leri çırpıp, içeriye giren uşağa lâ- umgelen emirleri verdi.

Köse Mihale gayet kısa kenuşma- sını sever, son derece pratik bir a- lamdı.

Bu emirleri verdikten sonra Mi- ray döndü:

— Bu iş bitmiştir!.. sanırım. Şa- faktan evvel hareket edersiniz!..

Ha, şunu söyleyeyim, şayet böyle mühim bir işte muvaffak olursa- nız dilediğiniz mükâfatı hünkâr na- mma ben taahhüd ederim. Bundan yana tasa etme!..

Dedi.

Miray derhal fırlayıp Köse Mi- halin elini öptü.

— Gösterdiğiniz bu itimada lâyık olmaya çalışacağım emin olunuz!.. Diye teşekkür etti. Sonra:

— Hareketten evvel tek bir ri- cam daha var...

Dedi.

Köse Mihale gencin yüzüne baka- rak:

— Nedir?..

— Kızılca Mustafa kulunuzun da refakatimizde gelmesine izin buyur- manızı dilerim!.. Sanırım şimdilik size lüzumu da yoktur!..

Köse Mihale güldü:

— Mustafayı biz çok severiz.. Dedi. Fakat mademki öyle lü- züm gösteriyorsun, hayhay, o da sizinle gelsin!..

Bunun üzerine Miray ve Kızılca Mustafa tekrar etek öperek dışarı- na çıktılar.

(Devamı var)

Eskimolar için cehennem

A LASKAYA gidip oradaki yerlileri İsanım dinine gek- meye çalışan papaz efendiler bir yanlışlık yapmışlar. Eskimolara ce- hennemin sıcağından bahsetmişler. Fakat bakmışlar ki:

— Şunu yaparsanız cehenneme gidersiniz.

— Şunu yaparsanız cehenneme gidersiniz, dedikçe bu günahları iş- liyenler çoğalmış.

Nihayet papazların içinden biri meseleyi anıyabilmiş. Diğer misyo- ner arkadaşlarına:

— Yine büyük bir yanlışlık yap- tık, demiş. Eskimoların bütün ha- yatı soğukla mücadeleyle geçiyor. Onlar için cehennem korkulacak bir şey değil, bilâkis istenecek bir şey, yani cennet!

HİKAYE

Sonuna kadar

Çeviren: SUAD DERVİŞ

Açık pencerenin önünde oturan İveline gözlerini göğe dikmişti. Gökteki bütün yıldızlar arasında bir tanesine yavaş yavaş uzaklaşa- nına bakıyordu.

Baktığı bu yıldızcık, hakiki bir yıldız değil, kocasının tayyaresi- nin ışığı idi.

Tayyarenin içinde dört erkek vardı.

Ve dördü de büyük bir dikkatle aşağıya doğru bakıyorlar.

Bir tren yolu, bir dere, bir yol, velhasıl bir şey farketmeğe ça- balyorlardı.

Fakat çare yoktu. Sise girecek- leri. Çünkü kuvvetli bir sis gök- lardan inmekte idi.

Öndeki ilk kamarada yüzbaşı Masson cihazları tetkikle meşgul- dü. Kumandada bulunan muavini Hess de hareketsiz duruyordu.

Onun yanında Yarnand çavuş ikinci pilotluk vazifesini görüyor- du.

Arka kamarada telsiz onbaşı Rurard topraktan gelen sesleri dinlemekle meşguldü.

Bu adamların hepsi de bir va- zifeyi başarmak üzere yola çık- mışlardı.

Beş yüz kilometrede bulunan bir istasyonu bombardıman et- mek tecrübesini yapacaklardı.

Şimdiki halde, lâzımgelen jest- leri yapacakları saati beklerken motörün uğultusu içinde uyumuş gibi bir halleri vardı.

Yüzbaşı Masson karısını ve ço- cuklarını düşünüyordu.

Yemekten sonra apartmanını terkettiği zaman iki küçük kıza da uyumuştı. İveline ona:

— Çocukları uyandırma!

Dediği için onları öpmeden ay- rılmıştı. Her halde şimdi karısı da yatmış olacaktı. Fakat oyuma- dıktan emindi. Kendisi dönün- ceye kadar muhakkak uyumaz, beklerdi.

Şef, adamlarına şöyle bir bak- tı. Yukardaki cam kafes içinde oturan Hess hareketsizdi, belki

o da karısını ve çocuklarını dü- şünüyordu.

Fakat Yarand çavuşun nişanlı- sını hatırlamakla olduğu muhak- kaktı. Bundan üç ay evvel evlen- mek için müsaade istemişti. Bir kaç gün sonra da müstakbel karı- sının memleketine gidecekti.

Yüzbaşı yalnız arkada bulunan Murardın hususî hayatından bir şey bilmiyordu. Onun hakkında bildiği şey yakında terfi oluna- rı idi.

Tesadüfün bu akşam aynı vazi- fe için birleştirdiği bu dört asker nihayet istasyonun üstüne geldi- ler bulutlardan güçlükle sıyrıldı- lar.

İstasyonun ışıkları görünür gibi olmuştu.

Yüzbaşı Masson hemen hareke- te geçti. Ve boşluğa doğru mu- hayyel bombaları attı ve cihazlar bu felâketi kayırt ve tesbit etti- ler.

Hücum tecrübesi bitmişti. Ge- cekuşu geri döndü ve saatte üç- yüz kilometre ile yol almağa baş- ladı.

Yüzbaşı Masson kol saatine ba- karak ne kadar zaman sonra tay- yare meydanına ineceklerini şöyle bir tahmin etti.

Makinesini düz bir hat üzerine ayar etti. Fakat bu sırada telsizci Rurard kendisine bir kâğıt verdi. Bu, meteoroloji istasyonundan ge- len bir haberi bildiriyordu. Tay- yare meydanının sisle görünmez bir halde olduğunu ve onlara da- ha uzak, henüz sis basmamış olan bir başka hava meydanına in- meleri lâzımgeldiğini söylüyorlar- dı. Bombardıman tayyaresinin yo- lunu çevirdiler ve yeni bir istika- mete doğru yol almağa başladılar.

Her şeyden evvel mürettebatın emniyeti lâzımdı.

Ve nihayet dört yüz metre son- ra ümit ettikleri şeyi buldular. Hava açıktı. Bulut kalmamıştı. Hafif bir ay ışığı ve bu ışıktan so- lunlaşan yıldızların pırıltıları ile do-

lu bir gökte soğuk bir hava yüz- lerini kamçılarken ilerlemeğe baş- ladılar. Motörün harareti bütün vücutlarını tatlı sıcaklık içinde tu- tuyordu.

Yüzbaşı artık tayyare mey- danına yaklaştıklarını ümit ettik- leri bir sırada bu defa Hess ona ufak bir kâğıt uzattı.

Bu kâğıt, ancak yirmi dakika- lık benzinleri kaldığını bildiriyor- du.

Biran evvel toprağa inmek lâ- zımdı. Fakat hayır, incekleri yer gözükmiyordu. Tayyarenin ine- bileceği bir yer bulmak ümidile yine bir müddet yol aldılar.

Beyhude idi. Altlarında koca- man ve siyah bir boşluk vardı.

Fakat emniyetle inebilecekleri bir toprak parçası yoktu. Burala- rı inişe müsait yerler değildi.

Yirmi dakika olmak üzereydi. Birden yüzbaşı karar verdi. Hiç olmazsa hayatlarını kurtarmaya mecbur olduklarını kurtarmalıydı. Arkaya gitti, telsizin kapağını aç- tı:

— Murard paraşütün yerinde mi dedi.

— Tabii yüzbaşı.

— Geli!..

Onu telsiz kamarasından çıkar- dı. Bir delik açtı ve ona:

— Atla!

Emrini verdi.

Genç adam siyahlığa bir baktı. Biraz tereddüt etti. Masson sert bir sesle:

— Haydi ne duruyorsun? diye çıkıştı.

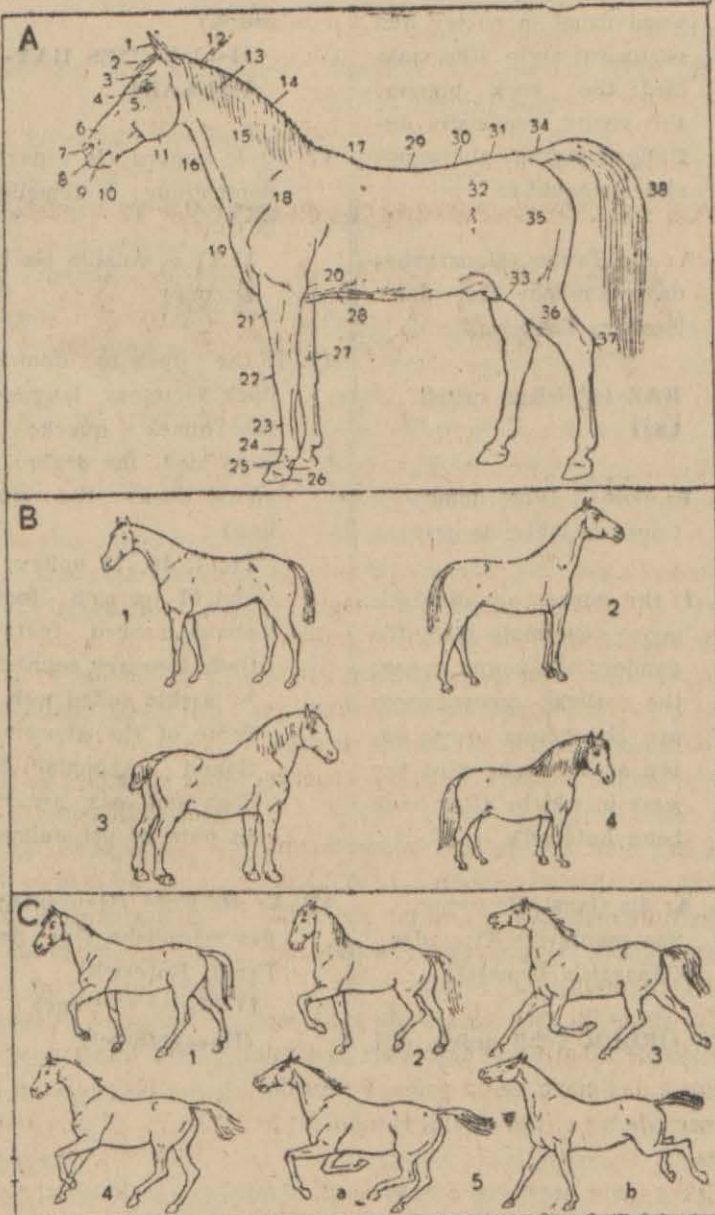
Ve onu arkasından itti. Telsizci onbaşı başaşağı olarak tayyareden fırlamıştı. Bu defa:

— Yarand, sıra senin!..

Diye seslendi. Çavuş da tıpkı korkulu tereddüdü duydu. Belki de o dakikada nişanlısını düşün- dü. Fakat o da aynı titremeyen elle itilerek delikten dışarı fırla- dı.

Ve sonra paraşütün açılıp açıl- (Lâtfen sayfayı çeviriniz),

Plâns 58

PLÂNS 57

mouser = a cat kept for catching mice]

9. A: die Katze (Hauskatze; hier: eine Angorakatze; das männliche Tier: der Kater)

10. KÖPEK (ehli köpek, plânstaki: çoban köpeği, erkek köpek, dişi köpek, köpek ve tazi yavrusu)

10. F: le chien (le chien domestique; ci. contre: un léonberger; le chien mâle la femelle: la chienne; le jeune: le chiot = jeu- ne chien de chasse non sevré)

10. I: the dog, the domestic dog or house-dog (nurse- ry language: the bow- wow; in this case: a Le- onberger, a Wurtemberg watch-dog breed; the male animal: the he-dog, the male dog; the female animal: the bitch, the she-dog, the lady-dog; the young animal: the pup or puppy, the whelp)

10. A: der Hund (Haushund;

IV

hier: ein Leonberger; das männliche Tier: der Rüde, das weibliche Tier: die Hündin; das Junge: der Welpe)

11. EHİLİ HOROZLAR (dişl. si: tavuk)

a tavuk
b horoz
c ibik
d kulak
e sakal
f kuyruk
g mahmuz

11. F: les coqs m. (poules f.)

domestiques
a la poule
b le coq
c la crête
d l'oreillon m.
e le barbillon
f les faucilles f. ar- quées de la queue
g l'éperon m.

11. I: the domestic fowl (the fowl):

a the hen
b the cock [cockere] = a young cock
c the comb or cockscomb (the crest; a comb)

"Bağdat Hırsızı" renkli ve sesli olarak yeniden çevriliyor

(Başlari 8 incede)

Gösterilen tarafa doğru yürüdüm. Bir kapı üzerinde Fransızca bir yazı gördüm. Merak edip yaklaştım, okudum: "Askeri mıntıka, girmek memnurdur... Aldığım iza-hat merakımı tatmin etti. Burada Majino hattında geçen bir casusluk filmi çevriliyor; "Pariste on gün..."

Nihayet ırmak kenarına, Bağdat hırsızı filminin dekoruna geldik. O vakit Bağdatta olduğumu anladım. Önümüzde akan nehir Dicleye tahavvül etmişti. Arap Sanbuklarının bir kısmı horma dallarından örülü yelkenlerini açmış, ağır ağır gidiyor. Bir kısmı kenarda sıraya dizilmiş bekliyor. Sol sahilde yerde hakiki bir Binbir gece şehri fişkırmış. Be-yaz kubbeler. Ufuklarda minare-

ler.. Küçük dar sokaklar.

Korda, stüdyosunda, Holivutta her vakit tekrar edilen bir usule baş vurmuş, hazırlanan bir dekor-la müteaddit film çeviriyor. Bağdat ve Dicle dekoru hem "Bağdat hırsızı", filminin, hem de "Dünya-nın öbür ucu", filminin çevrilmesi-ne yarayacak. Aynı dekor ve aynı stüdyo üzerinde üç ekip birden çalışıyor.

Sahneleri tamamıyla renkli olarak çevrilecek olan filmde baş kadın rolünü June Durpez yacak. Bu İngiliz yıldızı Kordanın bulduğu ve kendisine büyük bir şöret temin ettiği bir kızdır.

Vaktiyle Douglas Ferbanksın üzerine aldığı Bağdat hırsızı rolünü ise "Hindistanda ihtilâl var", filminde nazarı dikkati celbeden genç Hindli san'atkar Sabu oynayacaktır.

madığını anlamak için arkaların - dan baktı. Hiç bir şey görünmü-yordu. Fakat fazla duracak vakti yoktu, geri döndü pilotaj yerinde çifte kumandanın önüne oturdu. Ve muavinine:

— Hess, dedi. Şimdi de sıra size geldi. Ben makineyi kurtarma-ğa çalışacağım, siz atlayınız.

— Ben sonuna kadar vazifemi göreceğim.

Diyeen Hess yerinden kırmıdan-madı.

— O halde artık inmeğe gayret edelim.

İki adam, parçalanmamak için son çare olarak Mişelin bombasını attılar. Ufak ipeklî bir paraşüt altında sallanan küçük kandiller, ağaçları ve tepeleri aydınlatıldılar. Yüksekliği gösteren oltmetr de - niz sathından yüz metre yüksek - likte olduklarını gösteriyordu.

Tam bu sırada ağaçlar arasında bir yere gizlenmiş olan ölüm çabuk harekete geçmek mecburiyetinde bulunuyordu.

Bir buçuk metrede tayyareciler toprağı hissettiler ve çarpışmanın önüne geçebilmek için fevkalâde bir gayret daha sarfettiller. Tay-yarenin tamamıyla parçalanmış, olan ön kısmı infilâk ederken kumanda âleti başında zabıtlar hâlâ talilerine inanmıyorlardı.

Sihirbaz Caferin şahsiyetini Konrat Vayt yaşatacak; Rcks Engran Çin padişahı olacak ve Con Justen isminde şimdiki kadar hiç oynamamış olan bir deli kanlı Prens Ahmedî canlandıraca-ktır. Yüzü ve endamı çok güzel olan bu yeni san'atkarın bu filmde muvaffak olmasa bile güzelliği sayesinde bir çok seyircilerin başını döndürebileceği tahmin olunuyor.

Bu filmde, son defa olarak film çeviren 80 yaşında bir ihtiyar aktör de rol alıyor. Bu İngiltere - nin en eski san'atkarı olan Morton Seltendir.

Filmin son parçası 22 Ağustos - at çevrilecek, sonra montaj işine başlanacaktır.

Çocuk Hekimi
Dr. Ahmet Akkoyunlu
Taksim - Talimhane Palas No. 4
Pazardan maada her gün
saat 15 den sonra. Telefon: 40127

GÖZ HEKİMİ
Murad Rami Aydın
Pazardan başka her gün saat 2
ya kadar Taksim - Talimhane Urfi
apartman No. 10. Teelfon: 41553

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası 12 / 8 / 1939 vaziyeti

AKTİF		Lira	PASİF		Lira
Kasa:			Sermaye		15.000.000,—
Altın safı klogram 16 178 465	22.756.305,44		İhtiyat akçesi:		
Banknot	17.959.914,—		Adl ve fevkalâde	4.217.134,2	
Ufaklık	1.523.036,82	42.239.256,2	Husul	6.000.000,—	10.217.134,25
Dahildeki Muhabirler:			Tedavüldeki Banknotlar:		
Türk lirası	436.099,75	436.099,75	Deruhte edilen evrakı naktiye	158.748.533,—	
Hariçteki Muhabirler:			Kanunun 6.8 inci maddelerine tevfi kan hazine tara-	17.228.027,—	
Altın: safı klogram 1-059 706	14.149.864,90		findan vaki tediyat		
Altına tahvili kabil serbest dövizler	8.442,91		Deruhte edilen evrakı nak diye bakiyesi	141.520.536,—	
Diğer dövizler ve borçlu klirine bakiyeleri	4.270.394,49	18.428.702,4	Karşılığı tamamen altın olarak ilâveten tedavüle vaz edilen	19.000.000,—	
Hazine tahvilleri:			Reeskont mukabili ilâveten teda. vaz ed.	69.000.000,—	229.520.536,—
Deruhte edilen evrakı nak diye karşılığı	158.748.563,—		Türk lirası Mevduatı		
Kanunun 6-8 maddelerine tevfi kan Hazine tarafından vaki tediyat	17.228.027,—	141.520.536,—	Döviz Taahhüdâtı:		
Senedat cüzdanı:			Altına tahvili kabil dövizler	3.665,7	
Ticarî senetler	131.877.837,95	131.877.837,95	Diğer dövizler ve alacaklı klirine bakiyeleri	38.965.420,—	38.969.085,73
Esham ve tahvillât cüzdanı:			Muhtelif		94.606.722,08
Deruhte edilen evrakı nak tiyenin karşılığı esham ve tahvillât itibarî kıymetle	43.866.344,97				
Serbest esham ve tahvillât:	7.552.935,13	51.419.280,1			
Avanslar:					
Hazineye kısa vadeli avans	8.018.000,—				
Altın ve döviz üzerine	17.509,92	15.844.231,92			
Tahvillât üzerine	7.808.722,—	4.500.000,—			
Hissedarlar		16.212.317,35			
Muhtelif					
			Yekân		422.478.261,77

1 Temmuz 1938 tarihinden itibaren:

İskonto haddi % 4 Altın üzerine % 3

Yeni teslimat ilmi muhabirleri

HOLANTSE BANKUN N.V.

Dobruca ikinci bir Danzig yapılmak isteniyor

(Başlari 11 incede)

Rumenler için olduğu gibi onların dedeleri - yani Daçlar - için de Dobruca topraklarının tabii bir mütemmimi; denizde uzlaşmak için tek vasıta teşkil etmiştir.

Bu eyaleti şimali Tuna arazi sine bağlayan sıkı ve çözülmaz bağları, yalnız coğrafi vaziyette bulmuyoruz. Dobruca'nın bütün tarihi baştan başa bu kanaatimizi takviye eder.

Tâ eskiden Dobruca da Getler, yani Trakların şimalde yaşayan kolu otururdu. Traklara da, Herodot'un da söylediği gibi, Amerikan yerlilerinden sonra, en büyük milleti teşkil eden bir kavimdir.

İşte, Romalıların Daç dediği ve Tunanın garp sahillerinde ve Karpatlarda oturan kavim bu Get'lerdi.

Dobrucada ve bugünkü Roman yada yaşayan Getler daha ziyade Karpat Tunası Trakları diye tanınırdı, çünkü bir de cenubi veya Balkan Trakları vardı ki bunlar da Yarımada'nın cenubunda otururlardı.

Görülüyor ki hem coğrafi bütünlük var, hem ırkî bütünlük. Dobruca şimali Tuna kavimlerinin tarihini geçirmiştir. Domitian'ın idaresi altında eyalet oldu, ma imparatorluğuna ilhak olundu. Bir alay Romalı geldi buraya yerleşti ve memleketleri zihniyetini, âdetlerini, kültürünü değiştirdiler.

Bugünkü şehirlerin bulunduğu yerlerde yapılan araştırmalar vaktiyle oralarda Roma şehirlerinin bulunduğunu göstermiştir. Her tarafa Roma medeniyetinin izleri görülüyor: xı inci Claudius alayını muhafaza eden şehir Durostroum, Trajani, Tropaeum ve Transmariska, Histria...

Daçlarla Romalıların temasından hasıl olan kavimler Tunanın şimalinde zevcetler kurmaya başladılar. Zaman bî Roma prensinin ortaya çıktığını görüyoruz: İhtiyar Mirkez ismindeki bu prens kendisini "Tunanın d'niçe" kadar her iki sahilinin hâkimi ve Dobrotiç memleketinin hükümdarı olarak ilân ediyor. (Dobruca smi bu prens Dobrotiç'ten gelmiştir.)

Dobrucanın coğrafi ve ırkî bütünlüğünü göstermek için daha ne gibi delil aranabilir?

Oradaki Bulgar nüfusunun c'calliyette olması da Tunanın şimali gibi Get'lerin, Romalıların ve nihayet Rumenlerin toprağı olmuş olan bu arazinin tamamile Rumen mahiyetini bir kere daha sbat eder.

Dobruca meselesini Balkan devletlerinin anlaşmasına asılmaz bir nâniya yapmakta gösterilen inat ancak şarkı cenubi Avrupası'daki bir ittifakı şu meşhur "Drang Nach Osten", (Şarka doğ ru hamle) siyasetlerine mâni olacağını görenlerin işine yarayabilir. - (La Tribune des Nations)

NECATİ PAKŞI

Diş doktoru

Pazardan maada her gün saat 9 dan akşam 18,30 za kadar hastalarını kabul ve tedavi eder. Adres: Glata Fünel meydanı, Poneone caddesi - başında 122 No. 11 muayenehane

PLANS 57

V

PLANS 57

VI

- e. a fleshy excrecence).
d the lappet (the earlobe)
e the wattle (the gill; a caruncle, cf. 11 c)
f the sickle - feather (of the sickle - shaped tail)
g the spur
11. A: das Haushuhn (Huhn)
a die Henne
b der Hahn
c der Kamm (Fleischkamm)
d der Wangenfleck
e der Kehllappen
f die Sichelfeder (am Sicheischwanz)
g der Sporn
12. BEÇ TAVUĞU
12. F: la pintade
12. I: the guinea-fowl also called the pearl guinea-fowl
12. A: das Perlhuhn
13. HİNDİ (dişi hindi)
13. F: le dindon (la femelle; la dinde)
13. I: the turkey - cock, often

- called the gobbler from the gobble, i. e. the noise it makes in its throat (the female bird: the turkey-hen; the young bird: the turkey - poult; collective: turkeys; turkey is used for male or female)
13. A: der Truthahn (der Pouter; das weibliche Tier: die Truthenne, Pute)
14. TAVUS (dişi tavus kuşu)
14. F: le paon [mâle] (le femelle: la paonne)
14. I: the peacock (the female bird: the peahen; peafowl = peacock or peahen)
14. A: der Pfau (Pfauhahn)
15. GÜVERCİN (ehlî güvercin, erkek ve dişi güvercin)
15. F: le pigeon (le pigeon domestique; le pigeon [mâle]: la femelle: la pigeonne)
15. I: the pigeon or domestic pigeon, the dove, the last

- word usual in poetry and rhetorical style (the male bird: the cock pigeon; the young, especially unfledged pigeon: the squaker or squab)
15. A: die Faube (Haustaub; das männliche Tier: der Tauber, Täuberich)
16. KAZ (ehlî kaz, erkek kaz)
16. F: l'oie f. (l'oie domestique; le mâle: le jars)
16. I: the goose or domestic goose (the male bird: the gander; the young goose: the gosling; green geese are the young geese eaten at Michaelmas of the year in which they have been hatched)
16. A: die Gans (Hausergans; das männliche Tier: der Gänserich, Gansert)
17. ÖRDEK (ehlî ördek, dişi ördek)

- ördek)
- 11-17 KÜMES HAYVANLARI
17. F: le canard (le canard domestique; la femelle: la cane)
- 11-17 la volaille (la basse-cour)
17. I: the duck or domestic duck (nursery language: the quack - quack; the male bird: the drake; the young duck: the duckling)
- 11-14, 16, 17 poltry: 16 and 17 are web - footed (have webbed feet) as their toes are connected by a skin called web. — Some of the abovementioned animals like dogs and cats, are kept as pets or pet animals.
17. A: die Ente (Hausernte; das männliche Tier: der Ernel, Enterich)
- 11-17 das Geflügel (Hausgeflügel)

RAŞİD RIZA E. Sa-
di Tek İlyatrosu.
Bu akşam Tepeba-
şı bahcesinde SAC.
LARINDAN UTAN.
vodvil 4 Perde

HASAN KUVVET ŞURUBU

Terkibinde: IYOD, TANEN ve GLISERO FOSFAT vardır
KANSIZLIGA ve VEREME istidadı olanlara **ve SiNiR** hastalıklarına karşı kullanılır

Femil

Bayanların mahrem tuvaletlerinde kullanacağı gayet sıhhi el çantalarında bile taşınan ve en ince elbiseler altında belli olmayan, vücuda bütün serbestiyi veren gayet kullanışlı âdet bezleridir. FEMİL ve BAĞLARI her eczane ve büyük mağazalarda bulunur.

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum idaresi ilânları

Muhammen bedeli 7500 lira olan 15 kalem Matkap motörü ve teferrüatı 27-9-939 çarşamba günü saat 15 te kapalı zarf usulü ile Ankarada idare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin 562,50 liralık muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları ve tekliflerini aynı gün saat 14 de kadar komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameler parasız olarak Ankarada Malzeme dairesinden, Haydarpaşada Tesellüm ve sevk şefliğinden dağıtılacaktır. (613)

Zeytinburnunda veya buna mücavir herhangi bir istasyonda vagon içinde teslimi şartile 300 ton çimento beher tonu 15,5 lira muhammen bedelle açık eksiltme usulile satın alınacaktır.

Münakaşa 30-8-939 çarşamba günü saat 11 de Sirkeci de 9. işletme binasında A.E. komisyonu tarafından yapılacaktır.

İsteklilerin kanunî vesikaları ve 348,75 lira muvakkat teminatlarla beraber komisyona müracaatları lâzımdır. Şartnameler parasız olarak komisyondan verilmektedir. (6295)

NEOKALMİNA

GRİP NEZLE NEVRALJİ
BAŞ - DiŞ

KIRIKLIK

Soğuk Algınlıkları ve Ağrıları

NEOKALMİNA

TESKİN EDER

Sıhhat. vekâletinin 15-4-936 tarih ve 4-45 numaralı ruhsatını haizdir.

KANZUK

Yeni - DERİ
MERHEMİ

Afetümüm cild hastalıklarında tavsiye edilen en mükemmel merhemdir. Soğuk ve sıcaktan mütevellid cild çatlamalarında, egzema ve ustura yaralarında muannid ve kapınamayan yaralarda faidelidir. Yeni-deri merhemi her eczanede bulunur.

İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ — Beyoğlu, İstanbul

RADYOLİN

Dis Doktoru
diyor ki:

“— İyi bir diş macununda, dişlerine muzır tesirleri olmayan, aseptik bir madde bulunmalı, dişleri temizleyici madde, minele etmeli ve nihayet koku ve lezzetle mükemmel olmalıdır.”

RADYOLİN budur !

Sabah, öğle ve akşam her yemekten sonra günde 3 defa

RADYOLİN KULLANINIZ.

Ekzamin

Ekzemanın ilâcıdır.

Tara ve çabalarında kullanılır. Her eczanede kutusu 50 kuruştur.

278

JOZEF BALSAMO

etmek için her şeyden biraz bilmek icap eder.

— Öyle ise ne oldu? Şunu anlat Sartin?.

— İhtiyar kontese mi?.

— Evet...

— Her işde olan şeyler, bir takım zorluklar...

— Nihayet bu kontes her halde gelecek mi?.

— Dün akşam mümkündü, bu sabah...

Kral sevincini saklayamadan:

— Biçare kontes, dedi.

— Ah efendimiz dörtlü ittifak takdim işine nazaran ehemmiyetsiz kalır....

Kral başını sallıyarak:

— Biçare kontes, maksadına eremiyecik!

— Öyle zannederim efendimiz.

— Halbuki işi tamamiyle yoluna koyduğuna emindi...

— Eğer veliahdın zevcesi buraya gelmeden takdim edilemez ise ondan sonra bu işin mümkün olmayacağı meselesi kontes için en ziyade düşünülecek şeydir.

— İhtimal, Sartin hakkın var! Veliahdın zevcesini pek sert, pek âdâlar, pek namuslu diyor. lar.. Biçare kontes!..

— Evet efendimiz, takdim edilememek madam Dübarri için

büyük bir keder ve felâket olacak. Fakat sizi de bir çok düşüncelerden kurtaracaktır.

— Öyle mi zannediyorsun, Sartin?.

— Şüphesiz efendimiz, hiç olmazsa haset edenler, fena söyleyenler, şarkı yapanlar, riyakâr gazeteler çok şeyler yapacaklar. Eğer Dübarri takdim olunursa bize yüz bin frank hususî polis masrafına mal olacak.

— Hakikaten öyle! Biçare kontes! Ne kadar da istiyordu...

— O halde emir buyurursanız kontesin istekleri yerine getirilebilir.

— Ne diyorsun Sartin? Doğrusunu düşünelim, ben böyle şeylere karışabiliyor muyum? ..

Ben, madam Dübarriye karşı hizmet ediniz diye bir emir imza edebilir miyim? Sen, Sartin bir hükümet adamı, kontesin arzusunu yerine getirmek için bana bir hükümet darbesi nasıl tavsiye edebilirsin?.

— Hayır efendimiz hayır.. Ben de sizin gibi biçare kontes demekle iktifa ederim.

— Hem mevkii o kadar ümit, e.z değil? Siz her şeyi elbisenizin renginde görüyorsunuz.. Madam Bearn'ın fikrini değiştirmeyeceğini bize kim temin eder? Prensesin çabuk geleceğini bize kim

teyit eder? Prenses, ancak dört güne kadar Kompiyene varır. Dört günde çok şeyler yapılabilir. Sartin, bu sabah işimiz var mı?.

— Efendimiz, yalnız üç imza...

Polis nazırı cüzdandan bir kâğıt çıkardı.

Kral:

— O! O!.. Gizli bir emir, dedi..

— Evet efendimiz..

— Kimin aleyhinde?.

— Okuyunuz..

— Mösyö Rusoya karşı Bu Ruso kimdir? ne yaptı?.

— Kontra Sosyal kitabını yazdı.

— Ha! Bu Ruso, Jan Jak.. öyle mi? Onu Bastile koymak mı istiyorsunuz?.

— Efendimiz halk arasında velvele yapıyor!

— Ne yapmasını istiyorsunuz.

— Onu Bastile koymak fikrinde değilim.

— O halde gizli emre ne lüzum var?.

— Elimizde hazır bir silâh olsun.

— Bu sözlerimden sizin bütün filozoflarınıza ehemmiyet verdiğim anlaşılmasın, bunların benim nazarımda hiç ehemmiyet yok.

JOZEF BALSAMO

279

— Kral hazretlerinin bunlara ehemmiyet vermemekte hakları var...

— Fakat şimdi bunlara karşı bir şey yaparsak bağırmağa başlarırlar. Hem Rusonun Pariste kalmasına izin verilmiş idi zannedirim.

— Müsaade olundu efendimiz.. Fakat meydana çıkmamak şartıyla..

— Demek meydana çıkıyor?.

— Ondan başka bir işi yok efendimiz..

— Ermeni kıyafetiyle öyle mi?.

— Hayır, efendimiz, o elbiseyi bırakması için emir verdik.

— İtaat etti mi?.

— Evet, fakat “İstibdat..” diye bağırarak..

— Şimdi nasıl gidiyor?.

— Herkes gibi.

— O halde büyük bir şey yapmıyor.

— Nasıl meydana çıkmaması emrolunduğu halde biliyor musunuz, her gün nereye gidiyor?.

— Mareşal dö Lüksemburgun, Mösyö Dalamber ve Madam Repinin evine mi?.

— Rejans kahvesine efendimiz.. Orada her akşam inat için satranç oynuyor. Daima da zarar ediyor. Her gece onun etrafına toplanan halkı dağıtmak için

TASHİH İLÂNI

İstanbul Emniyet sandığı müdürlüğünden:

Gazetemizin 5-8-939 tarihli sayısının 16 ncı sayfasının bir sütununda çıkan Emniyet Sandığı borçlularından Ali oğlu Mehmet Halit mirasçılara 937-5 numara dosya ile yapılan son ihbarı tebliğ ilânının hesap No. sı 186 diye yazılmıştır. Doğrusu 186 dir tashih olunur.

İstanbul C. Müddeiumumiîliğinden:

İstanbul adliyesinde açılan “Bin..” kuruş maaşlı zabıta ipliğine, askerliklerini ifa ve ifa etmiş ve seri daktilo bilir, en ortamektep mezunları arasında ilmişabaka münasipileri alınmış ve isteklilerin; Memurin kuruşunda yazılı belgeleri hamilete ağıustos 939 salı günü saat 14 de yapılacak imtihandan bir evveline kadar bir dilekçe ile ve encümeni reisliğine müracaatı.

TASHİH İLÂNI

İstanbul emniyet sandığı müdürlüğünden:

Gazetemizin 28-7-939 tarihli sayısının 10 uncu sayfasının bir sütununda çıkan Emniyet Sandığı borçlularından Mehmet Osman asçılara ilân edilen yapılan son ihbarı borcu 28-5-938 tarihinde 87 kuruşa baliğ olduğu ve Mezûr tarihin 24-5-938 tarihinde tashihen ilân olunur.